SAHAFLAR ÇARŞISI'NDA GÖRÜP İŞİTTİKLERİM

TURAN M. TÜRKMENOĞLU

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1946
KÜLTÜR SERİSİ: 1064

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-625-408-486-7

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Oğuzhan Murat Öztürk

Kitap Editörü: Güler Doğan Averbek

Proje Danışmanı: Şaban Özdemir

Son Okuma: Hüseyin Özdemir

Kapak Fotoğrafı: Turan M. Türkmenoğlu, babası Adnan T. Türkmenoğlu ile, Türkmen Kitabevi, 1957

Fotoğraf Renklendirme: Barış Olgun

Dizgi-Tertip: Mahmut Doğan

Baskı: ÇINAR MATBAACILIK VE YAY. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Ata Han No:34 K:5
Bağcılar / İSTANBUL Tel: (0212) 628 96 00
Sertifika No: 45103

İstanbul - 2023

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Turan M. Türkmenoğlu: 1951 yılında İstanbul'da dünyaya gelen Turan M. Türkmenoğlu, 1900'lü yılların başından itibaren sahaf olan ve yayıncılıkla iştigal eden ailenin üçüncü kuşak temsilcisidir. Henüz 4-5 yaşlarında iken babasının elinden tutup çarşıya getirmesiyle sahaflığın ve çarşının cazibesine, kitapların sihrine kapıldı, ortaokul tahsilinden sonra babasının yanında çırak olarak mesleğe intisap etti. Kısa bir dönem "Ayaklı Kütüphane" diye anılan Hafız Mustafa Lütfi Efendi'nin (Gümülcine, 1891-İstanbul 14 Haziran 1968) Fatih Camii'ndeki ders halkasına devam etti, ayrıca Arnavut Hulki Hoca'dan Osmanlıca ve Arapça dersleri aldı. 1974 yılında Turan Kitabevi adını verdiği dükkânçesini açtı ve burada sahaflık ve yayıncılık mesleğiyle meşgul oldu. Bir yandan ebru öğrendi, hat sanatını talim etti. 2001 yılında Arslan Kaynardağ'ın yaşlılık nedeniyle mesleği terk etmesi üzerine Elif Kitabevi'ni devraldı. Aile mesleği hâlihazırda Türkmenzadelerin dördüncü kuşak temsilcisi olan oğlu Burak Türkmenoğlu tarafından sürdürülmektedir. Hobi olarak başladığı ebru sanatı, semeresini *Sudaki Nakış Ebru* adlı kitapla verdi. Meslek hayatı boyunca *On Üçüncü Asr-ı Hicrîde Osmanlı Devlet Ricâli ya da Sonun Başlangıcı*, *Korkut Ata'nın Kitabı*, *Hakiki Kolay Elifba: Ali Haydar Elifbası*, *Şermin*, *Osmanlı Atları*, *Yarış Atları ve İdmanı* adlı eserleri yayına hazırladı. Osmanlı Türkçesi öğrenenler için *Osmanlıca'ya İlk Adım: Eski Harfleri Okuma Kılavuzu*, *Türkçe Okunuşlu Osmanlıca Metinler: Osmanlıca Dersleri*, *Ta'lîm-i Kırâat: Rik'a Yazı Okuma Kitabı II* adlı eserleri yayınladı.

İÇİNDEKİLER

KİTAP HAKKINDA/15
ÖN SÖZ/17

BİRİNCİ BÖLÜM
SAHAFLIK VE SAHAFLAR ÇARŞISI/19
Sahaflar Çarşısı'nın Konumu/19 Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde Sahaflar/19 • Sahafların Pîri ve Bazı Lonca Âdetleri/20 • Seyyar Sahaflar/20 • Sahaf Dükkânı/21 • Yangın/21 • Yeni Çarşı Yapılıyor/22 • Göbek Bağım Sahaflar Çarşısı'na Gömülmüş/24 • Hayatım Sahaflar Çarşısı/24 • Sahaflar Çarşısı Rüyalarıma Giriyor/24 • İftara Hazırlık/25 • Bayram Alışverişi/26 • Babamla Anlaşma Yaptık/28 • 10 Lira Sermaye/28 • İtimat Kitabevi/28 • Çizgi Romanlar/29 • Dikkatli Olmak Gerek/30 • Suat Yalaz/30 • Merhametten Maraz Hâsıl Olurmuş/30 • Türkmen Kitabevi, No 19'un Mazisi/31 • Eski Sadakat ve Doğruluk Kitabevi, Tesis Tarihi 1901/31 • İlk Dükkân... Sadakat Kitaphanesi/32 • Yayıncılık da Yapıyor/32 • Kiralık Kitaplar Defteri/33 • Hakkı Tarık Us Kütüphanesi'nin Tabelası/33 • Hakkâklar/34 • Yeni Sahaflar Çarşısı/40 • Büyükbabamla Hatıralarım/40 • Harita Geriyorduk/41 • Çarşıya Son Geliş/41 • Sahafın Kanaatkârlığı/42 • Babamın Cilt İşleri ve Yako Amca/42 • Minik Enam/43 • Kese Kâğıdı Olan Kitaplar/44 • Kapalıçarşı Mercan'da Cilt için Deri Seçiyoruz/44 • Hak Dini Kur'an Dili Tefsiri/45 • Toprak Matbaası/45 • Mangaldan Gaz Sobasına/45 • Muhallebinin Şekeri Az Olmuş/46 • Şiraze Örmek Maharet İster/46 • İttihatçıydı/47 • Hakiki Osmanlı Mürekkebi/48 • İyi Mürekkep/49 • Mürekkebin Tadına Bakardı/50 • Hat Malzemeleri/50 • Patlayan Şişeler/51 • Bitmeyen Tartışmalar/51 • Hulki Hoca'nın Dut Yaprağı/52 • Allah Yolu Mecmuası/52 • Levhalar/53 • Toprak Matbaası'na Gidiyorum/53

İKİNCİ BÖLÜM
İmparator Aziz Bozkurt/55 • Kur'an-ı Kerim Meali ve Tecessüs Şampiyonu Tosun Bey/55 • Muhittin Eren'in Şansı/59 • Turhan Ağabey'in Barakası ve Babamla Yol Ayrımı/59 • Turhan Ağabey'e Bir Parantez/62 • Gecekonducular ve Türkmen Kitabevi Faslının Sonu/63 • Babamla Yaptığım Pazarlık, Çarşının Seyyar Berberi/65 • Bedava Helâ mı Var?/67 • Kapatma Vakti/68 • Kaçın Geliyorlar/68 • Nurettin Eren, Eski Kalem Kitabevi-Gönül Kitabevi, No 16/69 • Asaf Hâlet Çelebi'nin Defteri/70 • Asaf Hâlet Çelebi'nin Kitapları/71 • Gelin Hanım Satmış/71 • Eren Kitabevi/72 • İsmail Dilmen, Dilmen Kitabevi, No 20/72 • Servet Değerindeki Sigaralar/73 • Orta Oyuncuları ve Meddahlar/74 • Düğüne Gitmişlerdir/74 • İsmail Hakkı Dümbüllü, Fazıl Hayati Çorbacıoğlu, Gazanfer Özcan/75 • Fiyatı İsmail Amcana Sor!/75 • Canım Sıkılar Men Okurem!/76 • Oskar Rescher'i İlk Görüşüm.../77 • Tereke Yoluyla Satılan Kitaplar ve Kuru Kafalar/79 • Urfalı Mehmet Hoca/81 • Beyazıt Camii'nde Müezzinlik Yapıyorum/82

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hacı Muzaffer Ozak, Ergin Kitabevi, No 7/85 • Amerikalı-Avrupalı Müslümanlar/87 • Atatürkçü Alevi Dedesi Nimri Dede/87 • Nazik Müşteri Barış Bey/88 • Barış Bey Tezgâh Arkasına Çömeliyor/89 • Üç Fidan/90 • Kitap Mezatları/91 • Kayserili Herkese Pastırma Satmaz/92 • Kendi Cenaze Namazını Kılmış/92 • Ramazan Geldi, Evde Bir Dirhem Rakı Yok/93 • Dem ve Turgut Baba'nın Alyansı/93 • Şemseddin Yeşil ve Kütüphanesi/95 • Bedelli Askerlik/98 • Yurttaş Olmak/98 • Az Söz, Çok İş/98 • Umumi Telefon Gibi/99 • Yeni Kitap Satılmayacak/99 • Zeki Çocuklar/99 • Torbalar Dolusu Bozuk Para/100 • Uzun Kuyruklar/100 • Pabucunun Bağı/101 • Beyaz Kir Akana Kadar/102 • Herkes Uyurken/102 • Beni Oraya Gömsünler/103 • Güngörmüş Düşkünler/103 • Anadolu Müşterisi/103 • İnsanlık Dersi/104 • Mehmet Ağabey'in Hatıra Defteri/104 • Yıllar Sonra/106 • Cemil Zorlu, No 22/107 • Paramızı Verin/107 • Yanlış Adres/108 • Bir Dansöz Varmış/109 • Tanju Dedik Ya!/110 • Ilgaz Zorlu/110 • Kim Bu Ilgaz Zorlu?/113 • Mehmet Şevket Eygi/114 • Elim Trafik Kazası/116 • Tutuklanıyor/117 • Eski Kitap ve Kartpostallar/118 • Abdülhamid'in Portresi/118 • Nadir Onan/119 • Nadir Ağabey'in Yeni Ortağı Feridun (Berkol) Bey/123 • Çöpçatan/124 • Dükkânı Devretmek İstiyor/124 • Recep'in Sağlığı Bozuluyor/125 • Açılış Günü/125 • Çarşıda Dükkân Yanıyor/126 • Türkoloji Merkezlerine Kitap Temini/126 • Aziz Bozkurt ve Marifetleri/127 • Çığır Mustafa, Çığır Kitabevi-Petek Yayınları, No 17/132 • Bir Ticaret Dersi (!)/135 • Tosun Ardakoç'un Gelişi/135 • Turistik Kitap ve Minyatürler/137 • Tosun'un Sahaflar Çarşısı'na Vedası/137 • Naki Bora'nın Minik Dükkânı ve Darendeli Seyyar Kitapçılar/138 • Halil Eser/139 • Mahmut Ekrem Karadeniz, No 12/140

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Necati Alpas, Raşit Kitabevi, No 21/145 • Eskiler Alırım/147 • Her Dükkânda Bir Kantar Bulunurdu/148 • Örnek Davranış/149 • 60 Wattlık Ampul/149 • Sahaf mı? Sahhaf mı?/151 • Parçalanmış Mermer Tabela/151 • Dışarıdan Gelenler/152 • Orhan Kitabevi/153 • Şakir Hoca (Mehmet Şakir Çörüş), No 10/154 • Kâzım Mutlu, No 13/157 • Dr. Mehmet Öz/157 • Hilmi Mutlu/158 • İhsan Manavoğlu ve Ak Kitabevi, No 1/158 • İbrahim Derbeder/160 • Alman Usulü/160 • Göbek Taşında Verilen Karar /161 • İlk Kitaplar/162 • AR-GE/Pİ-AR ve Orhan Akçar/163 • Bay Pipo Orhan Ağabey/163 • Sabri Ülgener'in Kitapları/163 • Abdülbaki Hoca ve Melâmî Şeyhleri/164 • Selahattin Bekir, Bekir Kitabevi, No 23/165 • Binbir Direk/166 • Bulgar Ali/166 • Dinamit Fevzi Amca/167 • Parası Olsa Verirdi/169 • Cıngıllı Hoca/170 • Oğluma Sorayım/171 • Kemal Elker/171 • Bir Mezattan Sonra/172 • Kitabımı Apardı/173 • Ağabey Adam Kitabı Yürütmüş!/174 • Cavit Baysun'un Notları/175 • Kemal Elker'in Kitapları Ne Oldu?/175 • Kitap Aparıcılar/176 • Haberin Var mı, Hayri Ölmüş/179 • Raif Yelkenci /181 • Dükkânından Çıkmazdı/182 • Eski Eser Uzmanı Rehber Aslan Bey!/182 • Keçecizade Fuad Paşa'nın Kitapları/183 • Çarşı Esnafını Pek Sevmez/183 • Raif Bey Hastalanıyor/183 • Yelkenci'nin Dükkânı Satılıyormuş/184 • Pilav ve Plan/185 • Anahtarları Alıyor/185 • Şeyh Hamdullah Hattı Olabilir/186 • Enderunî İsmail Bey/187 • Nizamettin Aktuç, No 2/188 • Cemil Meriç/192 • Yaka Sigarası/192 • Bak Geçenlerde Ne Oldu?/193 • Altan (Hayrettin Uras) Ağabey/193 • Koklasam Saçlarını/194 • Antika

Kâseler/195 • Şevki Ağabey'in İnadı/196 • Ali Manav'a Devrediyor/197 • Dert Etme İbrahim/197 • Aram Amca/198 • Pertev Altınköprü, No 9/199

BEŞİNCİ BÖLÜM
Almanya Rüzgârı/201 • Radyo Liberti ve Babama Almanya Daveti/201 • Dokuz Nüfusa Bakıyorum/202 • Senin Kundağını Taşıdım/202 • Tezgâhtarlığa Son/203 • Yaz Tatili/203 • Murat Sertoğlu Geldi/203 • Babamın Ani Dönüşü/204 • Bitmeyen Badana/206 • Yabancı Araştırmacılar Geliyor/206 • Yeni Bir Dini Bize İslâm Diye Satacaklar/207 • Akademisyenlerin Uğrak Yeri/207 • Celâl Şengör/207 • Salih Necmettin Hilav'la Tanışıyorum/208 • Sabah Atışmaları/208 • Babam Uyarıyor/209 • Kanım Kaynıyor/210 • Sandık Cinayeti/213 • Kandilli'deki Konak/214 • Harabeye Geldik/214 • Lodosun Gözü Yaşlı Olur/214 • Almanya'ya Gittim/215 • Fidye-i Necat/215 • Ahlaksız Teklif/216 • Vermut İçkiden Sayılmaz/217 • Dekoratif Kitaplar/218 • Paşa Dedem/219 • Bertan Metin Yenici/219 • Az Bilinen Tarafı/220 • İyi Hâl Kâğıdı/220 • Anneme Söyle Merak Etmesin/221 • Şair Özdemir Asaf/222 • Metin'in Sağlığı Bozuluyor/223 • SEKA/224 • Kamyonlarla Hurda Kâğıtlar/224 • Kültür Bakanı Tınaz Titiz/225 • 141, 142 ve 163. Maddeler Kaldırıldı/226 • SEKA Fecaatinden Örnekler/227 • Sosyoloji Profesörünün Kitapları/227 • Bedros Nişanyan/228 • Bu Kitap Koleksiyonu Kimin Elinde?/229 • Babamın Vefatı/231 • Babamın Vefatına İskender Pala'nın Düştüğü Tarih/232 • Ali Ertem, İstanbul Kitabevi, No 5/233 • Kötü İsmail, No 3/235 • M. İsmail Akçay, No 3/236 • Cuma Yemekleri ve Müdavimleri/239 • Tabaklar Hazırlanır/239 • Babaların Eli Öpülür/240 • Harf İnkılabı'na Karşıydı/241 • Sabah Sohbetleri/241 • Hattat Halim Efendi'nin (Özyazıcı) Sandığı/242 • Osmanlıcadan Çeviriler/244 • Muallim Cevdet Bey/244 • Beyazıt'ta Bir Sahaf/245 • Hazırlıklı Ol!/247 • Bastır Paraları!/247 •

ALTINCI BÖLÜM
Arslan Turgut Kaynardağ, Elif Kitabevi, No 4/249 • Tevfik ve Pertev Paşaların Sefarethane Defterleri/251 • Fetihnâme/254 • Yabancı Dil Bilen Yok/255 • Biraz da Magazin/255 • Gani Yener ve Vatan Cephesi Olayı/256 • Gani Bey'in Kırgınlığı/261 • Arslan Kaynardağ'ın Sağlığı Bozuluyor/262 • Arslan Bey'in Deposu/262 • Komşunu Seç/263 • Sucuklu Yumurta/264 • İsmail Akçay, Beyin Kanaması Geçiriyor/266 • Bir Dönemin Kapanışı/266 • Paralar Nerede?/267 • İbrahim Derbeder Devraldı/267 • İsmail Akçay'ın Vefatı/268 • Burak Beyimiz Kitapçı Olacağım Diyor/268 • Sahaflıktan Yazarlığa/270 • Kitaplarım/271 • Atname/281

YEDİNCİ BÖLÜM
HATIRIMA GELDİKÇE/283
Mezat ve Sergi Salonu/283 • Sandal Bedestan/285 • Kiralık Gelinlik/286 • Kiralık Elbise/286 • Süheyl Ünver/287 • Sen Benden Şanslısın/287 • Benim İşim Kitap Yazmak Değil/287 • Hurdacıya Sattılar/288 • Avanta Orhan/289 • Diseksiyon Yok, Direksiyon Olmaz mı?/290 • Ağabey Tuvalet Nerede?/290 • Mazilerini Silen İki Adam/291 • Ömer Oyunu Aldı/291 • Kim Bu Adam?/292 • Kedili Deli/293 • Deli Zeki'nin Gelişi/293 • Geceleri Piyano Çalarmış/295 • Perili Köşk/296 • Kaplumbağa Terbiyecisi/297 • Paçavracı Kemal/298 • 27 Mayıs İhtilali'nden Sonra /299 • Cumhurbaşkanı Celal

Bayar/300 • İbrahim Kafesoğlu'nun Cenazesi/301 • Celal Bayar ve Kitaplar/301 • Disiplinli Yaşamak/302 • Bok Yoluna Gidecektin!/303 • İzzet Gündağ Kayaoğlu ve Hatırlattıkları /304 • Kitaba Doymuyordu/304 • 1980 Yılı Nüfus Sayımı/306 • Sami Önal ve Sâmân Helvacıoğlu/306 • Sâmân Bey'in Beylerbeyi'ndeki Evine Davet/307 • Türk Folklor Araştırmaları Dergisi/307 • Talât Aydemir/307 • Eski Kitaplarınızı Evinizden Alırız/309 • Yılın İlk Günü/310 • Hâdi Yener'in Kitapları/310 • Yolunu Gözlediğimiz Müşteri/310 • Eşi Kızıyormuş/311 • 2 Metrelik Hilye/311 • Hırsızlar Kitap Çalmaz/311 • Darwin'in İmzalı Kitabı/312 • 500 Lira Az 10.000 Lira Vereceğiz/312 • En Güvenli Yer Kitaplar, Çil Çil Sarı Liralar/313 • Üst Kattaki Kitaplar/319 • Kitapları Cumhur Giray Alıyor/320 • Maliye Nazırı Câvid Bey'in Kitapları/320 • Alâeddin Eser/323 • İbrahim Manav'ın Acı Dolu Günleri/323 • Şebnem'in Ölümü/324 • İlk Müzayede/324 • Pera'da Bir Yer/326 • Hat Sanatı, Resim Sanatından Geri Değildir/327 • Meşhur Bir Gazetecinin Hat Merakı/328 • Alâeddin Eser'den Kitap Listesi/329 • İsmail Hakkı Uzunçarşılı'nın Arşivi/329 • Dahiliye Vekili Şükrü Kaya'nın Kitapları/331 • Hülleciler/338 • İbrahim ve Cevriye Artuk/340 • Adnan Kınay/343 • Cibali Karakolu'nda Polis Olsaydım/344 • Su Saati Kutusuna Saklanan Kitaplar/344 • Nizamnameler ve Erol Şadi'nin Amele Kitabı/345 • Sayın Muhbir Vatandaş!/346 • İade-i İtibar Meselesi ve Samsun'a Tayin/346 • Hilton Otelinde Nişan ve Afif Yesari ile Çin Pavyonunda/348 • Afif Yesari/349 • Banker Kastelli ve Adnan Kınay'ın Kastelli'de Batan Emekli İkramiyesi/349 • Mina Urgan'ın Evinde/350 • Ah Almaktan Korkarım/351 • Devamlı Müşteri/352 • Nerede O Devrimci?/352 • Pars Tuğlacı (Parseğ Tuğlacıyan)/352 • Çöpçü Dalga Geçiyor/353 • Ben Devletim/354 • Adnan Kınay'ın Kitapları/355 • Komünist Yalçın/356 • İETT'de Şoförmüş/357 • İslâm'dan Emekli Oldum/357 • İki Ateist/357 • Kerim Sadi/358 • Cemil Meriç'in Evinde/358 • Kanlı 1 Mayıs/358 • Gazeteci Necati Doğru/358 • Abdullah Tanrınınkulu/359 • Meslek Sırrı/360 • Cenaze İlanları ve Menkul-Gayrimenkul İşleri/360 • Ahmed Vesim Paşa'nın Kur'an-ı Kerim'i/362 • Pahalı Geldi/363 • Çıkar Kitabı!/364 • Hayati Tezel/366 • Çarşıya Banka Şubesi, Hayati Tezel'e Dükkân/366 • Atatürk Arşivi/367 • 2000'e Doğru Dergisi/367 • Sağmalcılar Cezaevi/367 • Ava Giden Avlanır-Altın Paralar/367 • Taşralı Sahaf Nail Esmer/369 • Kosova Vilayeti Mektupçusu Mazhar Bey'e Ait Belgeler/370 • Etem Coşkun, Aşiyan Kitabevi /373 • Çıkar Sakladığın Kitapları/375 • Nazım Hikmet'in Kitapları/376 • Ben Sana Sorarım/376 • Özel Raflar/376 • Pera Palas'ta Yemeğe Davet/377 • Marmaratörler/377 • Cevat Rıfat Atilhan/379 • Atatürk'ün Eniştesi Mecdi Bey'in Kütüphanesi/380 • M. Seyfettin Özege/381 • Eski Harflerle Basılmış Türkçe Eserler Kataloğu/382 • Şehzade Osman (Selahattin Osmanoğlu)/383 •

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Turgut (Çağlar) Reşadî Baba/385 • Reşadî Baba/385 • Lokma Etmeye Buyurun/387 • Anabacı Ne Demek?/389 • Fakirinizin Hatt-ı Destidir/389 • Pırıl Pırıl Bembeyaz Bir Masa Örtüsü/389 • Masa Âdâbı/390 • Meyhanede Kafa Çekilir, Burada Dem Görülür!/390 • Nim Sun Saki!/391 • Masaya Bıçak Gibi Kesici Delici Aletler Konmaz/391 • Başınızdan Bir Kaza mı Geçti?/392 • Kutlama/392 • İç Pilav Pişiriyor/393 • Şehzade Gelmiştir/393 • Akidenizi Bozamadık/395 • Kamış Kalemler/395 • Biz Bacaklarımıza Keçe Sardık/396 • Rakıyı İçtik, Pilavı Yedik/397 • Hattat Halim Efendi/399 • İzmir Fuarı'nda/399 •

Tire'de Hasan Baba/401 • Askerlik Gibidir /402 • Kefen Giyme Zamanınız Geldi/403 • Tanrı Misafiri/404 • Mimar Ö. Bey'e Çok Kırılmıştı/405 • Tire'de Dergâh İnşaatı/405 • Onları Daha Önce Sattım/406 • Anlarsın ya!/407 • Süleyman Şenel/408 • Askerî Okul Öğrencileri/409 • Sınıf-ı Esnafta Yoktur İnsaf/410 • Hocam A. Sabri Mandıracı/411 • Gidip Konuşsaydın/412 • Halil İnalcık'ın Mezar Taşı/412 • IRCICA (İslâm Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi)/413 • Ali Nezih Uzel/414 • Sülün Osman/418 • Hattat Kemal Batanay/419 • Neyzen Emin Dede'nin Hamparsum Notaları/420 • Mihail Guboğlu/420 • Slavoljub Djindjiç/421 • Taşlık Sahaf/421 • Refik Koraltan ile İsmail Hami Danişmend'in Kitapları/424 • Frenç Amerikan Kitabevi/424 • Foto Moda/425 • Körfezdeki Ses, Mustafa Nafiz Irmak/426 • Kırımlı Sahaf Hasan Efendi'nin Mezar Taşı/426 • Türkçe Öğretmenim Şükrü İz/428 • Tarihi Sevdiren Adam/428 • Selçuklu Dönemi Ciltli Kur'an-ı Kerim ve Nihat Akgün/430 • Kadının Fendi/432 • Güzin Hanım/436 • Pascal Yusuf Mirdoğan/437 • Hüseyin Avni Dede/439 • Mareşal Deli Şaziye/439 • Ali Baba/440 • Jet Hamal/441 • Kitabın Üç Düşmanı/441 • Bolluk Yılları/441 • Kitabı Angarya Görenler/442 • Önce Beni Arasın/442 • Sadaka Taşı/443 • Sahaflar Çarşısı'nın Tarihi/443 • Arslan Kaynardağ'ın Arşivi/444 • Konya Âşıklar Bayramı/445 • Âşık İhsanî ve Güllüşah Bacı/445 • İşportacılar Kitapçı Oluyor/446 • Aşı Tutmadı/446 • Muş mu Huş mu?/447 • Usta Mücellitler/448 • İslam Seçen/448 • Fethi Usta/448 • İbrahim (Terzi) Usta/449 • Rafet Güngör ve Babamın Presi ile Hurufat Takımı/450 • Dernek Kuruyoruz/452 • İstanbul Sahaflığı Koruma Derneği Tüzüğü/453 • Tutanak/455 • Kral Faysal'ın Bağdat'a Götürmek İstediği Çeşme Sahaflarda/456

DOKUZUNCU BÖLÜM

12 Eylül 1980 Sonrası/459 • Bıyıklarını Kes/459 • Randevu Aldık/460 • Basının Gücü/460 • Proje Çiziliyor/462 • İzmit Kandıra'dan Kiremit Geliyor/466 • Sami Albay İstanbul'dan Kaçıyor/466 • Ateşten Gömlek/466 • İnşaat Başlıyor/467 • Gözlerine İnanamıyorlardı/468 • Necati Alpas Oğluna Dükkân İstiyor/468 • 24 Saat Süre/468 • Açılış Günü/469 • İbrahim Manav'ın, Çarşının Açılışında Yaptığı Konuşma/471 • "Sahaflar Çarşısı'nın Müdavimleri Kimlerdi?"/471 • Her Yıl Kutlanacaktı/474 • Zemindeki Taşları Değiştirin/475 • Âmâ İki Öğrenci ve Beyazıt Meydanı/476 • Dükkân Tabelaları ve Bir İsmin Öyküsü/477 • Çınaraltı Kahvesi-Çınaraltı Çay Bahçesi Kapatılıyor/478 • Sami Erdem Kimdir?/479 • Ermeni Terör Örgütü ASALA/481 • Bir Kapak Öyküsü/481 • Yardımcı Kitap Olarak Kabul Ediliyor/482 • Tehdit Mektupları/482 • Yakın Koruma Veriyorlar/483 • Kafkas Kültür Derneği Kütüphanesi/484 • Aklıma Sen Geldin/485 • Cahit Ercan/485 • Eminönü Müftülük Binasındaki Gizli Bölme/488 • Murat Bardakçı Haber Yapıyor/488 • Belgeler için Gelen Yunanlılar(!)/489 • Cemal Kutay/490 • Ferit Ragıp Hoca/490 • Bebek Adımlarıyla Yürüyordu/491 • Ferit Ragıp Hoca ile Bir Sabah Kahvaltısı/493 • Gedikpaşa Hamamı'nda Avusturyalı Huriler/496 • Alman Gelin/497 • Rahatsız Eden Kitaplar/498

ONUNCU BÖLÜM

Sahaflar ve Hafiyeler/503 • Kömürlükteki Klişeler/506 • Kerküklü Sahaf/511 • Sahaf Argosu/511 • İmşam İçinde mi?/511 • Ahilik Duası/512 • Kendime Kızdığım Birkaç Hadise/519 • Redhouse Kitabevi/519 • Şark Maarif Kütüphanesi'nin Kitapları/520 •

Kitaplar ve İnsanlar/521 • Bibliyomanlar ve Bibliyomani/524 • Anket Denemesi/525 • Enver Behnan Şapolyo/530 • Paralı Askerler/531 • Henry Glassie/531 • Hasan Arzık/535 • Gümrük Binasıymış/536 • İçlerindeki Çocuğu Yaşatanlar/537 • Umutsuz Aşk/539 • Naki Turan Tekinsav'ın Sinema Sevdası/539 • Mürekkep ve Selüloz Kokusuna Müptela İzzet Bey/541 • Niyazi Er/541 • Ömer Sami Coşar/542 • Ünal İnanç/545 • Yüksel Gölpınarlı/548 • Ali Birinci Hoca/552 • Üniversite Odacılarından Gelen Yayınlar/557 • Ankaralı Hasan Basri (Ülker) Amca/557 • Lügat Merakı/557 • Cem Behar/560 • Kara Gözlüklü Boyalı Kuş/562 • Hayali Sipariş/564 • Ve... YÖK'e Kurduğu Bir Tuzak.../567 • Taşradan Gelen Kitapçılar/567 • Vakıf Mührü/569 • Prestij Yayınlar/572 • Ankara'da Bir Kitapçı/572 • Teneke Mahallesi/574 • Kitaplarla Duygusal Bağlar/574 • Kitaplar Arasından Çıkan Garip Belgeler/575 • Tokatçılar/575 • Hak Yiyen Hukukçu/576 • Altın Simle Dokunmuş Halı Vardı/577 • Baba ile Oğul/578 • Behçet Tezdiken/582 • Korsan Kitap/585 • Beştepe'den Gelen Telefon/587 • Rıfat N. Bali'nin Türkiye'de Kitap Koleksiyonerleri ve Sahaflar-II Kitabı Hakkında/591

KİTAPLARIN SONU/593
DİZİN/595

KİTAP HAKKINDA

Babamdan tevarüs ettiğim bir alışkanlıktı. Sahaflar Çarşısı ve kitabiyata dair elime geçen fotoğrafları ve belge niteliğindeki dokümanları kabaca biriktirdim. "Söz uçar, yazı kalır" düşüncesiyle 'görüp işittiklerim'den kendimce önemli bulduklarım hakkında notlar aldım. Zaman zaman fotoğraflar çektim. Bir süre sonra ortaya çıkan arşivden haberdar olan kitap muhibbi dostlar, bunları derleyip yayımlamam için teşvikten öte baskı yapmaya başladılar. Bir gün Arslan Kaynardağ'ın "Sende Sahaflar Çarşısı ile ilgili dokümanlar varmış, onlara bir göz atayım. Bende olmayanların fotokopisini alayım." demesi üzerine "Ben de sizdekileri görürsem olur." cevabını verdim. Kabul etmedi. Ancak talebi bana cesaret vermiş oldu. Bunun sonucu olarak bir şeyleri kâğıda dökmeye başladım. Nerede ise 15 yıl süren bu 'demlenme' süreci üç yıl önce tamamlandı. Yazdıklarımı ham hâliyle ilk defa Süleyman Şenel gördü, ayrıca salgın döneminde kitabın hazırlanması için yardımlarını esirgemedi. Kendisine müteşekkirim. Çarşımızın Dernek Başkanı Adil Sarmusak, Arslan Kaynardağ'dan müdevver fotoğraf arşivini açarak ilk defa yayımlanmak üzere bazı görsel kaynaklar sundu, kendisine ne kadar teşekkür etsem azdır. Ayrıca kitabın yolculuğu boyunca desteklerini gördüğüm Muhterem Hocam Şaban Özdemir'e, Ötüken Neşriyat editörleri Göktürk Ömer Çakır'a ve Oğuzhan Murat Öztürk'e, Ötüken Neşriyat Genel Müdürü Ertuğrul Alpay'a, metin hakkında ciddi katkı sunan Ahmet Emin Saraç'a, bunca işi, dersleri ve araştırmaları arasında bu kitabın eksiksiz ve hatasız yayımlanması için uğraşan Güler Doğan Averbek Hanımefendi'ye teşekkür ederim. İsimlerini sayamadığım dostların ise affına sığınıyorum.

ÖN SÖZ

Varak-ı mihr ü vefâyı kim okur, kim dinler!

Büyükbabam, 1901'de bir bayrak almış eline! O bayrak, dört kuşaktır elden ele geçiyor.

Oğluma vasiyet ettim; "Kitaplar içinde doğdu, kitaplara doyamadan öldü!" yazılsın mezar taşıma diye. Zira benim burnumda iki güzel koku vardır: biri kitapların küf kokusu, diğeri bebeklerin ten kokusu. İkinci kokuyu çocuklarımdan ziyade torunlarımda hissettim.

Anı yazmanın ne kadar zor olduğunu da kalemi elime alınca anladım. Tarihe tanıklık edip gerçekleri paylaşırken birilerini zemmetmek, kötülemek ya da savunmak değil de olduğu gibi anlatmak gerek değil mi? Eldeki kalem, kuyumcu terazisi gibi hassas olacak; anılar aktarılırken kantarın topuzu fazla kaçmayacak, azami özen gösterilecek... Meğer bu işi samimiyetten uzaklaşmadan, sevimsizleştirmeden yapmak ve paylaşmak ne zormuş!

Hâlbuki benim gayretim bir tercüme-i hâl yazmaktan yani yaşam öyküsünden ziyade, bir vakayiname yazmak üstüne. Yaşadığım olayları, hatırımda kalan hatlarıyla birlikte, tuttuğum notlar ve gerektiğinde görsel belgelerle destekleyerek anılaştırmak sadece. Anı, kişinin kendi yaşamından kesitler yansıtması değil mi?..

Bu kitabı yazarken neler hissettiğimi bir bilseniz! En kötüsü de unutulmak korkusu galiba! Kim bilir? Belki de unutulmak korkusundan kurtulmak için yazdım bu kitabı. Ali Birinci ne güzel demiş: "En kötü anı, yazılmamış anıdır."

Daha iyi, iyinin düşmanıymış, derler. Yıllardır tamamlayamadığım anı kitabımı hazırlarken eksiksiz, yanlış ve yanıltıcı bir şey yazmamaya özen gösterdim ve bilhassa geçmişin fotoğrafını çekmeye çalıştım. Kitapta bir vesile ile ismi geçen yüzlerce zevatın bazılarının müstear isimlerini paylaştım. Okuyucuların, bu kitabı

okurken kütüphanelerindeki eserlere ve yazar adlarına bir kez daha göz atacaklarını hayal ediyorum şimdiden. Hayalhanemde berrak olmayan resimlerdeki şahısları tasvir ederken de namusuma tevdi edilen sırların ve anıların üzerindeki siyah şalı oynatmamaya çok özen gösterdim, çok dikkat ettim.

Bu kitabı okuyanlar, dükkânın kapısının önünde oturup komşuları takip ettiğim zannına da kapılmasınlar hani! Sokağın dar, dükkânların iç içe olması; yandaki ya da karşıdaki dükkânlara kimlerin girip çıktığını anlamaya, hele biraz da yüksek sesle konuşulursa mahremiyeti kavramaya yetiyordu. Bu mahremiyet, komşularımızla aramızdaki en kıymetli sırdır elbette ama ortak anılarımız da o kadar çok ki...

İşte, 60 yıllık anılardan bir demet sunan bu kitap, kronolojik bir tarih kitabı veya anı defteri değil. Birazcık Yusuf Ziya Ortaç'ın *Portreler-Bizim Yokuş*'u, biraz da Mina Urgan'ın *Bir Dinozorun Anıları* kıvamında.

Yeri gelmişken anlatayım... Bektaşî'nin biri, Mısır Çarşısı'na alışverişe gitmiş. Subaşı da gelip gidenin üzerini aramakta. Bektaşî'ye seslenmiş:

- Erenler, dur hele!
- Üzerini yoklarken Bektaşî'nin belindeki palayı bulmuş.
- Bununla ne yapıyorsun?
- Ben hattatım, o palayla tashih yapıyorum.
- Bu kocaman şeyle mi tashih yaparsın?
- Sultanım! O kadar fahiş hatalar oluyor ki bu bile ufak kalıyor, demiş.

Artık söz bizden çıktı ama pala sizde kalsın.
Ne demiş atalarımız? Sürç-i lisan etmiş isek affola!

Turan Mustafa Türkmenoğlu
Sahaflar Çarşısı, Beyazıt, 1 Mayıs 2021

BİRİNCİ BÖLÜM
SAHAFLIK VE SAHAFLAR ÇARŞISI

Sahaflar Çarşısı'nın Konumu

Bir ucu Divanyolu'na, diğer ucu Fatih'e uzanan bir güzergâhta konuşlanan Osmanlı döneminin seyfiye, kalemiye ve ilmiye[1] sınıfına mensup kamu personelinin tarihî binalarıyla Kapalıçarşı, Çadırcılar Caddesi, Beyazıt Devlet Kütüphanesi, İstanbul Üniversitesi Merkez Binası, onun karşısında Hat Sanatları Müzesi ve Beyazıt Külliyesi içindeki Sıbyan Mektebi;[2] içinde bulunduğumuz mekânı, eşsiz ve vazgeçilmez kılıyor. Burası Beyazıt Sahaflar Çarşısı...

***Evliya Çelebi Seyahatnamesi*'nde Sahaflar**

İstanbul'un fethinden sonra onarılıp 1460 yılında meslek ve sanat erbabına tahsis edilen Kapalıçarşı'da sahaf esnafı da yerini almış. Evliya Çelebi, *Seyahatname*'sinde şöyle söz ediyor:

> *Esnaf-ı Sahhâfân*: Dükkân 50, neferât 300. Bunlar ulema ziyyinde[3] ulema hüddamları[4] olmakla kazasker alayında tahtırevanlar üzere mürûr ederler. Dükkânlarında nice bin kitapları bulunur.

---

1 Seyfiye, askeriye ve mülkiye; kalemiye, idarede görevli memurlar; ilmiye ise eğitim-öğretim-idari ve adlî hizmetlerdeki görevliler için kullanılırdı.

2 Bu bina yakın zamana kadar Hakkı Tarık Us Kütüphanesi olarak hizmet veriyordu. İlgisizlik ve bakımsızlık yüzünden uzun süre kapalı kaldı. Kütüphanedeki süreli yayın koleksiyonları ve kitaplar ise Beyazıt Devlet Kütüphanesi'ne nakledildi. Bina, günümüzde kurrâ hafızlarına tahsis edilmiş durumdadır. Sahaf esnafının depremden sonra burayı mesken tutması ise tesadüf değil.

3 kıyafet

4 yardımcı

Kapalıçarşı içindeki meşhur Şark Kahvesi'nin karşı sokağında şimdiki halıcıların bulunduğu sokak, eskiden Sahaflar Sokağı imiş.

Sahafların Pîri ve Bazı Lonca Âdetleri

Ahîlik geleneğinde her esnaf grubu bir pîre bağlıdır. Sahafların Pîri, Basralı Abdullah Yetimî'dir.

Esnaf, aralarındaki sorunları halletmek ve devlet dairelerindeki işlerine bakmak üzere aralarındaki en yaşlı ve en saygıdeğer kimseyi "şeyh" olarak seçer ve ona itaat eder. Hükümete karşı esnafı temsil eden kişiye de "kâhya" denir. Sahafların son kâhyası, "Sağır Kâhya" olarak bilinir.

Çıraklıktan kalfalığa geçen genç sahaf, ustasının onayı ve rızası alındıktan sonra şeyhin riyâsetinde ve ileri gelen esnafın huzurunda yapılan bir imtihanla mesleğe alınırmış. Mesleğe girebilmek için öncelikle bilgi ve ahlâk sahibi olmaya çok önem verilirmiş.

Mesleğe kabul edilen genç sahaflar da ustalarına karşı son derece saygı duyar ve saygılarını her daim gösterirlermiş. İhtiyaç sahibi olan yaşlı sahaflara da maddi manevi desteklerini esirgemezlermiş. Meslek büyüklerinin belirlediği kurallara uymayan meslek erbabına da usulüne göre ceza verilirmiş.

Bu ve benzeri düsturlar, kısmen bizim gençlik yıllarımıza kadar geldi; meslek büyüklerimizden gördüğümüz bu düsturlara, âdet ve meslek öğretilerine ustalarımız ve akran meslektaşlarımız, kısmen de olsa bağlı kalmaya çalıştık.

Seyyar Sahaflar

Geçmişte tereke veya mezatlardan satın aldıkları kitapların kimlere yarayabileceğini iyi bilen sahaf, seçtiği kitapları zengin konaklarına, beylerin, paşaların köşklerine götürür; bu hizmetlerine karşılık olarak hane sahibinden, değerinden fazla mükafat görürmüş. Başka bir deyişle hane sahibi, kendisine kitap getiren sahafı ziyadesiyle memnun ederek uğurlar; böylelikle yine kendisi için başka kitapları toplamaya teşvik edermiş. Bu esnaf tipine "koltukçu" ya da "bohçacı" denirmiş.

Bir makalede "Bohçacılar" şöyle anlatılmış:[5]

[5] Esin Akbulut, "İstanbul'da Bir Kültür Merkezi: Sahaflar Çarşısı", *İlgi* 68 (1992): 9.

> Sahafların enteresan tiplerindendir. Bunlar, burada [Sahaflar Çarşısı] ele geçirdikleri nadir yazmaları, minyatürlü eserleri ya bir bohçaya sararak ya da koyunlarına saklayarak konak konak gezerlerdi. Özellikle zenginler bu eserleri değerine bohçacıyı memnun bırakacak bir rakam ilavesiyle alır ancak onun devamlı kendisine getirmesini sağlayabilmek için paranın hepsini birden ödemez, takside bağlardı.

"Ayak sahafı" olarak tanımlanan esnaf tipi de tereke veya konaklardan satın aldığı kitapları, sahaflar şeyhinin dükkânında yapılan mezatta satar; mezat "tellal" olarak adlandırılan, seçilmiş sahaflardan biri tarafından yönetilirmiş.

Sahaf Dükkânı

Eskiden sahaf dükkânında kitaplar rafta değil peyke üzerinde, üst üste istiflenmiş kümeler hâlinde dururmuş. Kitabın kenarında da ismi yazılı olurmuş. Ancak öyle kitap isimleri okunur ki bir hattata özel olarak yazdırılmış gibidir. Bu dükkânlarda yerlere kilim ya da koyun postu serilirmiş. Müşteri ayaklarını çıkarmadan içeri girmezmiş. Küçük ebattaki dükkânlar "dükkânçe" olarak adlandırılır.

Kitapseverlerin ayrılmak istemediği, kitaba ilgi duymayanların da sıkıldığı Sahaflar Çarşısı; bir kütüphane gibi, bir mabet gibi sessiz ve sakin bir mekândır.

Tarihî Sahaflar Çarşısında dün geceki büyük yangın

15 i tamamen 5 i kısmen olmak üzere 20 dükkân yandı; zarar ve yangın sebebi henüz bilinmiyor

Dün gece Beyazıt camii arkasındaki tarihî Sahaflar Çarşısında büyük bir yangın felâket geçirmiş, eski kıymetli kitapların hemen hemen yegâne hazinesi ve alım satım yeri olan bu sokak tamamen denecek şekilde yanmıştır.

Yangın saat 20.20 de İsmail'in 4 numaralı saatçi dükkânından çıkmış ve bir anda yay

(Devamı Sa. 7 Sü. 6 da)

İngiltere dün komünist Çin'i tanıdı

Dün geceki yangının söndürülme faaliyeti

Tarihî Sahaflar Çarşısı yandı

Yangın

Sahaflar Çarşısı; 10 Temmuz 1894'teki Büyük İstanbul Depremi'nden sonra ikinci büyük felaketini, 6 Ocak 1950'deki bir yangın ile yaşamıştır.

Hakkâklar Çarşısı'nın, Kapalıçarşı yönündeki derme çatma dükkânları arasında bir saatçi dükkânı vardı. Dükkân sahibi Saatçi İsmail Efendi; o akşam

Sahaflar Çarşısı'nın açılışı, 3 Ekim 1953. Fahrettin Kerim Gökay, Hakkı Tarık Us ve Hikmet Feridun Es.

evine gitmeden önce mangaldaki kor ateşini iyice örtmemiş. Gece yarısı sıçrayan kıvılcımlardan dükkânı alev almış, yangın bir anda diğer dükkânlara da sirayet ederek nice basma ve yazma kültür mirasını kül etmiş.

Dönemin Vali ve Belediye Başkanı Fahrettin Kerim Gökay yangının çıktığı gece yarısı, yangın yerini inceledikten sonra mağdur esnafa buraya modern bir çarşı yapılacağı sözünü vermiş. Yangından zarar gören, görmeyen bütün dükkânlar istimlâk edilerek bölge kamulaştırılmış ve kitapçılık yapan esnaf, geçici olarak Beyazıt Camii'nin büyük avlusuna yerleştirilmiş,[6] 11 Eylül 1951'de de Yeni Sahaflar Çarşısı'nın temeli atılmış.

Yeni Çarşı Yapılıyor

Çarşının kurulmasında ve esnafın haklarının korunmasında Üniversite muhitinden başta Süheyl Ünver olmak üzere birçok bilim adamı ve basın camiasından *Vakit* gazetesi sahibi Hakkı Tarık Us, Recep Bilginer, Belediye Mektupçusu ve *Maarif Tarihi* yazarı Osman Nuri Ergin'in destek ve rolü büyük olmuştur.

Yeniden düzenlenen Sahaflar Çarşısı; 3 Ekim 1952 tarihinde tö-

6 "Yeni bir şekil verilecek olan yanan Sahaflar Çarşısı'nın istimlâki işi tamamlanmıştır. Bu iş için 200 bin lira sarf edilmiştir. Çarşıda bulunan dükkânların tahliyesine başlanmıştır. Tahliye işi bir hafta içinde sona erecek ve dükkânların yıktırılmasına başlanacaktır." ("Sahaflar Çarşısının İstimlâki", *Milliyet* (8 Nisan 1951)).

Fahrettin Kerim Gökay, Sahaflar Çarşısı'nın açılış konuşması, 3 Ekim 1953

renle hizmete girdi. Çarşı, 12'si iki katlı olmak üzere 22 dükkân, müzayede salonu, çay ocağı ve tuvalet olarak inşa edilmiştir. "Hakkâklar Çarşısı" ismi de İl Genel Meclisi kararıyla Sahaflar Çarşısı olarak değiştirilmiştir (15 Kasım 1952).[7] Bu suretle İstanbul Belediyesi, sahaf esnafını korumuş; ihaleye çıkarılan dükkânların kiraları da çok düşük tutulmuştur.

Çarşının açılışının ardından müzayede salonunda hatırlayabildiğim iki elin parmakları kadar az mezat düzenlendi ve Türkiye'nin ilk kadın illüstratörlerinden Sabiha Bozcalı[8] da burada sergi açtı. Çay ocağı olarak ayrılan set üstündeki küçük dükkân da iş yapmayınca kitapçı dükkânına çevrildi.

---

[7] "İl Genel Meclisi, Beyazıt Camii yanında bulunan ve içinde kitapçıların bulunduğu Hakkâklar Çarşısı'nın adını Sahaflar Çarşısı olarak değiştirmiştir. Esasen halk uzun zamandan beri burasını Sahaflar Çarşısı olarak isimlendirmekte idi. Diğer taraftan Meclis (kararıyla), Kapalıçarşı'da halıcı dükkânlarının bulunduğu Sahaflar Çarşısı'na da Halıcılar Çarşısı adı verilmiştir." ("Hakkaklar Çarşısı'nın İsmi Değiştirildi", *Milliyet*, (16 Kasım 1952)).

[8] Sabiha Bozcalı (1904-1998), Reşat Ekrem Koçu'nun çıkardığı *İstanbul Ansiklopedisi*'nin de illüstratörlerindendir.

GÖBEK BAĞIM SAHAFLAR ÇARŞISI'NA GÖMÜLMÜŞ

Çocukluğum, arkada dükkânın içinde ablam görülüyor, 1954

Türkmen Kitabevi, 1957

Hayatım Sahaflar Çarşısı

Anneciğim göbek bağımı Sahaflar Çarşısı'na gömdüğünü söyleyince:

- Başka yer yok muydu, diye sorduğumu hatırlıyorum.

- Göbek bağını gömerken, oğlum ilim adamı olsun, ilme hizmet etsin diye dua ettim, demişti.

Ben de bu geleneği sürdürerek oğlum Burak'ın ve kızım Burcu'nun göbek bağını İstanbul Üniversitesi'nin duvarındaki deliklere gömdüm. Yıllar sonra ilk torunum Hatice Öykü'nün göbek bağını da aynı duvarda bir yere sıkıştırıverdim.

Sahaflar Çarşısı Rüyalarıma Giriyor

Sahaflar Çarşısı, kendimi bildiğim günlerden beri benim rüyamdır. Sanki hamurum orada yoğrulmuş.

Havalar ısınmaya başlayıp okul tatili yaklaşınca çarşı rüyalarıma girmeye başlardı. Rüyamda kitaplar görüyorum, alıp satıyoruz kitapları. Babam motosiklete binip ön tarafa beni oturtuyor ya da yedeğine bindirip sıkıca tutunmamı tembih ediyor. Hatta bir konaktan kitap almaya da gidiyoruz. Bir başka gece seyyar bir "Arnavut ciğercisi" geçiyor dük-

kânımızın önünden ve olanca sesiyle bağırıyor:

- Kuuzuuu keeebaaap!

Bir muzip de herkesin duyacağı şekilde ona lafı yapıştırıyor:

- Nalllıı kuuuzuuuu![9]

Dahası su muhallebicisi, zerde-pilavcı ve daha niceleri resmigeçit yapıyor rüyalarımın çarşısında...

İftara Hazırlık

Çarşıda kısa günlere denk gelen, hatırlayabildiğim belki de ilk Ramazan ayındayız... Günlerden bir gün bir yağmur, bir fırtına... Çarşıda da kimseler yok ve iftar vaktine çok az kalmış.

Babam, Çarşıkapı'dan iftariyeliklerimizi almış; bir köşede hazırlık yapıyor ve sıcacık pide ve nevale ile iftar soframızı donatıyor. Bana da ambalaj yapar gibi yağlı kâğıdın arasına sıralayıp sardığı pastırmaları, Aladdin sobasının üzerinde yanmasın diye kollama görevi veriyor. Arada bir pastırmaların kâğıdı yanmasın diye üzerine su serpip alt üst ediyorum ve top patlayıp ezan okunduktan sonra orucumuzu açıyoruz. Çarşının çaycısı da askıyı doldurup servise çıkmış bile.

Babam Adnan T. Türkmenoğlu ve ablam Nuran (Konurbay), Laleli, 1949

Ne yalan söyleyeyim; dışarıdan gelenlerle iftar etmenin tadına doyum olmuyor.

[9] Argo ve mecaz bir ifade ile sağlıklı olmayan koşullarda kaçak kesimi yapılan at, eşek gibi hayvanların sakatatından yapılmış olabileceğini ima ediyor.

Dedem Esat Bey, Ali Dayım ve annem, 1935

Bu keyfi daha küçücük bir çocukken babamla ve babamın kader arkadaşlarıyla yaşamak ne büyük mutluluk! Hey gidi günler!..

Bayram Alışverişi

Bayrama birkaç gün kala bayramlık alışveriş heyecanı var. O yıllarda gıcırtılı ayakkabılar pek moda. Anneme, "Ben de bu ayakkabılardan istiyorum!" demeye başlamışım bile.

Önce bayram alışverişi için Kardeşler Mağazası'na gidiyoruz, ama orada gıcırtılı ayakkabı yok. Ablama ve bana bayramlıklar alınmış ve Beyaz Saray'a gelmişiz. O yıllarda Beyaz Saray Çarşısı'nın zemin katı "Ayakkabıcılar Çarşısı," ama gıcırtılı ayakkabı orada da yok; aramadığımız dükkân kalmamış. İlle de gıcırtılı ayakkabı olacak ama yok! Tam ümidimizi kesmiştik ki son girdiğimiz dükkânda bulmaz mıyız? Hadi tahmin edin sevincimi... Ah bir de ortası taba renkli, kenarları kahverengi, gıcırdayan iskarpinlerimi giyeceğim o gün gelse!

Ve bayram sabahı... O bayram sabahı babamın motosikletle beni Beyazıt Camii'ne götürdüğünü hatırlıyorum. Çarşının içindeki kapıdan girerek türbe tarafındaki pencereye yakın oturuyoruz. Babam, kısık bir sesle: "Babam hep burada namaz kılardı." diyerek dedemi anıyor ve benim de oraya oturmamı işaret ediyor.

Bir ara babama pencerenin üst tarafındaki yeşil boyalı, kurt delikleri olan kapıyı işaret ederek nereye çıkıldığını soruyorum.

İKİNCİ BÖLÜM

İmparator Aziz Bozkurt

"Aziz Bozkurt" deyince orta boylu, şişmanca, güler yüzlü, bembeyaz gür kaşlı bir ihtiyar canlanıyor gözümün önünde.

35x50 cm ebadında tek yaprak renkli kâğıda basılmış destanlardan tutun da kapağında bir şarkıcının ya da türkücünün resmi olan sekiz sayfalık *Ayın Şarkıları* ya da köyünde evi yanan bir ailenin ağıdı, kaybolmuş veya ölmüş bir çocuğu hikâye eden *destanlar*, Muharrem ayında *Kerbela Şehitleri'nin Mersiyeleri*, *Erin Ders Kitabı*, *Aşk Mektupları*, *Kerem ile Aslı*, *Mızraklı İlmihal*, *Namaz Hocası* ve çeşitli boyda *Arapça Kur'an-ı Kerim* yayımlayarak halk kitapçılığını elinde tutuyordu.

Öte yandan Cağaloğlu'ndaki Gazeteciler Cemiyeti'nin alt katındaki Ders Kitapları AŞ'nin de sahibiydi. Millî Eğitim Bakanlığı müfredatına göre hazırlanan ilk, orta ve lise ders kitaplarının basım ve dağıtımı buradan yapılıyordu.

Kur'an-ı Kerim Meali ve Tecessüs Şampiyonu Tosun Bey

1973 yılında askerlik bitmiş, terhis olup çarşıya dönmüştüm. Babam da artık dükkânı bana bırakmıştı. Kendi kendime "İki yıl içerisinde kendimi toplayıp çarşıdan bir dükkân tutmalıyım." dedim. Askere gitmeden önce biriktirdiğim biraz param da vardı. Piyasadaki kredimiz evelallah iyiydi. Pek zorlanacağımı düşünmüyordum.

Dükkânı üstlendikten sonra kendimce yeni kararlarla dükkânın içini ve dışını yeniden düzenledim, farklı müşteri tiplerine göre kitap çeşitlerini artırdım, işleri derleyip toparlamaya başladım. Gelirimiz de ona göre arttı. Ancak bir şeyler daha yapmak ve daha çok para kazanmak lazımdı. Yeni evlenmiştim ve bir yandan babama kira ödüyordum, bir yandan da taksitlerim vardı.

Bu ruh hâlinde iken "üçlü" diye tabir edilen Kur'an-ı Kerim'i basmaya karar verdim ve hızlıca harekete geçtim. Bilindiği gibi

Kur'an'ın dili Arapça idi ve Arap harfli satırların yanında yeni harflerle okunuşu ve alt tarafta da meali-açıklaması olan kitaplar müşteri tarafından çok soruluyordu. Aslında böyle bir yöntemle bir *Kur'an-ı Kerim Meali*'ni yıllar önce Tan Matbaası neşretmişti[1]; bu neşir, yıllardır aranıyor ve hep yok satıyordu.

Nihayet hazırlıklara başladım. Ancak tecessüsü ile tarihe geçen karşı komşumuz Tosun Ardakoç, gelip gitmelerle beni marke etmekte gecikmedi. En sonunda da düşüncemden haberdar oldu.

- Benim de böyle bir hazırlığım var; birbirimize rakip olacağımıza gel birleşelim, ortak olalım, beraber basalım, dedi.

Tosun Ağabey'in teklifini, def-i belâ kabîlinden kabul ettim. Ancak iki üç gün sonra bir kez daha bana geldi ve bu kez de:

- Turan kardeşim, gözümüz aydın! İbrahim Manav da bizim hazırladığımız meale benzer bir meal hazırlatıyormuş. İstersen sen de bir konuş, dedi.

Ben de İbrahim Manav ile konuşmaya gittim.

- İbrahim Ağabey; provaları bunlar, alınan fiyat teklifleri de bunlar. Ofset filmlerini Kel Mehmet çekecek. Gel birleşelim birlikte yayımlayalım, dedim.

İbrahim Manav, hiç itiraz etmeden teklifimi kabul etti. Arapçaya ve tefsir ilmine derin vukufuyla tanınan ve emekli bir asker olan Selahattin Alpay'ın çeviriye başladığını söyledi.

Kitabın büyük bir bölümü yayına hazır olunca kâğıt işini düşünmeye başladık. Sonunda kâğıdı da aldık. Elimizde artık 5000 adet sarı şamua ve 5000 adet de birinci hamur beyaz kâğıda olmak üzere 10 bin adet basılacak kadar kâğıdımız vardı. Toplantımızı yaptık ve İstanbul Müftülüğü'ne giderek Mushafları Tetkik Heyeti'nden onay almanın usul ve şartlarını öğrenmeye karar verdik. Bu işi de Tetkik Kurulu'nun başında babamın ahbabı olduğunu bildiğim Hafız F. Hoca olduğu için ben üstlendim. Beni tanır, yardımını da esirgemez diye düşündüm ve bir gün yanıma birkaç prova baskı sayfası alıp Hafız F. Hoca'nın ziyaretine gittim, vaziyeti anlattım. Götürdüğüm prova baskılara dikkatlice baktıktan sonra:

---

[1] 3 Aralık 1945 günü *Vatan* gazetesinde Hüseyin Cahit Yalçın'ın, "Kalkın Ey Ehl-i Vatan" başlıklı makalesi yayımlandıktan bir gün sonra Sabiha Sertel ve Zekeriya Sertel'in sahibi oldukları *Tan* gazetesi yakılıp yıkılmış ve bu gazetenin yayın hayatı bir yönüyle sona erdirilmişti. İlk defa basılan üçlü Kur'an-ı Kerim de bir daha yayımlanmamıştı.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HACI MUZAFFER OZAK, ERGİN KİTABEVİ, NO 7

1916 doğumlu olan Muzaffer Ozak,[1] 13 Şubat 1985'te vefat etti ve onun ölümüyle Sahaflar Çarşısı çok şey kaybetti. Kendisiyle 50 yıllık hukuku olan babam, ona "Ağabey!" diye hitap ederdi. İkisi de Gümülcineli Ayaklı Kütüphane Mustafa Efendi'den ders görmüşlerdi.

Cuma günleri, Çadırcılar Caddesi'ndeki Camili Han'daki mescitte vaaz edip cuma namazını kıldırırdı. Cerrahî tarikatının şeyhi olan Hacı Muzaffer Ozak, dükkânına dönerken müritleri ve cemaat kendisine refakat ederdi ve her gün hareketli olan bu dükkân, cuma günleri dolup taşardı. Hacı Ağabey soluklanıncaya kadar da tepsiyle

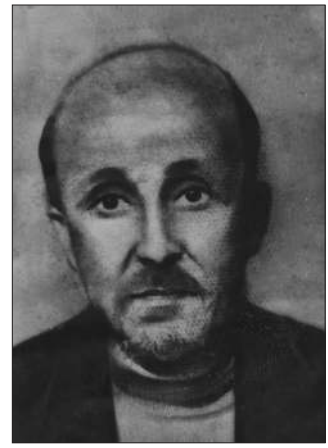

Hacı Muzaffer Ozak

[1] Geniş biyografisi için bk. Tevfik Rüştü Topuzoğlu, "Ozak, Muzaffer (1916-1985)", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 34, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı, 2007, s. 16-17.

gelen lahmacunlar, börekler hazirûna ikram edilirdi.

Eski İstanbul'u gayet iyi bilen, çocukluğu ve gençliği Karagümrük'te geçmiş olan Hacı Muzaffer Ozak'ın genç denecek yaşta vefat eden ağabeyi, merhum Refii Cevat Ulunay'ın *Sayılı Fırtınalar* kitabına da konu olmuş; "Yangın Var!" filmi, onun hayatından esinlenerek çekilmişti.

Fatih Camii'nde "Ayaklı Kütüphane" diye anılan Hocaların Hocası, Hafız Mustafa Lütfi Efendi

Cuma günleri, saatlerce süren sohbet; çarşının çaycısı Hüseyin için de büyük bir fırsattı. Cuma günlerini iple çekerdi. Bir hafta boyunca sattığı çaydan daha fazlasını o gün sattığını söylerdi.

Çaycı Hüseyin, kemikleri sayılacak kadar zayıf, lakin ayağına çabuk bir askıcıydı. O çatının altında olan hatta kapının dışında kitap bakan ya da merak saikiyle orada dikilen kim varsa -misafir ya da müşteri hiç fark etmez- Çaycı Hüseyin'in elinden bir bardak çay içerdi. Eline çay bardağını tutuşturduğunda itiraz eden olursa da:

- İç, iç! Avantadır, derdi.

Hacı Muzaffer Ozak, 1951 yılında kurulup Meliha Avni Sözen'in yönetim kurulu başkanı ve okul müdürlüğü yaptığı Üsküdar Türk Kız Koleji'nin de kurucularındandı.

27 Mayıs 1960 İhtilali'ni takip eden sert rüzgârların estiği günlerde Hacı Muzaffer Ozak; Ali Bilici, Halil Eser, Selahattin Demirtaş, Hüseyin Çörüş, Mehmet As ile birlikte; "siyasi veya şahsi nüfuz veya menfaat temini maksadıyla dini veya dinî hisleri yahut dince mukaddes tanınan şeyleri, dinî kitapları âlet ederek propaganda veya telkin yapmak"[2] suçu ile itham edilip tutuklanmış; *Cumhuriyet* gazetesi de "Sâbıkların Müsaadesiyle Yurda Sokulan Kitaplar"[3] başlığı ile bu ithamı haberleştirmişti.

---

2 "6 Kitapçı ve Sahaf Dün Tevkif Edildi", *Milliyet* (21 Haziran 1960).

3 *Cumhuriyet* (21 Ağustos 1960).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

NECATİ ALPAS, RAŞİT KİTABEVİ, NO 21

Raşit Efendi, Bulgaristan-Lofçalı'dır. Döneminin saygı duyulan yayıncı ve sahafıdır. Kardeşi de sahaftır ve dükkânı Kapalıçarşı'dadır. Ancak o, eksik kitaplar alır satarmış. Bu nedenle "Parçacı Şakir Efendi" diye anılırmış. Kitap meraklıları ve esnaf, eksik ya da yırtık kitaplarını tamamlamak için ona başvururlarmış. Necati Ağabey, Raşit Efendi'nin damadıydı. Her fırsatta:

- Oğlum ben iç güveysiyim, her şeye karışmam, fazla konuşmam, derdi.

Dükkânın kapısındaki camda yer yer dökülmüş Raşit Kitabevi yazısını niçin sildirmediğini sorduğumda:

- Vârisleri laf etmesin diye, demişti.

Babama ve bana karşı farklı bir tavrı ve babacan bir hâli vardı. Babam da ona karşı hep saygılı idi.

***

Babamın vefatı, Necati Bey'i çok etkiledi. Uzun uzun konuştuk. Anlattıkları hep aklımda:

- Ben bu çarşıya geldiğimde baban kısa pantolonluydu. Kasımpaşa'dan buraya gelir, Çınaraltı'nda kitap sergisi açar, ekmek paramı çıkarırdım. Benim yetim olduğumu bildiği için de beni deden Mustafa Bey Amca koruyup kollardı (1930'lu yıllar). Bir gün Raşit Efendi, Mustafa Bey Amca ile konuşurken:

- Mustâfendi! Çok üzülüyorum, yaş kemâle erdi, emaneti bugün yarın teslim edeceğiz. Oğlan kendini kurtardı -tıp doktoru olmuştu- ama kızın işi zor... Helal süt emmiş bir genç olsa da kendi elimle evlendirseydim kızı, diye dert yanmış. Mustafa Bey Amca da:

- Namazında niyazında bir yetim oğlan var: Necati! İstersen ben bir konuşayım, diye beni tavsiye etmiş; ama aynı günün akşamı Ra-

şit Efendi evine giderken beni Gedikpaşa'da Garbis'in lokantasının önünden, cam kenarında yemek yiyip bir şeyler içerken görüyor. Ertesi sabah da doğru Mustafa Bey Amca'ya gidiyor:

- Senin çok güvendiğin yetim oğlan akşam meyhanedeydi, az daha kızımın başını yakacaktık, diyor. Bunun üzerine büyükbaban beni çağırtıyor:

- Necati Bey evladım! Ben seni Raşit Efendi'ye damat olarak tavsiye etmiştim, ama dün akşam eve dönerken seni meyhanede görmüş. Nedir bu meselenin aslı?

Mustafa Bey Amca'ya beni düşündüğü için teşekkür ettikten sonra bir arkadaşın ısrarı üzerine oraya gittiğimi ve bir şişe bira içtiğimi söyledim. Böyle bir alışkanlığım olmadığını ve yanlış anlaşıldığımı anlattım.

- Sen işinin başına git, diyerek kapıyı gösterdi. Sergime geldim.

Büyükbaban, benimle konuştuktan sonra durumu Raşit Efendi'ye anlatıp onu ikna etmiş, yani senin anlayacağın, beni Mustafa Bey Amca evlendirdi sayılır.

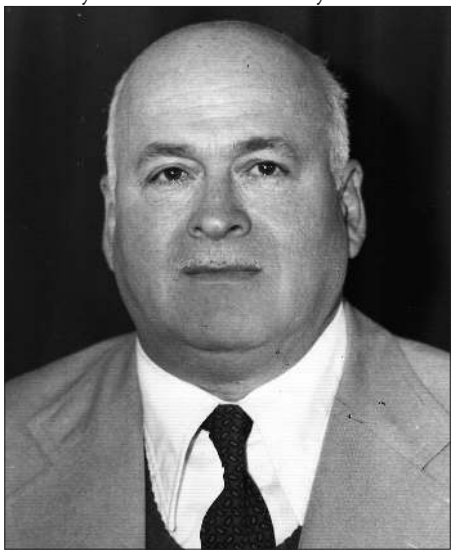
***

Necati Alpas, sabah saat 10.00'dan önce dükkânını açmaz, öğle yemeğini yemek için de evine gider ve 14.00'ten önce de gelmezdi. Eski kitap ya da kütüphane alan esnaf da mutlaka bir parti kitabı Necati Bey'e ayırırdı. Kitap satın almak Necati Bey için bir zevkti. Ayrılan partiyi şöyle bir elden geçirir, fiyatını sorar, pazarlık faslına başlardı. İstenilen fiyata karşılık bir fiyat verir, eğer uyuşma olmazsa giderdi. On dakika sonra tekrar gelir, şunlara bir daha bakayım, der ve fiyatı biraz artırırdı. Hâlâ anlaşma olmamışsa bir miktar daha artırır, yine gider; yine de anlaşılamazsa dükkânının civarında dolaşmaya başlardı. Bu arada kulağı da esnaftan gelecek seste olurdu. Çağrılmayı beklerdi. Çağıran olmazsa yine dükkânına döner, kapısına yaslanır, bıyıklarını çekiştirmeye başlardı. Hâlâ gelen giden olmazsa bu sefer tekrar gelir, kitapçıları dolaşır ve sonunda satış gerçekleşirdi. Kitabın miktarına göre de bazen kucaklayıp alır gider bazen de el birliği ile dükkânına taşınırdı. Son zamanlarda oğlu Orhan ona yardım etmeye başlamıştı.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Almanya Rüzgârı

1960'lı yılların başlarında özellikle yaz aylarında tuhaf, biraz da komik kıyafetli insanlar dikkat çekmeye başladı. Bunlar, Anadolu'nun bağrından kopup Almanya'da geleceklerini aramaya giden işçilerimizdi. İzne gelmişler, Sirkeci'den memleketlerine kalkacak otobüsün saati gelene kadar da Kapalıçarşı ve civarında dolaşıyorlardı. Ellerinde sesini sonuna kadar açtıkları kocaman pilli radyolarla geziyorlardı. Yoldan geçenler ya da esnaf: "Aç, aç!" diye seslenirler, onlar da radyoların sesini sonuna kadar açarlardı. Kömür karası saç ve bıyıkları, parmaklarındaki 14 ayar at nalı gibi yüzükleri, başlarındaki tüylü şapkaları, naylon mintanları, kocaman bağlanmış kravatlarıyla hemen fark ediliyorlardı. Bunlar bizim gurbetçilerimizdi!

Babam Adnan Tevfik Türkmenoğlu

Yurt dışına eğitim için gidenlerin sayısı ile birlikte, mesleki kitaplarla lügat ve gramer kitaplarının satışları artmış; ilerleyen yıllarda yollarını gözler olmuştuk. Roman ve dinî kitap satışları da onların geldikleri aylarda artış gösteriyordu.

Radyo Liberti ve Babama Almanya Daveti

1965 yılı idi... Babam, kitap almaya gelen bir Türkistanlı ile ahbap olmuştu. Adı Settar Makbulçoban. Radyo Liberti'de, Türkçe Yayınlar

Bölümü'nde yöneticiymiş ve isterse babama bir iş ayarlayabilirmiş. Bu konuşma, babamın kafasını çok karıştırdı. Bir çeşit Almanya daveti idi.

Bir akşam okul çıkışı dükkâna uğradığımda sanki raflar seyrekleşmiş, dükkânın havası değişmiş gibiydi. Babam, Almanya'ya gitmeyi düşündüğünü, ama dükkânı kime bırakacağına karar veremediğini söyledi. Sonra da:

- İbrahim'i çağırsana, dedi.

Dükkân kalabalık olduğu için İbrahim Ağabey'e dışardan işaret ettim. Beş on dakika sonra geldi:

- Ağabey beni çağırmışsın!

- Otur İbrahim! Seni sevdiğimi bilirsin, elimizde büyüdün sayılır. Ömrün tezgâh arkasında geçsin istemiyorum. Bir süreliğine Almanya'ya gitmeyi düşünüyorum; anlaşırsak benim gözüm arkada kalmaz, senin için de bir fırsat olur. Çocukları önceden göndereceğim, işleri toparladıktan sonra da ben gideceğim.

Dokuz Nüfusa Bakıyorum

Sessiz ve şaşkınca dinleyen İbrahim Manav:

- Ağabey, beni düşündüğün için çok teşekkür ederim, sağ ol ama böyle bir işin altından kalkabilir miyim bilmem ki? Dokuz nüfusa bakıyorum. Selim de askerde, kızlar okuyor. Hiçbir hazırlığım yok, aldığım haftalık belli. Düşünmek için bana bir iki gün izin verir misin? Para bulabilir miyim? Bir araştırayım. Şimdilik Mehmet Bey'in haberi olmasın.

Senin Kundağını Taşıdım

İbrahim Ağabey aileden biri gibiydi. Çarşıya onu Naki Bey getirmiş, yangından önce de sonra da babamın daima yakınında olmuştu. Bana kızdığı zaman:

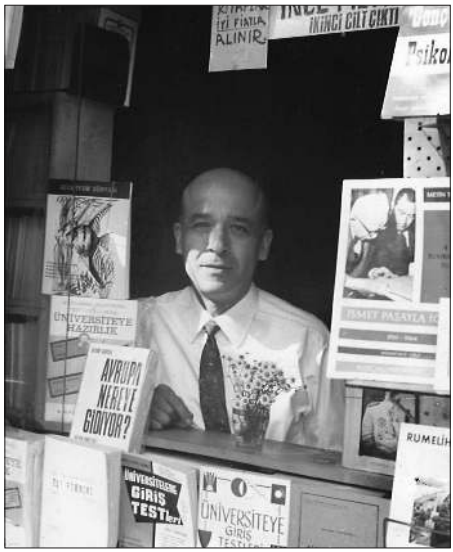
- Ben, senin kundağını taşıdım, der; noktayı koyardı. Birkaç gün sonra:

- Adnan Ağabey, evdekilerle görüştüm. Şartların ağır değilse sermaye olarak bir miktar para bulabileceğim.

- Oğlum, iş kurana Allah yardım eder. Ben sıkıldım, buralardan gidiyorum. Beş yıldan önce de gelmem. Bu sürede de sen belini doğrultursun. Meşhur Antepli Kebapçı Ali Diler'in oğlu İsmet, 50.000

ALTINCI BÖLÜM

ARSLAN TURGUT KAYNARDAĞ, ELİF KİTABEVİ, NO 4

Arslan Kaynardağ

Hicri 1340'ta (1921), Yemen-San'a'da doğan Arslan Turgut Kaynardağ, bir Osmanlı zabitinin oğludur. 1930'dan 1941 yılına kadar ailesiyle birlikte Kastamonu'da yaşamış, Abdurrahman Paşa Lisesi'nde okumuş ve burada Abdülbaki Gölpınarlı'nın öğrencisi olmuş.

1943 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe bölümünü kazanmış ve 1948 yılında da "Spinoza'nın Felsefesinde Doğruluk Kavramı" başlıklı lisans tezi ile eğitimini tamamlamış. Arslan Bey, öğrencilik yıllarında bir gün kardeşi Korkut ve bir arkadaşı ile birlikte Remzi Kitabevi'ne gider. Okul masraflarını ve harçlıklarını çıkarmak için çalışmak zorunda olduklarını söyleyerek iş isterler. Remzi Bengi, çalışacak elemana ihtiyaçları olmadığını ama isterlerse satılmak üzere kredi ile kitap verebileceğini söyler. Bu teklifi kabul ederler ve Göztepe, Erenköy, Suadiye, Bostancı gibi semtlerde ve sayfiye yerlerinde tezgâh açarak ve gerektiğinde kapı kapı dolaşarak kitap satmaya başlarlar. Okul mevsiminde ise Sahaflar Çarşısı'nda, 7 numaralı dükkânın önünde ya da çarşının

aşağı kapısının girişindeki 17 numaralı dükkânın yan duvarında tezgâh açarlar. Böylece seyyar çarşı esnafı olarak anılmayı hak ederler.

Arslan Bey, 1956 yılında babam Adnan Türkmenoğlu'ndan boşalan 4 numaralı dükkânı devralmış ve bu devir, hayatında yeni bir dönemin başlangıcı olmuş. Dükkânı devraldıktan iki yıl sonra *Binbir Bilmece* adlı ilk kitabı Altın Eserler Yayınevi tarafından yayımlanmış (1958). 1960 yılında ise *Türkiye'de Shakespeare, Shakespare'de Türkiye* isimli eseri, kendi kurduğu Elif Yayınları tarafından yayımlanmış. 1 Kasım 1960 tarihinden itibaren bu kez sekreterliğini üstlendiği *Kitap Belleten-Aylık Bibliyografya Biyografya Kültür Tarihi Dergisi*'ni yayımlamaya başlamış. Bu yayının sahipliğini ve sorumlu müdürlüğünü İlter Aymakoğlu üstlenmiş. Bu dergide de *Basın Tarihi Biblografya Çalışmaları* yanında "Ferhat Sılacı" müstear ismiyle güncel konularla ilgili yazılar kaleme almış. Bugün bile eksikliği hissedilen zengin içerikli dergi, 43 sayı yayımlandıktan sonra kapanmış. Arslan Kaynardağ'ın Elif Yayınları'ndan çıkan kitaplarından biri de tanınmış sekiz felsefeci ile yaptığı söyleşilerdir ve 1968 yılında yayımlanan bu eser, *Felsefecilerle Söyleşiler* ismini taşımaktadır. Yayımlanmış daha pek çok eseri vardır.

Arslan Bey, ayrıca yurt içi ve yurt dışı sempozyumlarda bildiriler sunmuş, gazete ve dergilerde sayısız makaleler yayımlamış ve birçok konferansa konuşmacı olarak katılmış. Ayrıca "Nasreddin Hoca Kitapları Sergisi", "Yeni Harflerle Basılmış Alfabe Kitapları Sergisi" ve "Atasözleri Kitapları Sergisi" açmış.

Arslan Bey; Elif Kitabevi adını, küçük yaşta kaybettiği kızının adını yaşatmak için koyduğunu söylerdi. İnsanlara karşı daima mesafeli duruşu, o müesseseyi farklı bir konuma getirmişti. Dükkânının dekoru, vitrin tanzimi, satılan kitapların çeşidi, hatta fiyatları bile farklıydı.

Lüzumsuz konuştuğunu ve müşterisine çay ikram ettiğini gören olmamıştır. Belki de ülkemizde düzenli kitap ihraç eden ilk kitapçı Arslan Bey'dir. Türkiye ve Türkoloji alanında Avrupa ve Amerika'daki bütün resmî, özel kütüphanelerle bilhassa üniversite kütüphanelerine kitap ihraç ederdi. Yayımlanan her telif eserden en az beşer tanesine cilt yaptırırdı. Kütüphanelerin bazılarına kitaplar ciltlenmiş olarak giderdi. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nin karşısında oturan Süleyman Usta, onun cilt ustasıydı. Evinin bir odasını mücellithane

YEDİNCİ BÖLÜM
HATIRIMA GELDİKÇE

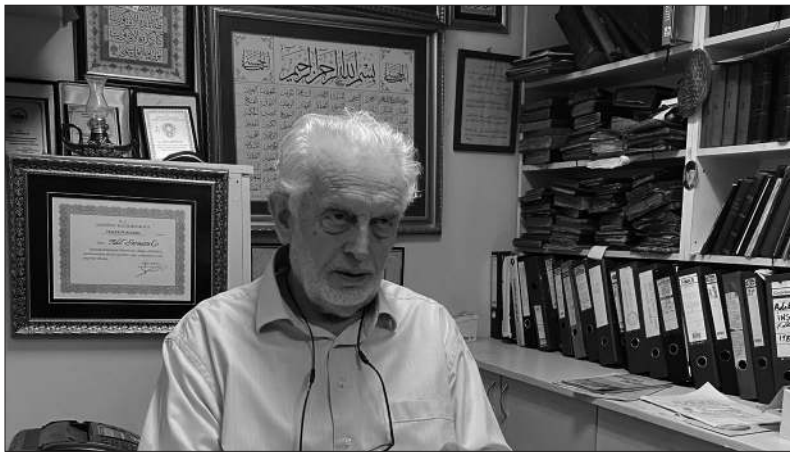
Mezat ve Sergi Salonu

Sahaflar Çarşısı'nın yeniden hizmete girdiği tarihte isabetli bir kararla tahsis edilen bir mekân, mezat ve sergi salonu olarak düşünülmüş. Düşünülen mekân da 1 numaralı dükkânın yani Der Kitabevi'nin sol tarafı ile Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nin bahçe kapısının bulunduğu duvarın oluşturduğu koridordan geçilerek girilen salon... Yani 25, 26 ve 27 numaralı dükkânların bulunduğu alan.

Mezat ve sergi salonu olarak düşünülmesine rağmen esnaf, o yıllarda buraya yeterince sahip çıkamamış. Birkaç mezat ve sergi düzenlenmişse de bir süre "dernek odası" olarak değerlendirilmiş; sonuçta da İstanbul Belediyesi malına sahip çıkarak "Mezat ve Sergi Salonu" olarak tahsis edilen bu yeri geri almış. Bir ara da "Halk Lokantası" namı ile Fevzi Bey ve ortağı burasını işletmeye başlamıştı. Fevzi Bey'in Çetin ve Metin isminde iki oğlu vardı. Çocuklar babalarına yardımcı oluyor ve burada temiz yemekler çıkıyordu. Ancak öğrencilerin de geldiği bu lokantanın kalitesi, Fevzi Bey'in oğullarının buradan ayrılması ile düştü. Sonunda lokanta müşterisi bir anda dağılıverdi. Bir ara yazar Erol Toy'un babası Mehmet Efendi de burada aşçılık yapmıştı. Fevzi Bey'in vefatından sonra da lokanta bir süre kapalı kaldı. Fevzi Bey'den sonra Siirtli oto komisyoncusu Beşir Erkoyuncu burayı kiralayarak kebap salonu yaptı. Uzun bir süre de işletti. Beşir'in vefatından sonra yine el değiştiren kebap salonu tekrar lokanta oldu ve tekrar kapandıktan sonra uzun zaman metruk kaldı.

***

Halk Lokantası'nın, kitapçı dükkânına dönüşümünü de Adil Sarmusak'tan dinleyelim:

Sahaflar Çarşısı Derneği Başkanı Adil Sarmusak

- Almanya'da işçi olarak çalışıyordum. 1981 yılında izinli olarak Türkiye'ye geldiğimde memlekete gitmeden önce İsmet Tavukçu'ya uğrardım. Yine öyle bir ziyaretimde ihtiyacım olan kitapları ayırdım, bu arada çay içip sohbet ediyorduk. "Adil Bey!" dedi, "Sen kitap meraklısı bir adamsın. Burada devren kiralık bir dükkân var, istersen burayı birlikte tutabiliriz." Sonuçta burayı kiraladık. Kamyonlar dolusu çöp ve moloz attık buradan. Arka taraftaki bahçe de çöplük olmuş, orayı da temizleyerek dükkâna dâhil ettik.

Zaten inşaatçı olan Adil Sarmusak için bu işler çocuk oyuncağı gibiydi. Bir müddet önce Beşir Erkoyuncu, koridorun üzerini kapatıp üç küçük oda yapmış, bir tanesini de Sinan Gözen'e satmıştı. Diğer ikisini ise Adil Sarmusak bu düzenleme esnasında tamamen dükkâna eklemledi. Kütüphane ile sınır olan çiti de duvar hâline getirerek koridoru dükkâna dâhil edince buranın çehresi tamamen değişti ve âdeta geniş bir galeri oldu.

Çevrenin ve çarşının fotokopi ihtiyacını karşılayan "Kitap Sarayı", bu hizmetiyle büyük bir eksikliği tamamladı. Yaşı ilerleyen Adil Bey de dükkânın yönetimini ve yayınların takibini tamamen oğlu Ahmet Sarmusak'a bıraktı.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

TURGUT (ÇAĞLAR) REŞADÎ BABA

Meşhur Sultanahmet Köftecisi Selim Usta'nın yeğeni olan Mehmet Kara[1], İstanbul Üniversitesi'nde öğrenci iken gününün büyük bölümünü çarşıda geçirirdi. Bir ara MEB kitap satış bölümünde çalıştı. İmkânlarını sonuna kadar zorlayarak Türk ve Osmanlı tarihi, sanat tarihi ile ilgili yayınların yanı sıra güncel yayınları da takip eden kitap muhibbi bir dostumuzdu. Dayısının yanında çalışmaya başlayınca o salaş köfteci dükkânına yeni bir hava getirmiş, tertip ve düzenini tamamen değiştirmişti.

Reşadî Baba

Mehmet Kara, bir akşamüzeri hava kararmaya dönmüşken koltuğunun altında büyükçe bir levha olduğu hâlde dükkâna doğru geliyor. Ancak yanındaki kısa boylu, hafif kamburu çıkmış, yaşlıca zatı tanıyamadım. Yaklaştıklarında ayağa kalkıp kapıda karşıladım.

- Baba erenler! Bahsettiğim arkadaşım Turan Türkmenoğlu... Dededen sahaftır, diye beni takdim etti. Bana dönerek de:

- Turgut Çağlar, Bektaşî Babasıdır, Turgut Reşadî Baba...

Musafaha ediyoruz, oturmaları için yer gösteriyorum. Nihayet levhanın üzerindeki gazeteyi kaldıran Mehmet Kara:

- Hat Turgut Baba'ya ait, çevresindeki ebru da Mustafa Düzgünman'ın, diye elindeki levhayı tanıttıktan sonra hep birlikte okumaya başlıyoruz:

Her sabah besmeleyle açılır dükkânımız
Hazret-i Şâh-ı Şazelî'dir pîrimiz üstâdımız
Her sabah besmeleyle açılır dükkânımız
Hazret-i Ahî Evran'dır pîrimiz üstâdımız

[1] 50 yıllık dostum Mehmet Kara'nın 8 Aralık 2020 tarihinde Covid-19 yüzünden vefat etmiş olduğunu öğrendim. Kitap dostu, hoş ve kıymetli insana Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır ve uzun ömürler dilerim.

- On parmağında on hüner. Hattat Hamid Aytaç'tan meşk etmişlerdir.

Turgut Baba, tevazu ile:

- Estağfurullah erenler, diyerek mahcubiyetini belirtiyor.

Çay ve sigara ikramı arasında Mehmet Kara levhayı çerçeveciye götürürken biz sohbeti ilerletiyoruz.

Turgut Baba'nın sohbetinden soyadının "Çağlar" ve mahlasının da "Reşadî" olduğunu öğreniyorum. Mahlası, "irşâd eden, aydınlatan kimse" manasına geliyormuş. Bu arada akşam ezanı okunurken sohbetin temposu düşüyor.

- Erenler, salâtın kazâsı olur amma sohbetin kazâsı olmaz, Bağdatlı Seyyid Nesîmî, "Gel, gel berü ki savm u salâtın kazâsı var/ Sensiz geçen zamân-ı hayâtın kazâsı yok" diyor.

İcazet İstemeye Edep Ettim

Hattat Hamid Efendi, Turgut Baba'ya:

- Bana, değişik bir istifle bir levha yaz, getir, icazetnameni vereyim, demiş.

Baba da "Eline, beline, diline edep ya hû" düsturunu, Bektaşî tacı formunda istif etmiş fakat Hamid Efendi'nin rahatsızlığı ilerleyince hastaneye yatırmışlar ve Turgut Baba, yazdığı levhayı hasta yatağında götürüp de icazet istemeye edep etmiş, ama birkaç talebesi icâzet almış. Hatta "reisü'l-hattatîn" sıfatını bile unvanlarına yazmışlar. O öğrencilerinden biri sergi de açmış ve sergiyi gezen muhterem Uğur Derman, o hattata:

- Bu yazıları toparla, eliften tekrar başla, demiş.

Bazı kötü niyetli kimseler, Hamid Efendi'nin o hasta hâlinden bile istifade etmeye kalkmışlar. Hatta yazdığı bir Kur'an-ı Kerim'in, ortalıktan kaybolduğu da rivayet edilirmiş.

Mehmet Kara gelince piposunu uyandırıyor.[2] Küçücük dükkâna dumandan girilecek gibi değil. Turgut Baba:

- Vakittir erenler, fakirhaneye bekleriz, destur, diye ayaklanıyor.

- Mehmet can! Teşrifinizde Turan Bey'i de getiriniz, diyerek kapıya doğru geri geri giderken musahafa ediyoruz.

- Hû, erenler!

---

[2] Bektaşî deyişi ile "uyandırmak", "ateş yakmak" anlamında kullanılır.

Mehmet Kara ile birlikte gidiyorlar...

***

Yıllar önce Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun *Nur Baba*'sını, M. Tevfik Oytan'ın *Bektaşiliğin İçyüzü, Dibi-Köşesi-Yüzü-Astarı* isimli kitabını okumuştum; aklıma yatmayan birçok yerleri olmuştu. Daha sonraları da Bektaşîlik ve Bektaşîler hakkında bazı kitaplar okumuş, iyi kötü birçok hikâye dinlemiştim. Fakat ilk defa bir Bektaşî ile bu kadar yakın olmuştum. Tanıştığım zat da zeki, hazırcevap ve malumat sahibi, sohbet ehli biriydi.

Lokma Etmeye Buyurun

Bu ziyaretten sonra kendisinden öğreneceğimiz çok şey olduğunu düşünmeye başladım. Bir cuma akşamı uğrayan Mehmet Kara:

Turgut Reşadî Baba, evinde Anabacı, Mehmet Kara ve diğer misafirler ile

- Turgut Baba aradı, müsaitseniz yarın akşam lokma[3] etmeye buyurun, diyor.

[3] Lokma: Aslen Arapça olan bu kelime, Türkçede de aynı manada kullanılır. Tekkelerde yemek yedim, denmez; onun yerine "Lokma ettim." denir. Mevlevî tekkelerinde de bir çeşit yemeğe "lokma" adı verilir. Bu; pirinç, et, soğan, nohut, kişniş ve fıstıktan yapılan bir tür pilavdır. Bu pilav, cuma geceleri veya bazen

DOKUZUNCU BÖLÜM

12 Eylül 1980 Sonrası

İstanbul Belediyesi Eminönü Şube Müdürlüğü'ne Emekli Albay Sami Erdem atanmıştı. Çok disiplinli biri olduğunu duyuyoruz. Maiyetindekiler:

- Komutanım, diye hitap ederken gıyabında,

- Allahsız Sami, diyorlardı...

Kapalıçarşı'yı gece yarısı açtırıp kıyı köşe inceletiyormuş. Bu arada yıllardır dükkân olarak kullanılan bir mekânın, Kapalıçarşı'nın kayıp kapısı olduğunu tespit etmiş, yani sayesinde Kapalıçarşı, kayıp kapısına kavuşmuştu.

İcraatlarından birisi de Kapalıçarşı esnafına dükkânlarının dışarıya doğru 50 cm'lik taşmalarının, belirli bir süre içinde sökülmesini tebliğ etmesi oldu. Kuyumcu dükkânlarının gizli bölmelerini tespit edip yaptığı baskınlarla zirde yani zemin altında 2-3 kat hatta havuzlu odalar buldu. Kapalıçarşı'nın çökme tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu da bu arada duymaya başladık.

Bıyıklarını Kes

Bir sabah çarşıya geldiğimde Bekçi Bayram'ı yolunmuş tavuk gibi görünce beni bir gülme tutmuştu.

- Nedir bu hâlin, diye sorduğumda Albay Sami Erdem'in gece yarısı maiyetiyle birlikte Sahaflar Çarşısı'nı açtırdığını ve kapıyı açan Bekçi Bayram'ın kulaklarına kadar uzanan bıyıklarını görünce:

- Sabah ilk işin bıyıklarını kesmek olacak, dediğini öğreniyorum.

Çarşının mezbeleliği ve salaş tezgâhların düzensizliği de Albay Sami Bey'in dikkatini çekmiş. Böylece yapılan şikâyetlerin de yersiz olmadığını bizzat yerinde tespit etmiş oldu.

Randevu Aldık

Birkaç gündür değişik saatlerde çarşıya baskınlar yapıp esnafı tedirgin eden Sami Erdem'in etrafı çevriliyor ve barakaların kaldırılması hakkında dil dökenler oluyordu. Bir ara arkasına dönerek bana:

- Sen kimsin, diye sormuştu.

Kısaca kendimi takdim edip üçüncü kuşak bir sahaf olduğumu ifade etmeye çalıştım ve kendisine randevu talebimizi arz ettim. Nitekim randevuyu aldık ve görüşmeye Burhan Tezergil'le birlikte gittik. Burhan Bey'le, Sami Bey'e arz edeceğimiz durumu gözden geçirdik. Arz edeceğimiz konu, aslında 1965 yılına dayanıyor. O dönemin belediye başkanından özel izin alınmış ve o izne göre de çarşı kapısının bulunduğu duvarın her iki tarafına Metin Yenici, Burhan İdris Bilgingil, Burhan Tezergil ve Enver Ardakoç tezgâh açmıştı. Şimdi de barakaların ve taşmaların sökülmesi isteniyordu.

Sami Albay'a 1965 yılından beri ödediğimiz bütün vergi ve işgaliye makbuzlarını ibraz ettik. Ancak Nuh diyor peygamber demiyor, yıkım kararından geri dönmüyordu. Söylediği gibi de yıkıma Burhan Tezergil'in tezgâhından başlandı. Tezgâh yıkıldı ve duvar da tamamen ortaya çıktı. Bize:

- Sizler de hazırlığınızı yapın, dedi.

Basının Gücü

Basının gücünü biliyor ve kendimizi de bu camiadan sayıyorduk. Burhan Felek, Doğan Hızlan gibi tanınmış birçok gazeteci bize sahip çıktı. Gazete köşelerinde, yapılan işin yanlışlığını belirterek dünyadaki sahaflardan örnekler verdiler ve burasının düzenlenerek yaşatılmasının gerekliliğini yazdılar.

Yine de Sami Erdem'de bir yumuşama olmadı. İşportacıların tezgâhlarını arabalara yükleyip götürmeye başladılar. Aynı şeyler bizim de başımıza gelirse bunca kitabı nasıl kurtaracaktık? Nereye gidecektik? Ancak böyle bir riski de göze alamazdık. Çarşının eski esnafı da tedirginlikle yavaş yavaş kitaplarını kolilere dolduruyordu, sessiz sedasız hazırlık yapıyordu. Nihayet esnafa verilen süre doldu ve:

- Yarın son gün, dendi.

O gün Sinan Gözen'le birlikte Erol Özbilgen'e hazırlattığımız uzunca bir metni, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e yıldırım telgraf olarak çektik. Telgraf çekildikten sonra postanede bir telaş, bir hareket-

ONUNCU BÖLÜM

SAHAFLAR VE HAFİYELER

En ummadığın keşfeder esrâr-ı derûnun
Sen herkesi kör âlemi sersem mi sanırsın
Ziya Paşa

Sahaflar Çarşısı'nda emniyet ve istihbarat güçleriyle olan münasebet pek de dile getirilmek istenmeyen bir durumdur. Her dönem çarşı esnafının hemen hemen tamamı gözetim altındadır. Her esnafın mutlaka emniyet mensubu bir "dostu" vardır. Bunlar meşrebine göre "mütedeyyin", "sosyal demokrat", "komünist", "âlemci", "muhabbetçi" gibi karakterlerdir.

Ustalarımızdan dinlediklerimiz ve okuyarak öğrendiklerimiz de devletin kitapçı-sahaf ve basın mensuplarını daima mercek altında tutmuş ve hep yumuşak yüzüyle yaklaşmış olduğudur. Başlangıçta siyasi olmayan yayınların sansürden geçirilmesi söz konusu değilken 1882'de bunlar da sansür kapsamına alınmış. 1901'den sonra da yeni gazete ve dergi çıkarılmasına izin verilmemiştir. Abdülhamid zamanında hafiyeler dükkânları basar; "kütüb-i memnua" yani yasak kitap ararlarmış. Namık Kemal'in eserleri, *Çıngıraklı Tatar*, *Hayal*, *Diyojen* gibi bazı muhalif dergiler de müsadere edilirmiş.

20. yüzyıl başlarında Sahaflar Çarşısı'ndaki esnafın çoğu Tebriz ve Urmiye'den gelen İranlılarmış. Bunların bazılarının Valide Han'da da yerleri varmış ve yayıncılık da yapıyorlarmış. Kur'an-ı Kerim basmışlar, bastıkları Kur'anları İran'dan Hindistan'a kadar birçok Müslüman ülkeye satmışlar. Ancak bu iş için gerekli ruhsatları olmadığı ve ruhsatsız kitap tabettikleri için baskınlara ve kovuşturmalara uğramışlar. Yani bugünün tabiriyle korsan kitap basma işi daha o dönemlerde de varmış. Bu bilgilere göre İranlı matbaa ve kitapçı esnafı, devletin sıkı

denetim ve kontrollerine maruz kalmış. Mesela 1902 yılında İranlı kitapçı dükkânlarına yapılan teftişlerde 50.000 civarında kitap müsadere edilmiş. Bu toplatma ile esnaf; maddi yönden büyük bir mağduriyet yaşamış.[1] Cevdet Paşa'nın *Kısâs-ı Enbiya*'sı, Abdülhak Hâmid, Namık Kemal ve Ziya Paşa[2] gibi dönemin çok okunan müelliflerinin eserlerine de ruhsatsız basıldığı için el konmuş. Yine Seyyid Molla Kerim'in dükkânında yapılan bir aramada zararlı yayın ve risaleler çıkmış. Muhyiddin-i Arabî'nin *Falname-i Arabî* isimli kitabı yasaklı kitap olarak toplatılmış.

Tarihçi-yazar Murat Dursun Tosun'un bu konuyla ilgili araştırmalarından da Osmanlı dönemi korsan yayınları hakkında bilgi sahibi oluyor ve korsanlığın hangi boyutlara ulaştığını öğreniyoruz.[3]

1 Kasım 1928 tarihinde ilan edilen Harf İnkılabı ile yeni bir alfabe kullanma mecburiyeti ortaya zorluklar ve tartışmalar çıkarmıştı. Arap alfabesinden Latin alfabesine geçmenin, Kur'an-ı Kerim'i Arap harflerinden başka harflerle yazmanın küfür sayılacağını düşünen ve hilafetin kaldırılması gibi uygulamalardan rahatsızlık duyanlar vardı. Tabi yayıncıların depoları, kitapçıların rafları, Arap alfabesiyle basılmış kitaplarla doluydu. Müslüman âlemine kitap satışları aksayacak, hatta batma noktasına geleceklerdi. O yıllarda Beyazıt Meydanı'ndaki havuzun karşısında ve Kapalıçarşı'ya doğru giderken sağlı sollu birçok dükkân vardı. Bunların pek çoğu küçük salaş barakalardı. Cumhuriyet'in ilanından sonra sayıları hızla artan kitapçı ve yayınevleri, Bâbıâli'de yerlerini almaya başlamıştı. Bâbıâli'ye giden genellikle modern eğitim almış ve değişime ayak uydurabilen kitapçılar olmuştu. Bâbıâli'de Ermeni asıllı vatandaşlarla Sahaflar Çarşısı'nda kitapçılığa başlayan Hacı Kasım Efendi gibi "Acem" diye anılan İran kökenli vatandaşlar kitap ve yayıncılık işinde başı çekiyorlardı.

---

1 Ayhan Doğan-Eyüp Cücük, "Osmanlı İstanbul'unda İranlı Matbaa ve Kitapçıların Yasaklı Faaliyetleri (1890-1904)", *XVIII. Türk Tarih Kongresi*, 1 Mayıs 2018.

2 Güllü Yıldız, "İstanbul'da Bir Acem Matbaası: Kitapçı Tahir ve Ahter", *Osmanlı Araştırmaları* 50 (2016): 190.

3 "İranlı kitapçılara ait dükkânların aranarak Matbaa-i Âmire'nin taklit edilen mührünün ortaya çıkarılması ve yasak olan *Yıldızname* kitabının ele geçirilerek nüshalarının Nezarete gönderilmesi gerektiği" (BOA/MF.MKT. 499/6, 23 Zilhicce 1317 (24 Nisan 1900)).

DİZİN

II. Abdülhamit Dönemi Osmanlı İmparatorluğu'nda Alman Nüfuzu 252
5. Mektep 443
12 Eylül İhtilali 375, 474, 505, 509
12 İmam 203
15 Derste Cinsiyet 66
27 Mayıs İhtilali 86, 299, 500, 505
50 Sanatsever Serisi 287
100 Soruda Tasavvuf 548
1001 Roman 159, 538
1975-1976 Yıllarında Ajan Okulları 498
2000'e Doğru 367

A

A. 578-581
Abacı, Şadi 198
Abas, Hiram 545
Abbas 511
ABD 324, 480
Abdal Musa 402
ABD Patent ve Müseccel Marka Ofisi 324
Abdullah Cevdet 150
Abdullah Yetimî, Basralı 20
Abdullah Yümnî 37
Abdurrahman Bey 172
Abdurrahman Paşa Lisesi 249
Abdülhamid, II 118-119, 241, 253, 338, 363, 503
Abdüllatif Suphi Paşa Konağı 288
Abdülmecid 365
Abide-i Hürriyet Caddesi 296
Abidin Dino 350-351
Acâibü'l-Büldân 36
Acâibü'l-Hind 36
Acâibü'l-Mahlûkât 36
Acar, Tuncel 253-254
Acem 98, 504
Acemioğlanlar Hamamı 448
Acemi Oğlanlar Kışlası Hamamı 425
Acem İsmail 72
Acem pilavı 185
Acem Rıza 235
Acıbadem 448
Acıya Kurşun İşlemez 439
Açay, İsmail 246
Açıkgöz, İrfan 75
Açıkgöz, Nevzat 75
Açıklamalı Büyük Dua Mecmuası 54
Açıklamalı Yeni Dua Mecmuası 54
Âdâb-ı Muaşeret 66
Adalet Bakanlığı 557
Adalet Mecmuası 557
Adana 134
Adana Öğretmen Okulu 305
Âdem Baba 440
Adıvar, Halide Edip 166, 432
Adliye 120
Adnan Bey 554
Adnan Kitabevi 160, 256
Afitap Yayınevi 430
Afrika 205, 279
Afyonkarahisar 123, 159
Ağalı Dünya 446
A. Halıcılık 579
Ahıska 381

Ahıskalı, Yusuf 131
Ahi Evran 513
Ahîlik Duası 512
Ahlat 116
Ahmediye 505
Ahmed Karahisarî 327
Ahmed Midhat Efendi 524
Ahmed Paşa, Şeker 579
Ahmed Vesim Paşa 362-363, 365
Ahmet Amca 567
Ahmet Bey 268, 383
Ahmet, Kerküklü 240
Akademi 579
A. Kadir 134
Aka Eren Yayınları 324
Akansel, İsmail Hakkı 366, 461, 469
Akarçeşmeler 537
Akaretler Yokuşu 175
Akar, Necip 379
Akbatu, Şinasi 173, 245
Akbayar, Nuri 126
Akçar, Orhan 163, 190
Akçay, İsmail 116, 157, 167, 184, 233-234, 236, 238-242, 244-248, 262-268, 271, 335, 340, 383, 406, 409, 414, 436-437, 452, 493, 497, 530, 554, 582, 591-592
Akçay, Oktay 234-235
Akdeniz 296
Akgün Apartmanı 59, 129
Akgün, Nihat 430-432
Akgün Oteli 432
Akıncı, İhsan Abidin 278-281
Akis gazetesi 546
Ak Kitabevi 62, 158-159, 163
Akkoyunlu, Rıza Polat 208
Akkökler, İbrahim 92, 94
Akmar Pasajı 473
Aksaray 134, 234, 368, 393, 413
Aksaray Geçidi 469
Akşam Üniversitesi 563
Aktar, Ayhan 236, 324, 326-327
Aktaş, Necati 263
Aktepe, Münir 473
Aktuç, Avni 190
Aktuç, Nizamettin 91-92, 172, 188-195, 197-198, 229, 295, 297, 472, 543, 553
Aktuç, Şevki 188-189
Akün, Ömer Faruk 150
Akvaryum Balık Lokantası 380
Akyar, Yadigâr 455
Akyol, Mehmet Hulusi 574
Akyol, Taha 574
Aladdin gaz sobası 45
Alasonya 240
Aldoğan, Hasan 296
"Aleksi Kodin" 161
Alevi Bektaşi Nefesleri 551
Alevi dedesi 87
Alevi İslam'ın Temel Kitabı 572
Aleviler için Alevi İslam İlmihali 572
Alevilik 389
Ali Baba Dergâhı 400
Ali, Bulgar 166
Ali (dayı) 443
Ali Dayı 440
Ali Emîrî 589-590
Ali Haydar Efendi 52, 277
Ali Haydar Elifbası 277
Ali, Hz. 404
Ali Nazima Bey 528
Ali Rıza Bey 271, 494
Ali Rıza, Hoca 579
Allah'ın Dediği Olur 292
Allah Yolu 52-53
Alman 206, 253, 338, 412, 491, 497
Almanca 78, 281, 340, 422, 482
Alman endüstrisi 252
Alman Genelkurmayı 252
Alman İmparatorluğu 251
Alman İmparatoru 583
Alman usulü 161

Alman üniversiteleri 78
Almanya 81, 152, 159, 201-202, 204, 206, 215, 220, 284, 288, 306, 312, 423, 491, 493, 498, 522, 583
Alman Yahudisi 82
Alparslan, Ali 335-336, 396-397, 410
Alpas, Necati 73, 145-147, 149-153, 172, 174, 176, 323, 468-469, 553
Alpas, Orhan 153-154, 468
Alpay, Selahattin 56, 58, 162, 186
Alp, Hüseyin 314
Altan, Çetin 116
Altın Ayı 255
Altındal, Aytunç 113
Altın Eserler Yayınevi 250
Altınköprü, Pertev 34, 40, 199, 530
Al-Ye 256
Amasya 188, 580
Amerika 87, 128, 157-158, 163, 184, 206, 223, 250-251, 324, 415, 483, 509, 532-533
Amerikalı 87, 206-207, 418, 531
Amerikan 415
Amerikan doları 316
Amerikan filmleri 469
Amerikan sigarası 94
Âmin Alayı 247
Anadol, Cemal 481
Anadolu 30, 54, 103-104, 139, 201, 213, 226, 241, 308, 419, 446, 508, 510, 514, 532, 542, 547, 569
Anadolu Develerinin Irkları ve Bakılması, Hastalığı 281
Anadolu Sanat Yayınları 309, 331, 412
Anadolu Türklerinin Deniz Tarihi ve Boğaziçi Saltanat Kayıkları 367
Anaoğul, Ferda 124
Anavatan Partisi 133
AN-DA 510
Anhavi 411
An-Ka 546
Ankara 54, 178, 252, 257, 269, 278, 304, 312, 373, 433, 436, 480, 491, 493, 501, 530, 532, 546-548, 555, 557, 564-567, 572, 576, 581, 589-591
Ankara Caddesi 30, 131, 159, 185, 324
Ankara Çıkrıkçılar Yokuşu 122
Ankara Demirspor 556
Ankara Hukuk Dergisi 557
Ankara İş Hanı 131, 159
Ankaralı 557, 577, 581
Antalya 158
Antep 494
Antepli 393
Antikacılar Çarşısı 335
Ant Kartpostalları 483
Arakel Efendi, Kitapçı 277
Aram Amca 198-199
Arap alfabesi 37, 276, 403, 504, 511, 570
Arapça 44, 56, 78, 141-142, 151, 153, 155, 387, 403, 413, 472, 505, 520, 540, 563
Arap edebiyatı tarihi 78
Arapkir 234, 571
Arap Şeyh 579
Ardakoç, Cemil Ergin 134-135, 137, 224
Ardakoç, Enver 60, 134, 137, 220, 453, 460
Ardakoç, Mustafa Kâmran 73, 132, 133-136
Ardakoç, Tosun 52, 56, 66, 72, 103, 128, 134-137, 208, 353, 430, 441, 582
Ardanuç 381
Ardıç, Engin 325

Argo Sözlüğü 559
Arjantin 483
Arlasez, Nuri 182, 473
Armutlu 410, 587
Arnavut 389
Arnavutköy 223
Arolat, Osman Saffet 352
Arşiv Belgeleriyle Tehcir, Ermeni İddiaları ve Gerçekler 501
ART 546
Artigiana Düşkünler Evi 79
Artuk, Cevriye 182, 340-342
Artuk, Emin 340
Artuk, İbrahim 182, 340-343, 423
Artuklu Paraları 340
Artvin 381
Arzık, Hasan 442, 535-537
ASALA 481
Askerî Baytar Mektebi 278
Askerî Mahkeme 62
Askerî Tıbbiye 324
Aslan Bey 182-183, 518, 542
Aslıhan Pasajı 473, 535
Asmaaltı 213
Asmalımescit 72
As, Mehmet 86
Asya 205, 279
Asya, Arif Nihat 376, 500
Asya-yı Şarkî Adaları 205
Âşık Dindarî 305
Âşık İhsanî 446
Âşık İhsanî ve Güllüşah Bacı 446
Âşıklar Bayramı 445
Âşık Veysel 256
Aşiyan Kitabevi 373
Aşkî (hakkâk) 38
Aşkî (Muzaffer Ozak) 87
Aşk Mektupları 55
Atabey, Fahri 543
Ataköy 155, 422-423, 541
Ataman, Sadi Yaver 409
At'a Sözler 281
Atatürk 92, 111-112, 132, 242, 271, 276, 301, 331, 334, 338, 360, 367, 376, 380, 464, 465, 472, 500, 544
Atatürk Araştırmaları Merkezi 530
Atatürk'e Nasıl Vize Verdim 416
Atatürk Havalimanı Kule Müdürlüğü 92
Atatürk Kitaplığı 255, 333, 590
Atatürk Kültür Merkezi 225, 590
Atatürk Üniversitesi 381
Atatürk Üniversitesi Kütüphanesi 280
Ateş, Ahmed 473
Ateş, Süleyman 54
Ateş, Toktamış 159, 163, 275
Atilhan, Atilla 380
Atilhan, Cevat Rıfat 379-380
Atilla, Maraşlı 308
Atina 489
Atname 281
Atsız, Nihal 309
A. U. 579
Avanta Orhan 289-291
Avarel 29
Avcılar 394, 405
Avni 508-509
Avni Bey 508
Avrasya Maratonu 563
Avrupa 87, 124, 181, 184, 219, 250, 257, 259, 279, 349, 446, 461, 483
Avrupalı 87
Avustralya 433, 436, 446
Avusturya 134, 257, 431
Avusturyalı 418, 496
Ayakçı Mehmet 31
Ayakkabıcılar Çarşısı 26
Aydemir, Şevket Süreyya 303
Aydemir, Talât 307-308
Aydın, Ali 567
Aydın, Aslıhan 253
Aydınlar Ocağı 485
Ayetullah Kâşifü'l-Gıtâ 550

Ayın Şarkıları 55
Aykırı Haber 546
Aykurt Neşriyat 380
Ayrıntılı Haber gazetesi 546
Ay, Savaş 586-587
Ayseli, Necati 525, 527-528
Aytaç, Hamid 53, 185, 242, 328, 386, 399, 533
Azak Yokuşu 74, 136, 199
Azerbaycan 245, 409, 448
Azimkâr Sokak 33, 41
Azimoğulları 303
Aziz Dede 420
Aziz-i Esterabadî 142
Azmî 38

B

Bâbıâli 132, 134, 223, 358, 504, 551
Babinger, Franz 254
Baedeker 81
Bağdat 456
Bağdat Caddesi 577
Bağdat Sarayı 457
Bağ-Kur 452
Bağlan, Süleyman Zeki 426-427
Bahaddin, Nişancalı Hacı 92
Bahçekapı 180
Bakalım Hele 446
Bakırcılar Çarşısı 304
Bakırköy 292, 309, 388, 400, 406, 583
Bakırköy Akıl Hastanesi 468, 546
Bakırköy Halkevi 584
Balaban, Mustafa Rahmi 277
Balargine 99
Balat 114, 298, 424
Balçık, Cahit 131, 155
Balçık Kitabevi Halk Kitapçılık Kolektif Şirketi 131
Balçıkoğlu, Y. Ziya 131
Balıkesir 134, 137, 236, 285, 580
Balıkhane 271, 494
Balıkpazarı 347
Balım Sultan 402
Bali, Rıfat N. 230, 591
Balkanlar 308, 394
Balkan Savaşı 64, 321, 371, 399
Balmumcu 62, 299
Balyoz Operasyonu 350
Bandırma vapuru 416
Banoğlu, Niyazi Ahmet 134, 172, 189, 323, 360
Barbaros Hayreddin 255
Barbarossa Harekâtı 302
Bardakçı, Cemal 338, 396-397
Bardakçı, Murat 50, 105, 113, 164, 289, 335-338, 354-355, 361, 367, 395-398, 410, 416, 424, 482, 488-489, 548-549, 563, 566
Bardakçı, Ulaş 346
Barın, Emin 152
Barış Bey 88-90
Bartlett, William Henry 321
Basınköy 491, 496
Basınköy Karakolu 497
Basın Tarihi Biblografya Çalışmaları 250
Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanunu 588
Başaran 533-534
Başar, Fuat 327
Başbakanlık Arşiv Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı 252, 371
Başbakanlık Arşivi 488-489
Başlangıçtan Günümüze Türk Dünyası (Tarihi, Edebiyatı-Kadın Şairleri) 481
Başman, Avni 542
Batanay, Kemal 419
Batı Trakya 305
Battal Gazi 139
Batum 141
Bayar, Celal 300-303, 473

Bayezid, II 26, 254, 295, 440, 570
Bayezid Kütübhane-i Umûmî-i Osmânîsi 588
Bayladı, Derman 242
Baylan Pastanesi 116
Bayo, Albert 509
"Bay Pipo" 163
Bayrak, Orhan 239-240, 248, 267
Bayraktar, Sabri 143, 553
Bayrı, Mehmet Halit 323
Baysun, Cavit 175, 182, 228, 230
Baytar Mekteb-i Âlisi 278
Baytekin 159
Baytop, Turhan 363, 365
B. Bey 577
Bebek 330
Bedensiz Varlıklar ve Ruhsal Olaylar 349
Bedir Kitabevi 117
Bedir Yayınları 30
Behar, Cem 560-562
Behiç Bey 227
Bekçi Bayram 378, 459
Bekirağa Bölüğü 98
Bekir, Ali 166-167
Bekir Kitabevi 102, 134
Bekir, Selahattin 149, 165-167, 172
Bekir, Süleyman 166
Bektaşî 18, 94, 188, 243, 385, 387, 389-390, 392-393, 395, 399-400, 403, 405, 417, 551
Bektaşîler 387, 392
Bektaşiliğin İçyüzü - Dibi-Köşesi-Yüzü-Astarı 387
Bektaşîlik 387, 389, 394, 402
Belediye Sarayı 33, 584
Belgelerle Doksanüç Muharebesi 302
Belgil, Vehbi 554-555
Belleten 196
Ben de Yazdım 301
Bengi, Remzi 249, 551-552
Bennett, Ben 416
Bennett, Cindy 416
Bennett, John Godolphin 415-416
Berkant, Muazzez Tahsin 574
Berkol, Feridun 123-124
Berlin 206, 251, 281
Berlin Ziraat Cemiyet-i Umumisi 281
Besim Amca 57
Besmele 292
Beşiktaş 62, 157, 291
Beşinci Mevsim Çiçekleri 480
Beşir Kitabevi 127
Beştepe 587, 589
Beyatlı, Yahya Kemal 188, 419
Beyazıt 18-19, 22, 26, 31-34, 40-41, 45, 54, 57, 94, 142, 245-246, 306, 378, 440, 468, 512, 525, 535, 551, 562, 586, 591
Beyazıt 5. İlkokulu 96
Beyazıt Camii 22-23, 26, 33-34, 40-41, 79, 82-83, 97, 114, 143, 198, 199, 266, 268, 294, 301, 357, 377, 440, 457, 478, 506, 569
Beyazıt Devlet Kütüphanesi 19, 33, 79, 226, 253, 283, 304, 331-333, 338, 461, 498, 588, 590
Beyazıt Karakolu 138, 229
Beyazıt Kulesi 418-419
Beyazıt Külliyesi 19
Beyazıt Meydanı 68-69, 181, 229, 235, 322, 336, 439, 445, 452, 476, 504, 509, 539, 541
Beyazıt Postanesi 45
Beyazıt Postanesi Sokağı 54
Beyaz Saray Çarşısı 26, 61, 102, 116, 178, 185-186, 188, 197, 380, 409, 434, 508
Beyaz, Zekeriya 546

Beykoz Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası 583
Beylerbeyi 307
Beyoğlu 72, 150, 261, 348, 410, 456, 473, 541
Bezmen, Fuad 167-168
Bezmen, Halil Ali 167
Bezmenler 167
Bezm ü Rezm 142
Biblio Yayınevi 78
Bîdil-i Kâşânî 142
Bilge, Gazanfer 572
Bilge, Sadık Müfid 373
Bilgin, Burhan İdris 453
Bilginer, Recep 22
Bilgingil, Burhan 60, 173, 460, 462-463
Bilici, Ali 86
Bilumum Hayvanatın Teşrih-i Umumisi 281
Binbir Bilmece 250
Binbirdirek Sarnıcı 166
Binbir Gece Masalları 78, 159
Bingöl, Halil 268, 361-362, 533-536, 592
Binnaz 256
Birand, Mehmet Ali 482-483
Birant, Mehmet Ali 483
Bir Bibliyografımız; Nurullah Pertevoğlu 246
Bir Dinozorun Anıları 350
Bir Işık Arıyorum 480
Birinci, Ali 17, 141, 552-556, 573, 589, 591
Birkök, Saim 298
Birlik 481
Bir Mahallenin Doğumu ve Ölümü: Osmanlı İstanbul'unda Kasap İlyas Mahallesi (1494-2008) 562
Bitpazarı 49, 227, 243-244, 335, 517, 541, 578-579
Bizans Tabut Çivileri 439
Bizans tarihi 472
Biz Antik 309
Bizden Selam Olsun! Şehit Mektupları 547
BJK 481
B. N. 358
Bochum Üniversitesi Şarkiyat Semineri 78
Bodrum Han 88, 286
Boduroğlu, Baha 220
Boğaz 245
Boğaziçi 509
Boğaziçi Köprüsü 418
Boğaziçi Üniversitesi Kütüphanesi 218
Bolak, Aydın 486, 575
Bolu 567
Bomonti 574
Bora, Naki 138-139, 159, 202, 472
Bosna-Hersek 308
Bostancı 216, 249, 310
Botanik 312
Boyacıoğlu, Herman 118-119
Boybeyi ailesi 537
Boybeyi Kuyumcusu 536
Boysan, Mustafa Mecdi 380
Bozcaada 243, 265
Bozcalı, Sabiha 23
Bozkurt, Aziz 54-55, 57-59, 127, 129, 130, 132, 134
Bozkurt Kitabevi 57
Boztepe, Halil Nihat 520
Bölükbaşı, Rıza Tevfik 217
Braille 520
Breslau 78
Bronson, Charles 531
Budak, Mustafa 252
Bugün gazetesi 115
Buğra, Tarık 473
Bulgaristan 145, 166, 245
Bulgaristan Konsolosu 483, 485
Bulvar Sineması 393
Burda 142
Bursa 113, 264, 532, 567-568

Bursa Kapalıçarşısı 568
Bülbülderesi Mezarlığı 112
Bütün Türk Şairleri Ansiklopedisi 305
Büyükada 243
Büyük Dua Mecmuası 159
Büyük İstanbul Depremi, 1894 21
Büyük Reşit Paşa Caddesi 27
Büyük Türkiye Rüyası 302
Büyük Valide Han 520, 548

C

C. 564-565, 580
C. A. 567
Cafer Bey 77
Caferîler 548
Caferî Mezhebi ve Esasları 550
Cafer-i Sadık Buyruğu 403
Caferoğlu, Ahmet 473
Cağaloğlu 30-31, 55, 57, 140, 162, 164, 185, 209, 336, 424, 437, 446, 471, 491, 509, 521, 551
Cağaloğlu Halkevi 42
Cahız 246
Camili Han 85
Canavar Sahibini Yedi 415
Can, Halil 248
Cankurtaran 410
Câvid Bey, Maliyeci 321
Cek 29
Celaleyn Tefsiri 139
Cemal Bey 529
Cemal Süreya 231
Cenevre 349
Cengiz 265
Cep Kur'an'ı 575
Cep Kur'an-ı Kerim'i 66
Cerrahî 417
Cerrahî tarikatı 85, 118
Cerrahî Tekkesi 424
Cerrahpaşa 400
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi 163, 250, 342
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesi 266
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Enstitüsü 288
Cevahir Bedestanı 486, 526
Cevahir, Hüseyin 346
Cevdet 583-584
Cevdet Paşa 504
Cevizlibağ 172
Chicago 138
CHP 299
Chrysler 257, 259
Cıngıllı Hoca 170
Cibali Karakolu 344
Cihan, Erol 300
Cihannüma 247-248, 514
Cihat 180
Cihat Amca 551
Cihat Bey 91
Cinci Meydanı 157
Co 29
Coşar, Ömer Sami 134, 189, 542-545
Coşkun 538-539
Coşkun, Etem 373, 375
Covid-19 385, 590
Cudi Ağabey 517
Cumhurbaşkanlığı 184
Cumhurbaşkanlığı Devlet Klasik Türk Musikisi Topluluğu 526
Cumhurbaşkanlığı Külliyesi 588
Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Millet Kütüphanesi 588-590
Cumhuriyet 425, 504, 510
Cumhuriyet altını 364
Cumhuriyet Ansiklopedisi 207
Cumhuriyet dönemi 270
Cumhuriyet gazetesi 86, 228, 555
Cumhuriyet Hükümeti 142
Cumhuriyet Savcılığı 221
Curtis, Tony 531

Ç

Çadırcılar Caddesi 19, 85, 181-182, 304, 438, 469-470, 512, 517
Çağlar, Behçet Kemal 215
Çağlar, Turgay 393
Çağlayan Adliye Sarayı 156
Çakmak, Fevzi 27
Çalıkuşu 206, 219
Çallı, İbrahim 215, 333
Çamlıca 117
Çanakkale 304, 432, 436
Çanakkale Harbi 244
Çankaya 369
Çankaya Köşkü 367
Çankaya Kütüphanesi 367
Çankı, Mustafa Namık 248
Çankırı Vilâyeti Umumi Kütüphanesi 280
Çapa 476
Çapa Tıp Fakültesi 231, 332
Çarşıkapı 25, 75, 196, 206, 265, 441
Çatalca 198
Çatalçeşme Sokak 366-367
Çayan, Mahir 346, 352
Çaycı Hüseyin 86, 108
Çelebi, Asaf Hâlet 70-71
Çelebiler, Nermin 71
Çelebi, Sait 462
Çelebi, Semih 463
Çelik Bilek 29-30
Çemberci Kemal 511
Çemberlitaş 69, 209, 563
Çemberlitaş Kız Ortaokulu 131
Çemrek, Cavit 567-568
Çengelköy 539
Çetin Bey, Mimar 462
Çevik, Mümin 185, 187
Çevirgel Duası 505, 507
Çığıraçan, Hüseyin Hilmi 360
Çığıraçan, İbrahim Hilmi 362
Çığır Kitabevi-Petek Yayınları 132-133
Çığır Mustafa 543
Çınaraltı 90, 145, 179, 246, 303, 322, 338-339, 344, 352, 366, 377, 379, 446, 461, 478, 480, 538, 554
Çınarcık 125
Çıngıraklı Tatar 503
Çilli Rodi 30
Çilli Suzi 29
Çiloğlu, İlhan 239, 248, 267, 447
Çin 359
Çingene Durmuş 54
Çingeneler 433
Çin Pavyonu 348
Çipa, Erhan 422-424
Çoban Çavuş Camii 427
Çocuk Hikâyeleri 492
Çocuk Kitapları Bibliyografyası 491
Çolak Selahaddin 360
Çorbacıoğlu, Fazıl Hayati 75
Çörüş, Aliye 155
Çörüş, Hasan 155
Çörüş, Hüseyin 86, 154-157
Çörüş, Mehmet Ali 131, 154-155
Çörüş, Şakir 131, 154-155, 530
Ç. S. 243
Çuhacı Han 259
Çukurbostan 127
Çukurcuma 196, 265, 579
Çukur Muhallebici 286, 536-537
Çulluk 349
Çuluk, Sinan 443

D

Dağıstanlı 191
Dağ Padişahları 429
Dalton Kardeşler 29
Dame de Sion Lisesi 203
Dânâ 38
Danimarka 225
Danişmend, İsmail Hami 239, 248, 424

Danişmendliler 572
Danişmend, Veysel Semih 572
Darende 54, 234
Darendeli 54
Darendeliler 156
Darendelioğlu, İlhan 45
Darü'l-Elhan 420
Darülfünun 277, 523
Darwin 312
Davud, Hz. 513
Davutpaşa 561
DDT 170
Dean, James 213
Debre 370
Dede, Durmuş 439
Dede, Hüseyin Avni 423, 439
Defne 481, 491, 493, 497
Defterdarlık 364-365
Defterhane Yokuşu 420
Dehmenoğlu, İsmail 87
Delâil-i Hayrât 38, 103, 286, 362, 573, 575, 577-578
Deli Halit Paşa 547
Deli Şaziye 439
Deli Zeki 60, 293-295
Delon, Alain 539
Demirel, Süleyman 358-359
Demirtaş, Selahattin 86
Demirtaş Sokak 359
Demokrat Parti 257-258, 303
Deniz Ağacı 316
Deniz, Aydoğan 463
Deniz Feneri 32
Denizli 567
Deniz Lisesi 546
Deniz Müzesi 363, 365-366
Derbeder, İbrahim 160-164, 173, 197, 267-268, 432, 435-436, 481
Derbeder, Murat 160
Der'in Kitabevi 267
Derinsu, Osman 239-240, 248
Der Kitabevi 283
Derman, Uğur 273, 374, 386, 486
Dernekler Masası 454
Dersaadet 251
Dersaadet'te Sabah Ezanları 116
Ders Kitapları AŞ 55, 57, 134
Der Spiegel 482
Derûn-ı İstambol'daki Hanikahların Silsile-i Meşayihi 245
Derviş Vahdetî 114
Der Yayınları 163-164
Descartes 437
Devellioğlu, Ferit 558-559
Devlet Demir Yolları 436
Devlet Malzeme Ofisi 57
Dışişleri Bakanı 111
Dicle Üniversitesi 340
Didim 90
Diler, Ali 167, 202
Diler, İsmet 202
Dilmaç, Levent 280-281
Dilmen, İsmail 66, 72-78, 81, 83, 91, 135, 172, 205, 235, 323, 472, 473, 530
Dilmen Kitabevi 204, 530
Dil-Tarih Sahaf 306
Direklerarası 425
Dirican, Gül Betül 72
Dirim, Aygören 498
Divan-ı Kebir 142
Divanlar Kataloğu 305
Dîvânu Lugâti't-Türk 590
Divanyolu 19, 154, 551
Divriği 572
Diyanet İşleri Başkanlığı 45, 54, 123, 131, 550
Diyarbakır 340, 481
Diyojen 503
Dizdariye Camii 96
Djindjiç, Marija 421
Djindjiç, Slavoljub 421
Doğan Averbek, Güler 79
Doğan Kitabevi 124, 127
Doğruluk Kitabevi 40, 48, 133

Doğruluk Kütüphanesi 33
Doğru, Necati 358
Doğu-Batı 302
Dolmabahçe Saat Kulesi 418-419
DP Hükümeti 257
Dual 220
Duben, Alan 206, 561
Duman, Hasan 332, 588
Duran, Ali 129
Duran, Faik Sabri 205
Duran Ofset 129
Durgun Don 257
Durkheim 245
Dursun, Ahmet Halûk 116, 482
Duru, Orhan 328
Duyûn-ı Umûmiye 320
Düldül 29
Dümbüllü, İsmail H. 75
Dünya gazetesi 546
Dünya Savaşı, I 141, 321
Dünya Savaşı, II 152, 257
Düzgünman, Mustafa 114, 272, 385, 396, 410, 412

E

Ebcioğlu, Fecri 220
Ebru Terimleri Sözlüğü 412
Ebubekir, Hz. 395
Ebu Müslim-i Horasani 139
Ebüzziya Takvimi 101
Ece Ajandası 430
Eczacılık Fakültesi 272, 363
Edebiyat Fakültesi 41, 78, 150-151, 230, 232, 249, 396, 409
Ede, Hüsnü Yücel 239
Edirne 363
Edirnekapı 247, 508
Edirnekapı Erkek Öğrenci Yurdu 553
Edirnekapı Şehitliği 142, 193
Ediz, Hasan Ali 176
Edward, Kral 318-319
Ege 296
Ege Ordu Komutanı 461
Ege Sorunu 302
Eğilmez, Ertem 541
Eğin 234
Eğinli 234
Ehlibeyt 395
Eke, Burak 274
Ekipler Amirliği 345
Ekrem Efendi 538
Elazığ 87, 480
Eldem, Sırrı 579
Elektrik İdaresi 256
Elektronik 66
Elif Kitabevi 125, 250-251, 260-261, 542, 582
Elif Yayınları 250
Elker, Kemal 171-175, 228, 230, 431, 444
Elker, Murtaza 171
Elker, Selahaddin 171
Elmalı, İbrahim 51
Elmas, Atilla 555-557
Elrom, Ephraim 346, 350
Emekliler Lokali 227
Emevi devri 526
Emin Dede, Neyzen 420
Emine Satıa Hanımsultan 241
Eminönü 135, 441, 455, 462
Eminönü Belediyesi 476
Eminönü Müftülük binası 488
Eminönü Şube Müdürlüğü 226, 459, 479, 485
Emniyet Müdürlüğü 120, 538
Emsile 139
Enam 43, 103, 128-129, 573
Enderun Kitabevi 116, 187-188, 592
Engin, Vahdettin 116
Enjeksiyon Teknikleri 66
Envârü'l-Âşıkîn 505
Enver Paşa 64, 278, 279
Ercan, Cahit 485-487

Erciş 116
Erdem, Sami 226, 459, 460-462, 464, 466, 468-471, 475-477, 479-481
Erdinç, Erol Şadi 172, 189-190, 210, 234, 323, 340-345, 449, 549
Erdoğan 575-576
Erdoğan Bey 408
Erdoğan, Muzaffer 246
Erdoğan, Recep Tayyip 589
Erdura, Ersan 220
Ereğli Demir Çelik Fabrikası 556
Eren, Halit 413
Eren Kitabevi 72
Erenköy 101, 249, 517
Erenköy cemaati 486
Eren, Muhittin 59, 72, 172, 356, 427
Eren, Nurettin 69, 70, 72
Eren, Şemsettin 70
Eren Yayınları 72
Ergenekon Davası 547
Ergin, Osman Nuri 22, 139, 244-245
Ergun, Sadettin Nüzhet 588
Erin Ders Kitabı 55
Erkek Kızlar 429
Erkoyuncu, Beşir 283-284
Erksan, Metin 255, 536
Ermeni 196, 229, 259, 308, 314, 317, 353, 483, 501, 504
Ermenice 229, 316, 484
Ermeni diasporası 353
Ermeniler 353, 383, 483
Ermeni meselesi 501, 545
Ermeni Meselesi ve Misyonerlik Faaliyetleri 501
Ermeni mezalimi 483
Ermeni Patrikhanesi 230
Ermeni Patrikhanesi Kütüphanesi 230
Ermeni tarihi 353
Ermeni terör örgütü 481
Ermeni Terörünün Kaynakları 482
Ermeni Usta 463
Er, Niyazi 542
Ertaa, İsmail Hakkı 235
Ertem, Ali 233-236, 268, 316, 530
Ertem, Oktay 268
Ertezcanlı, Haluk 96, 100, 107
Ertezcanlı, Mehmet 77, 96-106, 134, 137, 202, 288, 472-473, 528, 530, 570
Ertezcanlı, Şeyma Cenan 100
Ertop, Konur 550
Erünsal, İsmail 150, 187
Erzi, Adnan 172, 182, 323
Erzincan 234, 493, 559
Erzincanlı 165
Erzurum 280, 306, 381-382, 559
Erzurumlu 323, 574
Eser, Alâeddin 172, 323, 329, 331, 344
Eser, Halil 86, 138-139, 156
Eser, Remzi 139
Eser, Semih 331
Eser Yayınları 323
ESKADER 471
Eski Ev İlaçları ve Faydalı Bilgiler 159
Eski Harflerle Basılmış Türkçe Eserler Kataloğu 372, 382-383
Eskişehir 354
Esmer, Nail 272, 369-372, 578, 592
Esmer, Saruhan 372
Esnaf Hastanesi 264
Eti, Ali 317-319
Eti, Şakir 317
Eti Yayınevi 550
Etyemez Camii 96
Evliya Çelebi 19, 37, 471
Evliya Çelebi Seyahatnamesi 19
Evren, Kenan 460
Evvel Zamanda 277
Eygi, Mehmet Şevket 36, 37, 114,

115-117, 417
Eyice, Semavi 246
Eyüboğlu, Bedri Rahmi 70
Eyüboğlu, Mualla 471
Eyüp 27, 504
Eyüp Amca 587-588
Eyüp Sabri Paşa 205
Eyüpsultan 27, 231, 420
Eyüpsultan Camii 53

F

Facebook 373, 415, 421-422, 443, 548, 560
F. A. Hoca 176
Fahrettin Kerim Gökay Vakfı Hanı 30
Faiz Bey, Avukat 123
Falname-i Arabî 504
Farsça 76, 141, 155, 203, 419, 520, 563
Fârsî 142
Fatih 19, 180, 240, 382, 420, 469
Fatih Adliyesi 533
Fatih Camii 59, 92, 508
Fatih dönemi 186, 254
Fatih Koleji 353
Fatih Sultan Mehmed 254
Fatma Hala 112
Faysal, II 456
Fazilet Takvimi 101
Fazlı Bey 480
F. E. 507, 509
Fehmi Efendi, Mühürcüler Kethüdası 36
Felek, Burhan 460
Felsefeciler Cemiyeti 254, 263
Felsefecilerle Söyleşiler 250
Fen-Edebiyat Fakültesi 357
Fenerbahçe 332
Fenerbahçe Spor Kulübü 383, 556
Fennî 38
Ferhat ile Şirin 155, 446
Ferid Çelebi 37
Feriköy 437, 574
Feriköyspor 290
Fesçiler Kapısı 286
Fethi Usta 448, 449
Fetih Cemiyeti 152
Fethnâme-i Sultan Mehmed 254-255
Fetva Yazarları 305
Fevzi Bey 283, 523
Fevzi, Dinamit 167-169
Fındıkzade 72, 361
Fîhi-Mâ Fîh 551
Fihrist 247, 471
Fikret Hakan 377, 531
Fikret Mualla 236
Fikri Ağabey 206
Fikri, Arman 324
Fikri, Garbis 324
Fikri, Nazar 324
Filiz Kitabevi 160
Fitaş Sineması 161
Fitnat Hanım Divanı 173
Florence Nightingale Hastanesi 266
Florina 371
Florya-Şenlik 219
Fotoğrafçı Yusuf 90
Foto Moda 425-426
Fransa 338, 438, 448, 539
Fransız 206-207, 545, 584
Fransızca 161, 172, 205, 227, 281, 304, 320, 325, 481, 484, 499, 553, 563
Fransız edebiyatı 157
Fransızlar 119, 310
Freiburg Üniversitesi 206
Frenç-Amerikan Kitabevi 424
Fuad Paşa, Keçecizade 183
Fuat Paşa Konağı 512
Fuzûlî 208, 399
Füsusu'l-Hikem 162
Fütûhât-ı Mekkiye 162

G

Gabin, Jean 197
Gagauz Türkleri 420
Galata 414
Galata Köprüsü 418
Galata Kulesi 418
Galata Mevlevîhanesi 420
Galatasaray 331, 535
Galatasaray Lisesi 116, 439, 486
Galatasaray Postanesi 237
Galatasaray Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu 304
Galip Ağabey 205, 518
Galip Dede Caddesi 324
Galip Hoca 301
Garaudy, Roger 416
Garden Party 553
Gar Gazinosu 210, 496
Gayrettepe 117, 376, 508, 538
Gazeteci, Ali 28-29
Gazeteciler Cemiyeti 55, 57, 544
Gazianteplıler 500
Gazintepli 167
Geçit Kitabevi 134, 224
Geç Osmanlı Dönemi 562
Gedikpaşa 146, 167, 268, 441
Gedikpaşa Hamamı 492, 496
Gedikpaşa Ortaokulu 428
Gedikpaşa Yokuşu 507
Gediz 31, 303
Gelibolu 304, 526
Gelibolu Belediyesi Atatürk Kültür Merkezi 527
Gelincik 75
Gemici 48
Gemuhluoğlu, Fethi 486
Gencer, Ali İhsan 239-240, 248
Gençosmanoğlu, Niyazi Yıldırım 526
Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) ve Denetleme Başkanlığı Arşivi 252
Gerçek, Selim Nüzhet 149
Gerçek Yayınları 548
Gergedan 236
Gergin, Uğur 422
Gezmiş, Deniz 352
Giray, Alper Gazi 482
Giray, Cumhur 320, 453-454, 462
Girit 320
Glassie, Henry 531-533
Goethe 423
Goya 327
Gökay, Fahrettin Kerim 22, 148, 377, 471
Gökçeada 83
Gökçepınar, Saadettin 181
Gökçe, Sait 254-255
Gökhan 134
Gökkuşağı Ansiklopedisi 207
Gökman, Muzaffer 588
Gökoğlu, Saim 298
Göktaş, Ahmet 463
Göktaş, Uğur 409, 412-413, 470
Göktürk alfabesi 276
Gökyay, Orhan Şaik 473
Gölpınarlı, Abdülbaki 164-165, 182, 203, 249, 417, 473, 548-552, 587
Gölpınarlı, Yüksel 268, 417, 442-443, 548-551
Gönül Ülkü-Gazanfer Özcan Tiyatrosu 74
Görgü 66
Gövsa, İbrahim Alâettin 37-38, 112
Gözen, Sinan 218, 284, 331, 335, 431, 442-443, 460-462, 465, 468, 475, 481-482, 534, 536, 577-578
Göztepe 234, 249, 370, 429
Gramofoncu Mehmet 241
Green Card 533
Gripin 379
Guboğlu, Mihail 420
Guinness Rekorlar Kitabı 572

Gül, Abdullah 448
Gülbenkyan, Kalust Sarkis 448
Gülbenkyan Vakfı 448
Güldürmez, Selahattin 72
Gülersoy, Çelik 321-323, 352, 584
Gülhane Parkı 380, 419, 537
Gül, Hüseyin 96
Gülistân 76
Güllüşah Bacı 446
Güllüşah Bacı Kitabevi 446
Gültepe 564
Gümülcineli 85
Gümüşhacıköy 188
Gümüşhane 170
Gümüş Lâle 448
Gümüşsuyu 196
Günaltay, Şemsettin 486
Günaydın 59
Günaydın gazetesi 170
Gündoğan, Fevkiye 95-96
Güneş gazetesi 219
Güneş Takvimi 101
Güneydoğu 576
Güneyli, Ethem 308
Güneyli, Halûk 248, 308
Güney, Yılmaz 509
Güngör, Hüseyin 143, 553
Güngör, Mehmet 143, 553
Güngör, Mustafa 260
Güngör, Muzaffer 126, 158, 453-455, 462
Güngör, Rafet 175, 260, 448-451, 470
Güngör, Tahir 126, 453-454
Güngör, Zeki 158
Güniz Sokak 358
Günkaya, İzzet 349
Güntekin, Reşat Nuri 105
Güraçar, Uğur 324-325, 414
Gürbüz Çocuk 484-485
Gürkan, Turhan 456
Gürlek, Dursun 498
Gürpınar, Hüseyin Rahmi 359-362
Gürses, Abdurrahman 27
Gürsoy, Ahmet İhsan 300-301, 303
Gürsoy ailesi 301
Gürsoy, Akile 300
Gürsoy, Emine 300
Gürsoy, Nilüfer 300, 302-303, 473
Gürzap, Reşit 536
Güven, Abdullah 588
Güvenlik ve Yargı Muhabirleri Derneği 547
Güzel Sanatlar Akademisi 152, 297
Güzelyazıcı, Abdurrahman Şeref 51
Güzin Hanım 436-437

H

Hababam Sınıfı 159, 542
Hacı Bayram Camii 572-573
Hacı Bekir 240, 508
Hacı Bektaş-ı Velî 402
Hacı Dursun 574
Hacı Kasım Efendi 504
Hacıyahya 188
Hadikatü's-Süeda (Saadete Ermişlerin Bahçesi, Kerbela) 399
Hafız F. Hoca 56-58
Hafız Osman 175, 327
Hafız Osman, Kayışzâde 130, 569
Hak Dini Kur'an Dili 45, 139
Hakiki Kolay Elifba 52, 277
Hakkâklar Çarşısı 21, 23, 32, 34, 142, 474
Hakkı Tarık Us Kütüphanesi 19, 33, 358
Haksal, Ali Haydar 273
Halaçoğlu, Yusuf 554
Halı 571
Halıcılar Çarşısı 23
Haliç 27, 414
Halit 195
Halit Amca, Antikacı 73
Halit Bey 292-293, 295
Halk Kitapçılık Kolektif Şirketi 54,

155
Halk Lokantası 283-295
Hamam Sokak 583
Hamdi Amca 40, 199
Hamparsum nota 420
Hangi Sağ? 116
Hanioğlu, Şükrü 150
Haraç Mezat Satıyoruz 555
Harbiye 418
Hareket Ordusu 371
Harf İnkılabı 154, 241, 276-277, 441, 504-505
Hariciye Vekâleti 555
Harik Zadeler Sokağı 195
Harirî 142
Harman, Hasan 462, 533-536
Harp Akademisi 360
Harp Okulu 360, 480
Harp Okulu Olayı 134
Harris, Richard 210
Hasan Balım Baba 400-401, 403
Hasan Efendi, Kırımlı 427
Hasan Hoca 214-216
Hasan, Hz. 395
Hasan Paşa Fırını 27, 242
Hasan Rıza 406
Hasan Usta 486
Haseki Hastanesi 265
Hatice Hanım 479
Hat Sanatları Müzesi 19
Hattat İsmail Zühdü Efendi 287
Hattat marka uç 50
Hattat Şairler 305
Havana purosu 315
Havuzlu Hamam 161
Havuzlu Lokanta 424
Hayal 503
Hayâlî Camcı İrfan 75
Hayat 230
Hayati 534
Hayat ve Hatıratım 185
Hayber Kalesi 139
Haydarpaşa 101, 436
Haydarpaşa Garı 419
Haydarpaşa Lisesi 304, 533
Hayk 314-315, 319
Hayri Bey, Bankacı 179-180
Hayyam Rubâileri 419
Haznedar Sokak 166, 432
Helvacıoğlu, Sâmân 306-307
Hereke 577
Herif-i Nâ-Şerif 555
Heybeliada 359
Heybeliada Sanatoryumu 359
Hıdırellez 404
Hınçer, İhsan 307
Hıristiyan 416
Hıristiyanlık 520
Hırka-i Şerif 420
Hızır (as) 402
Hızlan, Doğan 242, 460, 550, 589
Hiçyılmaz, Ergun 452-453
Hidayet Amca 517
Hilav, Necmettin 208, 323-324, 373, 473, 540, 554-555
Hilmi Efendi 251
Hilmi, Ketempere 190
Hilmi Kitabevi 357, 360-362
Hilton Oteli 205, 348
Himâye-i Etfal 548
Hindî Feyzî 142
Hindistan 503
Hitchcock, Alfred 80
Hitler 77
Holy Bible 520
Horasan (Baba) 402
Horhor 335
Horozlu Takvim 101
Hortuncu, Hasan 44
Hoş Sada 190
Hugo, Victor 159
Hukuk Fakültesi 141, 155, 160, 234-235, 300, 340, 369, 480, 557
Hulki Hoca 52, 277
Huş 447

Hutbe 505
Hüccetü'l-İslâm 154, 505-506
Hürriyet gazetesi 58, 100, 113, 481
Hürriyet ve İtilaf Fırkası 554
Hüsam 517
Hüseyin b. Talâl 456
Hüseyin Hilmi Paşa 371
Hüseyin, Hz. 395
Hüseyin Usta 463-464, 466
Hz. Ali Cenkleri 131
Hz. Ali Divanı 162

I

Ilgaz, Aydın 159
Ilgaz, Rıfat 159
Indiana University Press 533
Indiana Üniversitesi 532
Ionescu 236
Irak 456
IRCICA 288, 413, 416, 420, 484, 490
Irmak, Mustafa Nafiz 194, 426
Irmak, Sadi 483
Islah-ı Nesl-i Feres Cemiyeti ve Sipahi Ocağı 280

İ

İBB Kütüphaneler ve Müzeler Müdürlüğü 333, 590
İbn Arabî 162, 504
İbn Cinnî 78
İbn Hişam 471
İbn Kemâl 328
İbn Sina Yılı 563
İbnü'n-Nedim 247, 471
İbrahim Hilmi, Tüccarzade 360
İbrahim, Hz. 402, 404
İbrahim Müteferrika 91, 302, 465
İbrahim Paşa Camii 96
İbrahim Paşa, Nevşehirli 384
İbrahim Paşa Sarayı 309
İbrahim, Sultan 414
İbranice 183
İç Bedestan 73, 195, 205, 519
İçişleri Bakanlığı 353
İçtihat Dergisi 557
İdman 280
İdris, Hz. 513
İETT 290, 357, 492
İETT Elektrik İdaresi 31
İftariye Köşkü 414
İkbal Kitabevi 520
İkdam gazetesi 542
İkinci Adam 303
İkiz Kuleler 415
İktisat Devrimi 375
İktisat Fakültesi 155, 160, 269, 288, 357, 375, 557
İktisat Fakültesi Dergisi 557
İlahi Mecmuası 132, 419
İlesam 481
İl Genel Meclisi, İstanbul 23
İlhan, Attila 116
İlhan Bey 54
İlk Mutasavvıflar 225
İlmihal 66
İmam Ali Asgar 404
İmam Ali Naki 404
İmam Hatip Lisesi 426
İmam Muhammed Bâkır 404
İmam Muhammed Taki 404
İmaret Sokak 34
İMÇ 308
İnal, Ali Tuncay 125, 453
İnalcık, Halil 413
İnal, İbnülemin Mahmut Kemal 43, 189-90, 289, 473, 540, 589
İnal Kitabevi 127
İnal, Tuncay 453
İnal, Tunç 125-126, 545
İnanç, Ünal 114, 273, 545-547, 577
İncil 520
İncirli Sineması 388
İngiliz 321, 415-416

İngiliz Belgelerinde Atatürk 302
İngilizce 269, 274, 413, 432, 540
İngiliz işgal birlikleri 416
İngiliz Kemal 318
İngiltere 64, 163, 383, 416
İnkılâp Kitabevi 96, 324, 437, 491, 552
İnkılâp ve Aka Kitabevi 324
İnönü, İsmet 303
İpek 370
İ'râb-ı Kâfiye 149
İran 72, 98, 185, 317, 396, 451, 503, 549
İran Azerbaycanı 96
İran İslâm Cumhuriyeti 549
İran İslâm Devrimi 77
İran Konsolosluğu 30
İranlı 235, 503-504
İranlı kitapçılar 504
İrşâdü'l-Gâfilîn 154
İsagoci 139
İsa, Hz. 317
İsis Yayınevi 307
İskender Kutmani 229, 256
İskit, Server 473
İslâm âlemi 327
İslâmiyet 79
İsmail Efendi 73
İsmail Efendi, Saatçi 22
İsmail Fennî Ertuğrul 558
İsmail Hakkı Bey 530
İsmail Hakkı, İzmirli 59, 72
İsmail, Sarhoş Mustafa'nın oğlu 30-31
İsrail 380, 509
İsrail Başkonsolosu 350
İsrail Konsolosu 346
İstanbul Alman Arkeoloji Enstitüsü 78
İstanbul Ansiklopedisi 23, 230, 428-430
İstanbul Belediye Başkanı 366, 446, 543
İstanbul Belediyesi 23, 61, 99, 194, 283, 322, 428, 447, 452, 454, 459, 461, 479
İstanbul Belediyesi Konservatuvarı 408
İstanbul Belediyesi Konservatuvarı İcra Heyeti 414
İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları 160
İstanbul Büyükşehir Belediyesi 157, 195, 255
İstanbul Emniyeti 354
İstanbul Emniyet Müdürlüğü 538
İstanbul Erkek Lisesi 141
İstanbul Ermenileri 230
İstanbul Folkloru 323
İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi 448
İstanbul Hukuk Fakültesi Dergisi 557
İstanbul İl Jandarma Alay Komutanlığı 62
İstanbul İmam-Hatip Okulu 78
İstanbul Kafkas Kültür Derneği 484
İstanbul Kitabevi 234-235
İstanbul Kütüphaneleri Kılavuzu 305
İstanbullu 369, 589
İstanbul Mevlevihaneleri 246
İstanbul Muhafızlığı Dairesi 98
İstanbul Müftülüğü 56
İstanbul Rehberi 314
İstanbul Sahaflar Derneği 456
İstanbul Sahaflığı Koruma Derneği 453, 455
İstanbul Şair ve Şiir Sevenler Birliği 481
İstanbul Şehir Kütüphanesi Çalıştayı 590
İstanbul Şehir Postası 456
İstanbul Tekkeleri 245
İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) 207, 313, 344
İstanbul Teknik Üniversitesi Türk

Musikisi Devlet Konservatuvarı 409
İstanbul Ticaret Odası 227
İstanbul Umumi Kütüphanesi 588
İstanbul'un Fethi ve Muhasarası 168, 558
İstanbul'un Mahalle ve Semt Adları Hakkında Bir Deneme 246
İstanbul Üniversitesi 19, 24, 41, 78, 116, 141, 160, 232, 235, 249, 269, 300, 369, 385, 409, 557
İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi 172
İstanbul Üniversitesi Merkez Binası 19, 98, 288-289
İstanbul Vakıflar Bölge Müdürlüğü 171
İstanbul Yüksek Ticaret Mektebi 305
İstekli, Bahtiyar 589, 592
İstiklal Caddesi 314-315
İstiklal Madalyası 47
İstinye 258
İstrati, Panait 161
İsvan, Ahmet 446, 452, 455, 533
İsviçre 107, 123, 208, 257, 259, 298, 306, 316, 349
İş Bankası 525
İşli, Necdet 187
İşli, Nedret 173, 268, 589, 592
İtalyan 140, 330
İtalyan Mektebi 150
İtimat Kitabevi 28-30
İttihatçı 415
İttihat ve Terakki 555
İzahlı Büyük Dua Mecmuası 54, 131
İzahlı Divan Şiiri Antolojisi 209
İzahlı Telaffuzlu Kur'an-ı Kerim Alfabesi 159
İzahlı ve Tercümeli Büyük Dua Mecmuası 54
İzmir 96, 262, 369-370, 406, 491, 578
İzmirli 369, 592
İzmir Muallim Mektebi 491
İzmir Saat Kulesi 418
İzmit 181, 198, 224, 408, 466, 583
İz, Şükrü 428, 561
İzzet Bey 541

J

Japon 206
Japonlar 367
Japonya 206
Jeoloji Mühendisliği 207
Jokey Kulübü 190

K

Kabakçı Mustafa 429
Kâbe 365
Kader 433
Kadı Burhaneddin 142
Kadıköy 123-124, 218, 240, 264, 306, 369-370, 473, 487, 539
Kadıköy Kitabevi 313
"Kadınlar" 160
Kadırga 32, 157
Kadırga Hamamı 158
Kadir Amca 568
Kadir Efendi 568
Kâdirî 87
Kafesoğlu, İbrahim 301-302
Kafkaslar 484
Kafkas Pasajı 218, 370
Kâğıtçılar Çarşısı 512
Kahramanmaraş 346
Kalkandelen 370
Kalkandelen, Nurettin 172
Kâmus-ı Türkî 178, 216, 278-279, 314, 560
Kâmusü'l-Alâm 244
Kanaat Kitabevi 357
Kanada 319, 320
Kanal 6 546
Kanarya Bakımı 32

Kanber Ali 402
Kandıra 181, 466
Kandilli 214
Kandilli Kız Lisesi 214
Kan Kalesi 139
Kan, Nazım 140, 142-143
Kansu, Nafi Atuf 42
Kanuni Sultan Süleyman 521
Kapalıçarşı 19-21, 23, 33, 36, 44, 73, 78, 93, 102, 129, 145, 179, 182-183, 201, 205, 214, 241, 285-286, 295-296, 306, 317-318, 324, 337, 353, 359, 410, 424, 440-441, 459, 462-463, 468, 471, 474, 478, 486, 504, 508, 510, 512, 514, 518, 526, 535-537, 583
Kaplanköy 400
Kaplumbağa Terbiyecisi 297
Karabekir, Kazım 224, 486
Karacaahmet Mezarlığı 224, 331, 418, 481
Karacaahmet Şakirin Camii 188, 268
Karacadağ 481
Karaca, Muammer 196-197
Karacaoğlan 139
Karadeniz 416
Karadeniz, Ekrem 140-143, 153, 190, 238, 292, 409, 527, 530, 553, 592
Karadeniz, Hulusi 141-142, 530, 592
Karadeniz, Kemalettin 538
Karadeniz, Zehra 141
Karadonlu Can Baba 402
Karagöz 74, 75, 248, 394, 410, 470, 473, 537
Karagözcü Şükrü 473
Karagümrük 70, 86
Karahan, Abdülkadir 182
Karaköy 411
Karaköy Liman Lokantası 538
Karakurt, Esat Mahmut 574
Kara, Mehmet 385-388, 394, 396-397, 398, 403, 562, 566
Karanî, Nihat 575-576
Karaoğlan 30
Karaosmanoğlu, Yakup Kadri 387
Karayel, Özkan 422-424
Karayel, Saadet 422
Karayel, Şevki 423
Kardeşler Mağazası 26
Karınca Duası 292
Karlı, Mustafa N. 276
Kars 559
Karsıalan, Halit 547
Kartal 291
Kasap İlyas 561
Kasap İlyas Mahallesi 562
Kasap İlyas Mahallesi Camii 561
Kasımpaşa 66, 145, 150, 378
Kasımpaşa Bahriye Matbaası 66
Kasımpaşalı 150
Kastamonu 249, 366, 408-409, 567
Kastelli 349
Kaşgarlı Mahmud 590
Katar 205
Kâtip Çelebi 247, 514
Kayabek, Mustafa 309
Kayaoğlu, Gündağ 63-64, 259, 304, 306-311, 317-318, 320-321, 323, 329, 330-331, 409, 412, 464-465, 477
Kayaoğlu, Ömer 304-305, 307
Kaya, Şükrü 331-333, 335, 338
Kaya, Umur 331, 333, 335, 337
Kaygusuz Abdal 402
Kaygusuz Vizeli Alâeddin - Hayatı ve Şiirleri 551
Kaynardağ, Arslan 41, 126, 149, 222, 227, 249, 250-251, 254, 255-258, 260-266, 269, 330, 371-372, 382, 444

Kaynardağ, Korkut 249, 254, 262-263
Kayseri 559
Kayseri Cezaevi 104, 300
Kayserili 92, 230
Kazasker Mustafa İzzet Efendi 311
Kâzım Şinasi 524
Keban 87
Kelaynak Sokak 33
Kelîm-i Hemedanî 142
Kelkit 170
Kel Mehmet 56
Kemal 478-479
Kemal Ağabey 299
Kemal Ağabey, Yako Usta'nın oğlu 43-44
Kemal Amca 298
Kemal Efendi 569
Kemaliye 234
Kemal, Paçavracı 227, 298
Kenan Klişe 45
Kent sigarası 212
Kenzü'l-Havâs 505, 507, 515
Kenzü'l-Menâm 275, 505
Kerbela 404
Kerbela Şehitleri'nin Mersiyeleri 55
Kerbela Vakası 394-395
Kerem ile Aslı 55, 131, 155, 446
Kerime Nadir 574
Kerim Sadi 358
Kerkük 511
Kerküklü Sahaf 511
Keskiner, Ahmet 73
Kesriye 371
Keynes 375
Kıbrıs 269, 305, 480, 556
Kıbrıs Barış Kuvvetleri 480
Kılıç, Hamdi 122, 567
Kınacı, Erol 465
Kınay, Adnan 344-356, 359, 554-555
Kırboz, Şaban 378-379
Kırçova 371
Kırdar, Lütfü 584
Kır Gerillası 509
Kırım Tatarları 398
Kırklareli 392
Kırmızı Ceketliler 30
Kırşehir 134, 305
Kısakürek, Necip Fazıl 115, 139, 473
Kısâs-ı Enbiya 504
Kıvâmî 254
Kıvami und Fetihname 254
Kıvırcık Mustafa 335-336
Kızılay 546, 572
Kızılçay, Yavuz 155
Kızıl Sultan 119
Kızkulesi 213
Kız Muallim Mektebi 437
Kiğılı Pasajı 75
Kim Kimdir? 96
Kimsesizler Mezarlığı 418, 437
Kipert Haritası 320
Kitab-ı Bahriye 296
Kitab-ı Mukaddes 499, 520
Kitabın Yaman Sevdalısı 331
Kitap Belleten-Aylık Bibliyografya Biyografya Kültür Tarihi Dergisi 250
Kitap Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı 305
Kitapçılar Çarşısı 61
Kitap Sarayı 284
KKTC 482
KKTC Konsolosluğu 269
KKTC Yakın Doğu Üniversitesi 269
Kocababa, Turgut 399-400
Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi 408
Kocaman, Şerafettin 498, 588
Kocamemi, Baki 179-180, 182
Kocamustafapaşa 242
Koca Ragıp Paşa İlkokulu 129
Koca Ragıp Paşa Kütüphanesi 172

Koca Yusuf Sokak 242
Koçak, Cevdet 344
Koçu, Mehmet 429-430
Koçu, Reşat Ekrem 23, 134, 182, 229-230, 323, 429, 540
Kodak 405
Kodaman Sokak 469
"Kodin" 161
Koman, Mesut 400
Komiser Ramazan 483-484
Komünist Masası 343, 355
Komünist Yalçın 356
Konya 134, 245, 400, 445, 530
Konyakçı 29
Konyalı, İbrahim Hakkı 182, 248, 471
Konyalı Lokantası 413
Konya Lisesi 164
Koraltan, Refik 424
Koray, Yaman 316
Koreli 393
Korkut Ata'nın Kitabı 277
Koska Helvacısı 300
Kosova 370-371
Kosova Güzel Sanatlar Akademisi 448
Kovacılar Han 109
Koyaş, Erdoğan 218
Kozlu Mezarlığı 143
Kozlu-Yeni Mezarlık 448
König, Ayla 79-81
Köprü 371
Köprülü, Fuad 225
Körfez Savaşı, I 569
Köseoğlu, Hüseyin 360
Köstence 243, 398
Kötü İsmail 72, 235-236, 267
Kral Fuad 383
Krupp 252
Kubalı, Hüseyin Nail 191
Kubbealtı Musiki Enstitüsü 419
Kumkapı 198, 230
Kunduracı, Ali 448
Kunduracılar Çarşısı 185
Kuneralp, Sinan 307
Kur'an-ı Kerim 44-45, 51, 55-56, 58, 103, 128, 130-131, 137, 139, 141, 155-156, 174, 186-187, 286, 362-365, 386, 430, 432, 486, 503-505, 510, 569, 573, 575, 577
Kur'ân-ı Kerîm Anlamı 552
Kur'an-ı Kerim Elifbası 52, 132
Kur'an-ı Kerim'in Anlamı 587
Kur'an-ı Kerim Meali 56, 59, 72, 549
Kurbağalıdere 383
Kurtlar Vadisi 542
Kurtuluş 319
Kurtuluş Savaşı 360, 480, 488-489, 531
Kutay, Cemal 490
Kuyumcu Hasan 442
Küçükçekmece 127
Küçük İsmail 72, 235
Küçük Langa 161
Küçük Mehmet Ağabey 517
Küçükpazar 148
Küçükyalı 81-82, 166, 199
Küllük Kıraathanesi 41, 377, 478
Kültür Bakanlığı 353, 359, 481, 524, 533
Kültür Dershanesi 584
Kültürel Araştırmaları Teşvik Cemiyeti 230
Kültür Sanat 410
Kültür Sanat Ödülü 184
Kültür Varlıklarını Koruma Yasası 424
Kültür ve Turizm Bakanı 253
Kültür ve Turizm Bakanlığı 424, 448
Kürtçe 155, 508, 520
Kürtçülük 300
Kürt Hoca 574
Kütahya 31, 303, 359, 532
Kütahya Kömür İşletmeleri 197

Kütahya vazosu 578
Kütübhane-i İslam 251
Kütübhane-i Umûmî-i Osmanî 588
Kütükoğlu, Bekir 150
Kütükoğlu, Mübahat 150
Kütüphanecilik Okulu 491
Kütüphaneler Genel Müdürlüğü 482
Kütüphaneler Komitesi Raporu 588

L

La Familia 143
"Lahmacun Cumhuriyeti" 160
Lale İşkembecisi 161
Laleli 27, 33, 59, 90, 129, 161, 166, 192, 195, 219, 299, 427, 431-432, 550
Latin alfabesi 276, 504
Latince 540
La Tour de Monde 237-238
La Turquie 481
Lazımlık 547
Leman Gölü 316
Letâif-i Esnâf 371-372
Levent 551
Leyla ile Mecnun 131
L'Illustration Journal Universel 321
Librairie de Péra 71, 325-327
Libya 423
Life 142
Lisan-ı Fârsî 396
Lizbon 448
Llewellyn, Richard 257
Lofçalı 145
Lofet 308
Londra 39, 325, 448
Lord Curzon'un Hatıraları 302
Loti, Pierre 42
Lowry, Heath 206
Lozan Anlaşması 550
Lugal, M. Necati 588
Luma 370
Lüleburgaz 93-94
Lüleburgaz Cezaevi 558
Lüleburgaz Karakolu 558

M

Maarif Kitabevi 32
Maarif Kütüphanesi 101, 399
Maarif Vekâleti 142
Macar forinti 316
Maçka 354
Madam Venetiya 326
Maddiyyun Mezhebinin İzmihlali 558
Maden, Sait 481
Maden Tetkik Arama Enstitüsü 313
Mahmud Çelebi 37
Mahmud Şevket Paşa 371
Mahmut Ağa 191
Mahmut Cüda 579
Mahmutpaşa 42, 118, 209, 286, 537
Mahmutpaşa Yokuşu 42
Makal, Tahir Kutsi 62-63
Makamât 142
Makbulçoban, Settar 201
Malazgirt Zaferi 116
Mali Şube 328
Maliye Nezareti 31-32
Maliye Vekâleti 258
Malta 415
Malta Pazarı 469
Maltepe 257, 521
Malumat-ı Fenniye (Tagaddi) 281
Mamboury, Ernest 314
Manastır 370
Manav, Ali 172-173, 197-198, 323, 433-434, 530
Manav, Ayşe 443
Manav, Ayşegül 324, 326
Manav, İbrahim 52, 56, 74, 76-77, 79-80, 82-83, 91, 104-106, 116, 137, 155, 157, 161-162, 172, 179-180, 183-186,

197, 202-204, 206-209, 216, 244, 248, 267, 289-291, 299, 323-329, 357, 369, 380, 409, 413-414, 443, 449, 452, 469, 471-472, 486, 498, 530, 540, 553, 575-577, 591-592
Manavoğlu, İhsan 158-160, 163, 197
Manav, Şebnem 323-324
Mandıracı, Sabri 396, 410-413
Manhattan 415
Manisa 261, 491
Manisalıgil, Seyfettin 288-289
Maocular 510
Marangoz Orhan 388, 394
Marlboro sigarası 93, 212
Marmara 225, 506
Marmara Belediyeler Birliği 163
Marmara Kıraathanesi 161, 377-378
Marmara Sineması 57, 74, 378
Marmara Şarabı 357
Marmaratör 161, 377-378
Marmara Üniversitesi 79
Marmaray 268
Marpuççular Çarşısı 585
Marpuççular Yokuşu 44, 582
Masonik yayın 377
Masonlar 115, 379, 402
Mason locası 115, 377
Masonluk 377-379, 402
Matbaacı Mehmet 379
Matbaa-i Âmire 278, 504
Matbuat Âleminde Birkaç Adım 554
Mavi Ceketliler 30
Mayk 428
Mayk Hammer 138
Mazarakis 424
Mazhar Bey 370
Mazhar Osman (Usman) 87, 440
MEB 111, 207, 385, 491
MEB Klasikleri 111, 324
Mecelle 326
Mecidiyeköy 576
Mecidiyeköy Antikacıları 576
Meclis-i Mebusan 415
Mecmua-yı Tekâyâ 245
Medine 38, 362
Medin, M. Sadık 406-407
Mehmet Galib Bey 271
Mehmet Hoca 265
Mehmet Hoca, Urfalı 81-82, 170, 298-299, 368
Mehmet Tahir, Bursalı 225
Mehterhane'den Bando 353
Mekke 38, 362-363
Mekke-i Mükerreme 363
Mekteb-i Mülkiye 555
Melâmî 87, 164
Melâmîlik ve Melâmîler 164-165
Memiş Han 114
Menâsik-i Hacc 505
Menderes, Adnan 90-91, 354
Mensucat Santral 167
Merâkü'l-Felâh 154
Merasim Bölüğü 236
Mercan 44, 184, 290
Mercan Yokuşu 440, 486
Mercedes 301
Meriçboyu, Abdülkadir 134
Meriç, Cemil 189, 192, 358
Meriç, Ümit 192
Merkez Bankası 193
Merkezefendi Mezarlığı 153
Mersin 324, 544
Mersin İdman Yurdu 536
Merter 436
Mescid-i Aksa 404
Mesih 111, 113
Mesih Paşa Mahallesi 90
Mesnevi 53, 142
Mete, Şener 436
Metin Kitabevi 160, 256
Mevlana 53, 142
Mevlana-Divan-ı Kebir 551

Mevlanakapı 227, 298
Mevlana-Rubailer 551
Mevlana Takvimi 101
Mevlana ve İnsan 415
Mevlevî 87, 94, 171, 188, 248, 362, 365, 388, 403, 417, 472, 548
Mevlid 508
Mevlit Hoca, Yalovalı 92
Meydan Larousse Ansiklopedisi 356
Mezarlıkbaşı 369
Mezat ve Sergi Salonu 283
Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi 530
Mısır 130, 154, 181, 219, 292, 383
Mısır Çarşısı 49, 493
Mısıroğlu, Kadir 185, 434
Mızıka Bölüğü 236
Mızraklı İlmihal 55, 139, 154, 505-506
Milenyum Yayınları 409
Millet gazetesi 546
Millet Kütüphanesi 589-590
Millet Muhalefet Cephesi 257
Millî Eğitim 542
Millî Eğitim Bakanlığı 55, 437, 482, 551
Millî Eğitim Bakanlığı Arşiv Kütüphanesi 491
Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları 220-221
Millî Emniyet 337
Millî Güvenlik Konseyi 367
Millî Güvenlik Kurulu 364
Millî Kütüphane 81, 187, 205, 230, 253-254, 280, 590
Milli, Metin 162
Millî Mücadele 301, 526, 545
Millî Savunma Bakanlığı 410
Millî Savunma Bakanlığı Askerî Öğrenci Yurdu 410
Millî Türk Talebe Federasyonu 304
Milliyet gazetesi 300, 336-337, 355, 359, 367, 424, 482, 490, 543, 546
Milliyet Gazetesi Arşivi 288
Mimar Kemalettin Mahallesi 48
Mimar Mesut Bey 487
Mimar Sinan 443
Mimar Sinan Üniversitesi 448
Minder, Ramazan 333, 590
Minnetoğlu ailesi 203
Minnetoğlu, Ayfer 203
Minnetoğlu, İbrahim 203-204
Minnetoğlu Kitabevi 203, 375
Minnetoğlu, Mualla 203-204
Minnetoğlu, Ömer 203
Miras, Kâmil 123
Miras, Sedat 122
Mirdoğan, Yusuf 437-438
Mirziyoyev, Şevket 589
Mir'âtü'l-Haremeyn 205
Mislî 38
MİT 89, 484, 499, 545
Mitroviçe 370
M. K. 352
Moda 38, 123, 143, 243
Moğollar grubu 220
Moran, Yıldız 222
Muallim Cevdet 245, 540
Muallim Cevdet: Hayatı, Eserleri ve Kütüphanesi 244-245
Muallim Naci 277
Mucur 305
Muğla 134
Muhammediye 505
Muhammed (Yıldız Giyim) 114-115
Mumcu, Erkan 253
Murad, IV 37
Murat 131 263
Murat, Gündağ Kayaoğlu'nun çırağı 309
Museum of International Folk Art 532
Museum of New Mexico 532
Musevi 46, 518

Musevilik 79
Mushaf 130, 187, 365, 549-550, 578, 581
Mushafları Tetkik Heyeti 56, 550
Mûsikîli Arzu Kamber Hikâyesi (Taşköprü Ağzı) 409
Mûsikî Mecmûası 141
Musiki Tarihimizden Belgeler 246
Mustafa 218, 486, 575
Mustafa Amca 113
Mustafa Amca, muhtar 306
Mustafa Bey 490
Mustafa, Bigalı 227
Mustafa Efendi, Gümülcineli 85
Mustafa Efendi, Hafız 141
Mustafa Hoca Kitabevi 156
Mustafa Kemal Atatürk'ün Söyleyip Yazdıkları 302
Mustafa Kemal Paşa 416
Mustafa Reşid Paşa 38-39
Mustafa Turan 53
Muş 447
Muş türküsü 447
Mutlu, Cezmi 157-158
Mutlu, Fehmi 157
Mutlu, Hilmi 157-158
Mutlu, Kâzım 34, 40, 157
Mutlu, Necmi 157
Mutlu, Rahmi 157
Muttalip Efendi 66, 167
Mübadele 488
Mücellit Mustafa 558
Mücevherât-ı Saib-i Tebrizî 142
Müftüoğlu, A. Hikmet 524
Mülayim, Selçuk 152, 309
Mümin, Bankacı 388
Münih 77
Mürşid-i Müteehhilîn 505
Müslüman Türk Mareşal Gazi Mustafa Kemal Atatürk 379
Müşterek Arap Federasyonu 456
Müteferrika baskısı 149, 247, 299, 514
Müteferrika Matbaası 296
Müverrih-i Mâderzâdın Fülânnâmesi 554

N

N. A. B. 544
Nabî 163
Naci, Elif 473
Naci Kasım 32
Nadir, Ayşegül 172
Nadir Kitap 255
Nahit Bey 415
Naima Tarihi 178, 326, 588
Nakşî 87
Nalbantoğlu, Muhittin 42
Namaz Hocası 55, 66, 139, 154
Namık Kemal 504
Napolyon altını 368
Narlıkapı 428
Nasrettin Hoca 159
Nazım Hikmet 134, 226, 276, 376
Nazif, Nizamettin 473
Nazi İmparatorluğu 302
Nazilli 492
Nazmi Ziya 579
Nebioğlu, Osman 96
Necati Bey 66, 136
Necati Bey Amca 107
Nedim Divanı 32, 312, 520
Nehcü'l-Belâgâ 403
Nerium Oleander 324
Nersesyan-Yermonyan Ermeni İlkokulu 230
Nesin, Aziz 418
Nevzad Atlığ Korosu 526
Neyzen Tevfik 87
N. Hanım 219
Nihal Kitabevi 246, 267
Nihat Karanî 299, 368
Nikbin Olunuz 558
Nil Nehri 383
Nimri Dede 87-88
Nişantaşı 80, 320, 367-368, 398,

469
Nişanyan, Bedros 175, 228-230, 591
Nişanyan, Sevan 230, 591
Nizamettin Bey 41, 73
Nizamü'l-Mülk 256
Nomidis, Talya 324
NorLur 230
Noyan, Bedri 399, 402
Nuh Nebi 236
Nuhoğlu, Bozkurt 359
Nuhoğlu, Hidayet Yavuz 413-414
Numune-i İrfan 87
Nur Baba 387
Nuri Usta 486
Nursaçoğlu, Hamit 357
Nursaçoğlu, Mehmed Ali 357
Nuruosmaniye 470, 579
Nuruosmaniye Caddesi 490
Nuruosmaniye Camii 488
Nutuk 276, 360

O

Ofluoğlu, Mücap 162
Oğuzcan, Ümit Yaşar 66, 209
Oğuzlar 323
Ohri 370
Okiç, M. Tayyip 247
Olgun, İbrahim 451
Oltu 306
Onan, Adnan 121
Onan, Nadir 40, 88-89, 119-125, 227, 376, 462-463, 553
Onan, Necmeddin Halil 209
Onan, Recep 123-125, 453, 463
On Üçüncü Asr-ı Hicrîde Osmanlı Devlet Ricâli 271, 494, 497
On Üçüncü Asr-ı Hicrîde Osmanlı Devlet Ricâli: Sonun Başlangıcı 271, 494
Ordu 126, 158
Ordu Caddesi 550
Ordu Dil Okulu 480
Ordunun Destanı 524
Orhan Kemal 105, 192
Orhan Kitabevi 154
Orhon, Orhan Seyfi 524
Orhun 309, 500
Orkun 500
Orta Asya Türk cumhuriyetleri 305
Orta Çağ 68
Ortaç, Yusuf Ziya 18, 256
Orta Doğu 448
Orta Doğu Teknik Üniversitesi 269
Ortaköylü Hüseyin 59, 61
Ortaylı, İlber 252
Osman 434
Osmanbey 112
Osman Hamdi 297, 579
Osman, Hz. 37, 395
Osmanlı 207, 249, 254, 296, 321, 383, 425, 466, 471
Osmanlı Araştırmaları Dergisi 188
Osmanlı Atları 278-280
Osmanlıca 52, 149, 151, 206, 225, 244, 258, 263, 269, 276, 280, 306, 323-325, 344, 409, 472, 483, 505, 508, 511, 543, 555, 560, 563, 579
Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat 558
Osmanlıca-Türkçe Sözlük 558
Osmanlıca'ya İlk Adım: Eski Harfleri Okuma Kılavuzu 275
Osmanlı'dan Günümüze Misyoner Faaliyetleri 498, 501
Osmanlı dönemi 19, 270, 471, 473, 504
Osmanlı İmparatorluğu 253, 381, 488
Osmanlılık 384
Osmanlı Mimarlığı'nda Balyan Ailesi'nin Rolü 353
Osmanlı Müellifleri 225
Osmanlı Mürekkebi 48, 51

Osmanlı Saray Kadınları 353
Osmanlı Şehirleri 353
Osmanlı tarihçisi 206
Osmanlı tarihi 72, 206, 385, 590
Osmanoğlu Kliniği 262, 266
Osmanoğlu, Osman Selahattin 248, 383
Oytan, M. Tevfik 387
Ozak, Cüneyt 91
Ozak, Muzaffer 40, 62, 73, 85-87, 89-94, 118-119, 122-123, 153, 172, 180, 182, 189, 192, 205-206, 241, 309, 393, 400, 404, 415, 419, 424, 472, 474, 508-509, 511, 530
Ozansoy, Halit Fahri 376

Ö

Ö. 405
Öğretmenler Bankası 584
Öğretmen Okulu 369
Öğüt, Hacı Cemal 240
Öğüt, Hikmet 240
Öğüt, Münire 240
Ölçer, Nazan 253
Ömer 196, 434, 510
Ömer Ağa 123
Ömer Usta 467
Ömür Restaurant 555
Önal, Sami 306
Önal, Sezen Cumhur 220
Öncü, Mahmut 327
Öncü, Talat 548
Örneklerle Basılı Bütün Şiir Kitapları Antolojisi 305
Örnek, Mustafa Şahidi 498
Ötüken, Adnan 491
Öymen, Altan 238, 355, 424
Özacuner, Orhan 370
Özalp, Mehmet 158
Özal, Turgut 395
Özbekistan 589
Özbekler Tekkesi 416
Özbilgen, Erol 460
Özcan, Gazanfer 74-75, 473
Özdağ, Ümit 501
Özdemir Asaf 208, 222-223
Özdilek AVM 79
Özdoğan, Ahmet 187
Özdoğan, İsmail 187-188, 409, 592
Özege, Seyfettin 248, 280, 372, 381-382, 540
Özel, Saim 129
Özel, Ziya 324
Özer, Ahmet 305
Özer, Yaşar 162
Öz, Mehmet 157-158
Özönder, Hasan 245
Özön, Mustafa Nihat 151, 558
Öztekin, Mehmet 241
Öztelli, Cahit 473
Öztürk, Kâzım 424
Özyazıcı, Halim 242-244, 399, 554
Özyurtkan, Süreyya 379

P

Paksoy, Doğan 320
Paksoy, Şahin 320
Pala 482
Pala, İskender 232-233
Pamukçiyan, Kevork 230
Pan Yayıncılık 165, 414
Pardoe, Julia 321
Paris 322, 545
Parisli Mustafa 486
Paris Match 142
Park Otel 354
Pars Tuğlacı; Ne Oluyoruz? 352
Pascal 437-438
Patrona Halil 429
Pekosbill 538
Pendik 227
Pendik Tren İstasyonu 227
Pera 326, 535

Pera Kitabevi 545
Pera Kitapçılık Ltd. Şirketi 324
Pera Palas Oteli 377
Perili Köşk 296
Pertev (Demirhan) Paşa 251
Pertev Paşa 251-252
Petrol Vakfı 575
Peyam gazetesi 271
Peyâm-ı Sabah 494
Peygamber, Hz. 334, 395
Pınarlar 87
Pınarlar (Nimri) 87
Pınar Yayınları 360
Pİ-AR 163
Picasso 327
Pierre Loti Tepesi 27
Pioneer 330
Pîrî Reis 296
Piyade Okulu 480
Piyale Köşkü 337
PKK 547
Polatkan, Hasan 90-91
Polatlı 304
Portekiz 448
Poyraz, Rıza 67
Prenses Fevziye 383
Preveze 371
Priştine 370, 448
Prizren 370
Profesör Oklitus 30
Prost, Henri 584
PTT 99, 289, 291
Pulathaneli, Arslan 305
Puro-Fay 379

R

Rabia Hatun 424, 474
Radyo Liberti 201
Ragıp 486
Ragıp Takvimi 528
Raik Efendi 400
Ramazan Duası 132, 505, 507
Ramazanoğlu, Sami 486
Rami Kışlası 589
Raşid Bey 530
Raşit 577
Raşit Kitabevi 145, 154
Recep 60
Redhouse Kitabevi 520
Red Kit 29
Remington daktilo 130
Remzi, Halil Eser'in damadı 139
Remzi Kitabevi 96, 249, 357, 549, 551-552
Renault 571
Resâ 38
Rescher, Oskar bkz. Reşer, Osman
Resimli Kâmus-ı Osmanî 491
Resulullah (sav) 404
Reşer, Osman 77-83, 182
Reşit Efendi Han 185
Rıza Çelebi 37
Rıza Nur 185, 225, 463
Rızapaşa Karakolu 351
Rızapaşa Yokuşu 520, 548
Ritter, Hellmut 473
Rize 141-142
Rize Hastanesi 141
Rize İmam Hatip Mektebi 141
Rize Liman Reisi 141
Rize Medresesi 141
Rize Nafia Dairesi 141
Robert Kolej 256
Romanya 398, 405
Roosevelt 352
Rufâî 87
Rum 437
Rumeli 371
Rumeli'nden Türk Göçleri 302
Rum Lokmacı 240
Rusça 335, 484
Rus Gözüyle 27 Mayıs 302
Ruslar 141
Rus votkası 485
Rüya Tabirleri 66
Rüya Yorumları: "Hayırdır İnşallah"

275-276

S

S. 577
Saatli Maarif Takvimi 101
Sabah gazetesi 546
Sabancı Müzesi 253
Sabataycı 111
Sabataycılar 114
Sabatayist 111-112
Sabatayistlik 112, 114
Sabatay Sevi 112
Sabatay Sevi Sinagogu 114
Sabri 579
Sadakat Kitabevi 48
Sadakat Kitaphanesi 32-33
Sadakat ve Doğruluk Kitabevi 31
Sadi-i Şirazî 76, 168
Sağır Kâhya 20
Sağlam, Selahattin 508
Sağmalcılar Cezaevi 117, 367
Sahaflar Çarşısı Bibliyografyası 444
Sahaflar Çarşısı Derneği 221, 284, 447, 452
Sahaflar Sokağı 512
Sahaf Şems 548
Saib-i Tebrizî 142
Said-i Nursi 226, 300
Saim Hoca, Köse 45
Saint Joseph Fransız Lisesi 230
Sait Efendi Sokağı 90
Salât-ı Tefriciye ve Salât-ı Tuncinâ 131
S. Albay 364-365
Salih Efendi 141, 365
Samanoğlu, Metin Nuri 493
Samatya 359, 417, 428, 561
Samatya Karakolu 304
Samî 38
Sami Bey 206
Sami Efendi 420
Samsonite çanta 178
Samsun 119, 141, 347, 416
San'a 249
Sancak Kur'an'ı 575
Sancar, Necdet 237
Sandal Bedestanı 285
Sander Kitabevi 237
Sandıklılı 159
Sanemoğlu, Yavuz 280
Sansaryan Hanı 120, 211
Sansaryan Vakfı 120
Sapanca 418, 590
Saraç Burhan 45
Saral, Ahmet 272
Sargut, Ali 261
Sargut, Yakup 260-262
Sarhoş Mustafa 30-31
Sarıgüzel Mahallesi 240
Sarı İsmail 402
Sarı, Nil 288
Sarıyer 108
Sarmusak, Adil 155, 267, 284, 423, 444, 457
Sarmusak, Ahmet 284
Satıa Sultan 248
Savarona 334
Savaş, Taşkın 470
Sayar, Ahmet Güner 64, 163
Sayılı Fırtınalar 86
Sayın, Suat 376-377
Sayın, Yalçın 345-346, 352, 356-358
Say Yayınları 260
SBF Dergisi 557
Schwarz, Klaus Peter 206
Sebil 434
Sebil Kitabevi 185
Seçen, İslam 448, 450
"Sefiller" 196
Sefiller 159
Seine Nehri 461
SEKA 28, 224, 226-227, 288-289, 442, 520, 523, 583
Sekbanbaşı Yakup Ağa Camii 166
Selahattin Bey 527, 529

Selahattin Bey Amca 102
Selami Ali Camii 418
Selamsız 417
Selanik 111, 167, 370
Selanik dönmeleri 112
Selanikli 111
Selanikliler 111, 113
Selçuk, Ali 327
Selçuklu 195
Selçuklu dönemi 308, 317, 432, 526
Selçuklu halısı 571
Sel, Hasan 220
Selimî 208
Selimiye 478
Selim Usta 385
Selmân-ı Pâk 513
Selman, Ümran 96
Sema Kitabevi 156
Sencer, İsmail Saip 79, 540, 588, 590
Sentez 438
Serâb-ı Ömrüm 217
Serdar, Mehmet 422
Serez Çarşısı 550
Serezliler 551
Sermet Çifter Galerisi 410
Sertel, Sabiha 56, 111
Sertel, Zekeriya 56, 111
Sertoğlu, Murat 203
Servet Hanım 579
Sevgiliye Aşk Mektupları 66
Sevinç, Necdet 498-499, 501
Sevr'e Giden Yol 547
Seyahatname 37
Seyahatname-i Hudud 323
Seyfettin Özege kitapları 280
Seymen, Lütfü 589
Seyyid Ahmed Münib Üsküdarî, Bandırmalızâde 245
Seyyid Ali Sultan 402
Seyyid Molla Kerim 504
Seyyid Mehmed, Şekerzâde 577-578
Seyyid Nesîmî 386
Seyyid Süleyman el-Hüseynî 507
Seza 38
Sezer, Yusuf 533
Sezgin, Hüseyin Avni 564
Sıbyan Mektebi 19, 33
Sılacı, Ferhat 250
Sımavna Kadısıoğlu Şeyh Bedreddin ve Manâkıbı 550
Sındırgı 285
Sır Kapısı Kader Aynası 276
Sırpça 421
Sırrî 38
Siirt 44, 283
Silifke 543-544
Silivrikapı Mezarlığı 96
Simavna Kadısı Şeyh Bedreddin ve Varidat 550
Sinan Kitabevi 380
Sirkeci 103-104, 120, 193, 201, 221, 350, 419, 508, 538, 580, 584
Sirkeci Garı 424, 541
Sivas 142, 567, 572
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi 553
Sivas Gençlik Kitabevi 571
Sivaslı 67, 567
Sivas Merkez Camii 567
Siyami Ersek Göğüs ve Kalp Damar Hastanesi 266
Siyasal Bilgiler Fakültesi 98
Siyasetnâme 256
Siyer-i Nebi 471
Siyonistler 379
Size 481, 491
Soğanağa 137, 262
Soğanağa Camii 57
Somalı, Vâlâ 481
Son Hattatlar 413
Sonku, Cahide 215
Son Saat gazetesi 138
Sosyal Konutlar 433

Soyadı Kanunu 142
Sönmez Neşriyat 509
Sönmez Takvimi 101
Sözen, Ferit 354
Sözen, Meliha Avni 86
Söz gazetesi 546
SSK 31, 357, 563
Staatsbibliothek zu Berlin 255
Stradivarius, Antonius 140
Stuttgart 78
Suadiye 249
Suat 535
Sudaki Nakış Ebru-Marbling Paper 272, 274
Sular İdaresi 479
Sultanahmet 96, 156, 198, 223, 315, 379, 417, 432, 439, 469, 578
Sultanahmet Adliyesi 199, 517
Sultanahmet Adliyesi Asliye Hukuk Mahkemesi 296
Sultanahmet Camii 96, 551
Sultanahmet Cezaevi 299-300
Sultanahmet Ceza ve Tevkif Evi 315
Sultanahmet Endüstri Meslek Lisesi 226
Sultanahmet Köftecisi 385
Sultanahmet Meydanı 419
Sultan II. Mahmud Türbesi 551
Sulukule 433
Sunal, Kemal 419
Sungu, İlhan 142
Sungurbey, İsmet 550
Suyu Arayan Adam 303
Süheyl 80
Sühreverdî 53
Süleyman Bey, Raif Yelkenci'nin damadı 184
Süleymaniye 44, 120, 129, 148, 213, 443, 449
Süleymaniye Doğumevi 217, 443
Süleymaniye Kütüphanesi 141, 175, 187, 254, 263, 448, 450, 524
Süleyman Usta 251
Sülün Osman bkz. Sülün, Ziya Osman
Sülün, Ziya Osman 418-419
Sümer, Faruk 323
Sümer Kitabevi 198
Sünnet Odası 414
Süreyya Bey 59, 125

Ş

Ş. 396, 510
Şâdân Fahir 492
Şafak 481
Şahap Ağabey 242
Şah İsmail 139
Şahkulu Hacim Sultan 402
Şahmaran 131, 139
Şair Eşref 384
Şairler Üzülmesin 439
Şakir Bey 530
Şakir Efendi, Parçacı 145-146
Şakir Hoca Kitabevi 156
Şakir Zümre sobası 506
Şamlı İskender 229
Şampiyon Daktilo Kursu 495
Şandıra, Kudret 110
Şanso Panso Meyhanesi 546
Şapolyo, Enver Behnan 376, 530
Şark-İslâm Klasikleri 111, 207
Şarkiyat 80
Şark Kahvesi 20, 179, 324, 512
Şark Maarif Kitabevi 32, 521
Şark Maarif Kütüphanesi 520
Şatıroğlu, Güngör 241, 248
Şecere-i Türk 225
Şehremini 243, 399
Şehzadebaşı 33, 93
Şehzade Osman 248
Şeker, Semih 570-572
Şemseddin Sami 216, 244, 278-279, 560

Şemsi Efendi 111-112
Şemsiye 139
Şemsü'l-Maarif 505
Şenel, Süleyman 150, 164-165, 408, 409, 445, 447
Şener, Taner 162
Şengör, Celâl 207
Şengül Hamamı 104
Şermin 278
Şevki 41
Şevki Ağabey 193, 196-197
Şeyh Bedreddin 181, 550-551
Şeyh Galip 208
Şeyh Hamdullah 186-187, 327, 549-550, 581
Şeyh Şazeli 402
Ş. Hoca 388
Şile Cezaevi 117
Şimon Zvi 112
Şirket-i Sahafiye 63, 101
Şişhane 312
Şişhane Yokuşu 175
Şişli 237, 296, 335, 357
Şişli Camii 242
Şişli Terakki Lisesi Vakfı 113
Şişli Terakki Yolsuzluğu 113
ŞoğaGat 230
Şolohov, Mihail 257
Şurûtu's-Salât 154, 505
Şükûfe Nihal 237

T

T. 227
Taabiye Meseleleri 251
Tabelacı Ayet 31
Taberî Tarihi 326
Taceddin, Erzurum Sultanı 571
Tadashi, Suzuki 206
Tahir 126
Tahtakale 48, 63, 97, 103, 114, 120, 142, 213, 258, 289, 408
Taksim 314, 325, 333, 590
Taksim Lisesi 563
Taksim Meydanı 358
Takvim gazetesi 586
Talat Paşa 371
Talebe Cep Lügati 528
Ta'lîm-i Kırâat 277
Ta'lîm-i Kırâat - Rik'a Yazı Okuma Kitabı - II 277
Talmud 113
Tan gazetesi 56
Tanık 416
Tanin gazetesi 141
Tan Matbaası 56
Tanpınar, Ahmed Hamdi 473
Tanrı Manitu 30
Tanrınınkulu, Abdullah 359-362
Tanrınınkulu, Gülçin 359-361
Tanrınınkulu, Safter 360-362
Tanrıöver, Hamdullah Suphi 179, 182
Tansel, Fevziye Abdullah 150
Tarancı, Cahit Sıtkı 66, 209
Tarhan, Abdülhak Hâmid 504, 524
Tarım Bakanlığı 278
Tarih 230
Tarih Encümeni 271
Târîh-i Enbiyâ 154
Tarihin Alacakaranlığında 554
Tarihin Gölgesinde 554
Tarihin Işığında Ermeni Dosyası 482-483, 501
Tarih-i Osmânî Encümeni Mecmuası 188
Tarih Musahabeleri 558
Tarih Uğrunda 554
Tarih Vakfı 254
Tarih ve Toplum 113, 230
Tarih Yolunda 554
Tariş 358
Tarlabaşı 418
Tarlan, Ali Nihat 182
Taşdelen suyu 137
Taşkın, Bayram 462-463

Taşköprü 366, 409
Taşköprülü 408
Taşlık Sahaf 422
Taşlıtarla 143, 180
Taşocağı İşletmesi Müdürlüğü 534
Taştarla 180
Taşucu 543-545
Tavacı, Yusuf 588
Tavukçu, İsmet 125, 284, 423
Tavukpazarı 463
TBMM 483
TCDD Meslek Yüksek Okulu 546
T.C. Merkez Bankası 100
Tebliğler Dergisi 221, 482
Tebriz 96, 503
Tek Adam 303
Tekel Fabrikası 225
Tekinsav, Naki Turan 539-541
Tekirdağ 141, 563
Tekirdağ Belediye Reisliği 141
Tekirdağ İaşe Reisliği 141
Tekler, Mehmet Emin 454, 463, 562
Teksas 28-29
Tek Şekerli Çınaraltı 439
Telsiz 66
Teneke Mahallesi 574
Tenten 538
Tepe 481
Tepebağı 399
Tepebaşı Şehir Tiyatrosu 160
Tepedelenlioğlu, Nizamettin Nazif 189, 193-194
Tercüman gazetesi 172, 229, 302, 340, 345, 353, 366
Tercüman Gazetesi 1001 Temel Eser 271, 341, 494
Tercüman-ı Hakikat gazetesi 524
Tereke Hâkimliği 81, 544
Terzi, İbrahim 154, 449, 450
Terzioğlu, Arslan 288
Terzi, Vecihi 154, 206
Teşhis Kliniği 195
Teşvikiye Camii 96
Tevârîh-i Âl-i Osmân 255
Tevfik Fikret 276, 278
Tevfik Paşa 252
Tezdiken, Behçet 582, 584-585
Tezel, Hayati 172, 366-368
Tezergil, Burhan 59-60, 87-89, 118-119, 125, 195, 205, 460, 463, 464
Tezergil, Cemal 40, 125, 196-197
Tezergil, Muzaffer 195, 467, 499
Tezergil, Turhan 59, 61-62, 432-434, 462, 515
The Illustrated London 321
The Illustrated London News 322
The Marmara Oteli 325
The Ottoman Palace Women 353
The Spirit of Folk Art 532
Tıp Fakültesi 290
Tıp Tarihi Enstitüsü 288
Tıp Tarihi Müzesi 288
Tırtıl, Abdullah 469-470
Timaş Kitapkahve 471
Tire 400-401, 405-406
Tire Ali Baba Dergâhı 400, 403
Titiz, Tınaz 225, 226
Tito 128
Tokyo 206
Tolon, A. Hurşit 547
Tombak Köşk 414
Tommiks 28-29
Tomruk, Ahmet Esat 318
Tophane 420, 465
Topkapı 94, 172, 227, 243, 257, 366, 392, 414, 578-579
Topkapı Sarayı 517, 549, 551
Toplumsal Tarih 113
Toprak 45
Toprak Matbaası 45, 54
Toptaşı Cezaevi 222
Tosun, Murat Dursun 504
Toy, Ali 548
Toy, Erol 283

Toy, Zeki 462
Tozkoparan 436
Tozkoparan Karakolu 433-435
Tozlu Raflar Şövalyesi 331
Tören, Murat 126
Tören, Osman 126
Trabzon 170, 305, 535
Trabzon Lisesi 305
Trabzonlu 305
TRT 542
TRT Derleme Kurulu 447
TRT İstanbul Radyosu 414
TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Türk Halk Müziği ve Oyunları Merkez Müdürlüğü 447
TTK Belleten 357
TTK Kütüphanesi 252
Tugay 492
Tuğlacı, Pars 237-238, 352-353
Tuğlacıyan, Parseğ bkz. Tuğlacı, Pars
Tuğtekin, Ragıp 239, 248
Tunaya, Tarık Zafer 346
Tunceli 124
Tuncor, Argun 491, 498
Tuncor, Christina 491, 497
Tuncor, Ferit Ragıp 271, 490-498
Tuncor, Melih 491, 493-494, 498
Tural, Çiçek 496
Turan 500
Turan, Arnavut 583
Turan, Gardiyan 300
Turan Kitabevi 116, 302, 501, 560, 564
Turan, Osman 241, 248
Turgut Bey köyü 93
Turgut Reşadî Baba 93, 239, 242, 248, 385-399, 402-408
Turhan, Karagümrüklü 432
Turkish Traditonal Art Today 533
Turnalı, Bilgin 173
Turşucuderesi 216
Tutya, Hüseyin 32, 520-521
Tutya, Sami 520-521
Tuzla 168, 520-521
Tümer, Nejat 364, 367
Tünel 324, 331, 418
Türbeler ve Müzeler Müdürlüğü 551
Türk 300
Türk Argo Sözlüğü 558
Türk atlıları 279
Türk Ceza Kanunu 226
Türkçe 78, 81, 142, 157, 188, 192, 206, 229, 281, 317, 340, 387, 421, 482, 520, 526, 549
Türkçe Okunuşlu Osmanlıca Metinler, "Osmanlıca Dersleri" 276
Türkçü 45, 309
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü 79
Türk Dil Kurumu 560
Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı 480
Türk ebrusu 533
Türkeş, Alparslan 526
Türk filmleri 574
Türk Folklor Araştırmaları 307
Türk Hava Kurumu Apartmanları 192, 194
Türk Hava Yolları 272
Türk-İslâm Eserleri Müzesi 253, 571
Türk-İslâm Klasikleri 473
Türkistanlı 201
Türkiye 42, 87, 96, 250, 260, 269, 280, 284, 305, 416, 491, 501, 531, 533, 551
Türkiye Cumhuriyeti 79, 98, 549
Türkiye'de Kadın 353
Türkiye'de Kitap Koleksiyonerleri ve Sahaflar-II 591
Türkiye'de Kitap Kolleksiyonerleri ve Sahaflar 230
Türkiye'de Shakespeare, Shakespare'de Türkiye 250

Türkiye'de Siyasi Partiler 346
Türkiye Gazeteciler Cemiyeti 562
Türkiye gazetesi 274, 289, 481
Türkiye Irk-ı Feresiyesi 281
Türkiye İstiklâl ve Hürriyet Mücâdeleleri Tarihi 490
Türkiye Jokey Kulübü 278-280
Türkiye Kılavuzu 310
Türkiye Kitabevi 530
Türkiye Maarif Tarihi Hakkında Bir Deneme 42
Türkiye Spor Yazarları Derneği 452
Türkiye tarihi 472
Türkiye Turing Otomobil Kurumu 322
Türkiye Turing Otomobil Kurumu, İstanbul Kütüphanesi 321
Türkiye Yazarlar Birliği 481
Türk Kültürü 141
Türkler 276, 327, 549
Türkler İçin Almanca 159
Türklük 384
Türk Maarif Tarihi 22, 139
Türk Matbaacılığı-I: Müteferrika Matbaası 149
Türkmen 511
Türkmen Apartmanı 33, 41
Türkmen Kitabevi 24, 31, 40, 42, 63, 65, 189, 380, 530, 560
Türkmenoğlu, Ali Osman 66, 472
Türkmenoğlu, Ayten 268
Türkmenoğlu, Burak 24, 65, 252, 266, 268-270, 278-279, 416, 420, 472, 497, 499, 526, 556, 570
Türkmenoğlu, Burcu 24, 277
Türkmenoğlu, Hadiye 492
Türkmenoğlu, Hatice Öykü 24
Türkmenoğlu, Mustafa Mehmet (kardeş) 72, 167, 472
Türkmenoğlu, Türkan 228, 419
Türk milliyetçiliği 526
Türk Mûsikîsi Dergisi 141
Türk müziği 194
Türk Müziği Korosu 253
Türk Ocakları 241
Türkolog 420-421
Türkoloji 126, 250, 409, 421
Türk Petrol Vakfı 486
Türk ressamları 581
Türk sanatı 526
Türk Silahlı Kuvvetleri 306, 480
Türk tarihi 385, 526
Türk Tarihi 225
Türk Tarih Kurumu 252, 255, 302, 304, 554, 582
Türkücü Sokak 420
TÜRVAK Sinema Müzesi 541

U

Uğur Abbas Duası 132, 505, 507
Uğurlu, Uğur 260
Uludağ, Engin 160
Uludağ Üniversitesi 113, 264
Ulukaya, Muzaffer 349
Ulunay, Refii Cevat 86
Ulusal Kanal 546
Umurbey 301, 303
Unat, Faik Reşit 142
UNESCO 563
Unutulmayan Mısralar 276
Uras, Altan Hayrettin 193-194
Urfa 528
Urfî-i Şirâzî 142
Urgan, Mina 18, 350
Urmiye 503
Urmiyeli 317
Us, Hakkı Tarık 22, 33, 540
Usta, Emine Şeyma 239-240
Uygur alfabesi 276
Uygur, Ziya 377
Uysal, Mehmet 455
Uzel, Nezih 116, 239, 243, 248, 341, 414-418
Uzluk, Feridun Nafiz 142
Uzunçarşılı, İsmail Hakkı 182,

329, 473
Uzun, Mustafa 187

Ü

Üçdal Neşriyat 101, 185-187
Üç Horan Kilisesi 228
Üç Nokta Körler Derneği 476
Ülgener, Sabri 163, 182
Ülker, Hasan Basri 557
Ülker, Muammer 175
Ülkü Takvimi 101
Ümit Kütüphanesi 551
Ümmü Gülsüm 404
Ümmü Sıbyan Duası 50
Üngör, Ethem Ruhi 239, 241, 248, 265
Üniversite Kütüphanesi 192
Üniversiteli Kitabevi 235
Ünver, Süheyl 22, 163, 182, 287-288, 365, 473, 524, 536
Ürdün 456
Üsküdar 86, 149, 171, 188, 213, 222, 230, 244, 335, 338, 365, 417-418, 437, 448, 517-518, 548
Üsküdar Mevlevîhanesi Türbesi 365
Üsküp 370
Üstad Seyyid Muhammed Hüseyin Şehriyar ve Mükâlemât-ı Rûzmerre: Türkî-Fârsî 395
Üst Bostancı Köprüsü 578
Üstüaçıkköy 585
Üşük, Ali 40, 138, 159

V

Vadim O Kadar Yeşildi ki 257
Vakıflar Genel Müdürlüğü 488-489
Valide Han 503
Valide Sultan Camii 469
Valjean, Jean 196-197
Van 116
Vankulu Lügati 179, 286, 313
Varlı, Mustafa 156-157, 508
Var, Samim 216
Vasiyetname 132, 505, 507
Vatan Caddesi 446
Vatan Cephesi 257-258
Vatan gazetesi 56, 546
Veda Kardelenleri 480
Vedat 138
Vefa 44, 109, 258, 450
Vefa Lisesi 111, 176
Vefa Ortaokulu 96
Velibeyoğlu Takvimi 305
Velibeyoğlu, Veli Recai 305
Veliefendi 190, 193, 569
Veliefendi Hipodromu 345
Venedik 229
Verne, Jules 32
Veysel Karanî 37
Vezneciler 188, 425, 448
Vilayet İdare Heyeti 141
Volkswagen 322
Von der Goltz 252

W

Wilhelm, II 583
Wilyım 29

Y

Yağcıbedir 285
Yağız, Rahmi 138
Yağma Yok 439
Yahudi 78, 183, 582
Yahudi aksanı 43
Yahudilik 113-114
Yaka sigarası 192
Yako Amca 42
Yako Usta 43-44
Yakova 370
Yakup Ağa Mescidi 166
Yakut 247
Yalaz, Suat 30
Yalçın, Hüseyin Cahit 56
Yalçın, Soner 163

Yalman, R. Salih 53
Yalova 79, 125, 408, 410, 587-588
Yalova Devlet Hastanesi 408
"Yangın Var!" 86
Yanya 240
Yapı Kredi Bankası 267, 410
Yapı Kredi Yayınları 416
Yardım, Mehmet Nuri 274, 498
Yarım Kalan Romanlar 361
Yarış Atları ve İdmanı 280
Yasemin ve Deniz Kitabevi 72
Yasin-i Şerif 129, 154
Yassıada 354
Yaşargil, Gazi 107
Yaşar Kemal 105
Yaşayan İnsan Hazinesi 448
Yavuz, Hilmi 323, 331
Yavuz Sultan Selim 208
Yayla Mezarlığı 266
Yazgan, Turan 480
Yazıksız, Necib Asım 545
Yazır, Elmalılı Hamdi 139
Yedi Âlimler 131
Yedigün 37
Yedi İklim 273
Yedikule 417, 561, 583
Yedi Meclis 142
Yeditepe 481
Yeditepe Yayınları 350
Yelkenci, Raif 73, 98, 139, 172, 181-187, 329, 472, 529-530, 591
Yemen 249, 447
Yenen Çikolata 256
Yener, Gani 126, 256-261
Yener, Hâdi 310-313
Yenibosna 324
Yeni Cami 419
Yenice 75
Yenice sigarası 78
Yenici, Belgin 223-224
Yenici, Metin 60, 219-225, 231, 362, 375, 435, 453, 460, 462-463, 482, 540, 546
Yeniçağ gazetesi 498, 500-501
Yeniçeriler 428-429
Yeni Çığır Kitabevi 353
Yeni Han 310
Yenikapı 211, 475, 506
Yenikapı İstasyonu 210
Yenikapı Tren İstasyonu 496
Yenimahalle 345
Yenimahalle Karakolu 345
Yeni Meram gazetesi 245
Yeni Sabah gazetesi 141
Yeni Şark Kitabevi 96
Yerebatan Sarayı 366
Yesari, Afif 348-349
Yesari, Mahmut 349
Yesukay, Şükrü 73-75
Yeşilay 148
Yeşilçam 286, 354
Yeşil Kitabevi 70
Yeşilköy 419
Yeşilköy Havaalanı 354
Yeşil, Mustafa 248
Yeşil, Şemseddin 51, 70, 87, 95-96, 138, 153
YHT 589
Yıldırım, Saadet 480
Yıldız Evrakı 253
Yıldız Giyim 114-115
Yıldızname 504-505
Yıldız Sarayı 253-254, 413, 490
Yıldız Teknik Üniversitesi 583
Yılmaztaş, Şahin 422
Yinanç, Mükrimin Halil 473
Yorgancılar Sokağı 512
Yozgat 369, 574
YÖK 567
Yugoslavya 128, 305
Yunan 501
Yunanistan 488-489, 550
Yunanlı 489
Yunanlılar 141
Yunus Emre 139, 181, 276

Yunus Emre Enstitüsü 206
Yurdakul, Mehmed Emin 524
Yurttaş Kitabevi 73, 99-100, 106, 134, 203, 207, 528, 553
Yücebaş, Hilmi 355
Yücebaşoğlu, Hilmi 355
Yücel Bey 248
Yücel, Hasan Âli 105
Yüksek Ahlâk Derneği 96
Yüksekkaldırım 261
Yüksek Ziraat Enstitüleri 279
Yüksel, Ayşe 240
Yüksel, Müfid 551
Yümnî 37-38
Yümni İş Merkezi 188
Yüzlüer, Bahri 150, 525-527

Z

Zakir Hoca 263
Zakir Şükrü Efendi 245
Zakkumcu Ziya 324
zamk-ı Arabî 48-49
Zekeriya 107
Zekî 38
Zeyneb-i Kübra, Hz. 404
Zeytinburnu 399, 408, 445
Zeytinburnu Adliyesi 212
Zeytinburnu Askerî İmalât-ı Harbiye Mektebi 31
Zeytinburnu İstasyonu 211
Zifaf Gecesi 66
Zincirlikuyu 167
Zincirlikuyu Mezarlığı 545
Ziraat Bankası 358
Ziraat Fakülteleri 281
Ziraat Leasing 274
Ziraat Odası Reisliği 141
Ziraat Vekâleti 142
Ziya Bey 190
Ziyad Ebüzziya 237-238
Ziya Paşa 504
Zonguldak 310, 437
Zorlu, Cemil 34, 40, 107-110, 291-292, 295
Zorlu, Emin 107-109, 111
Zorlu, Fatin Rüştü 90-91, 111
Zorlu, Ilgaz 110-113, 542
Zorlu, Turan 109
Zuhuratbaba 400